

GAY MARABƏŃ UWANA MATA ATSETSÈR Evangile selon Matthieu

*Sləm aŋa azlababa madzidziga aŋa Yesu
Kristu*

(Luka 3.23-38)

¹ Aganay sləm aŋa azlababa madzidziga aŋa Yesu Kristu, bəzi aŋa David, bəzi aŋa Abəraham.

² Abəraham ayyà Isak; Isak ayyà Yakuba; Yakuba ayyà Yahuda la azladedə aŋha; ³ Yahuda ayyà Farəs atà la Zara, (Sləm aŋa iyà aŋatà Tamar); Farəs ayyà Esərom; Esərom ayyà Aram; ⁴ Aram ayyà Aminadab; Aminadab ayyà Naheson; Naheson ayyà Salmon; ⁵ Salmon ayyà Bowas, (Iyà aŋha kà Rahab); Bowas ayyà Obed, (Iyà aŋha kà Rut); Obed ayyà Isay; ⁶ Isay ayyà sufəl David.

David ayyà Salomon, (Iyà aŋha kà mis aŋa Uriya); ⁷ Salomon ayyà Rehabeham; Rehabeham ayyà Abiya; Abiya ayyà Asa; ⁸ Asa ayyà Yosafat; Yosafat ayyà Yoram; Yoram ayyà Ozəya; ⁹ Ozəya ayyà Yotam; Yotam ayyà Ahaz; Ahaz ayyà Hesəkiya; ¹⁰ Hesəkiya ayyà Manase; Manase ayyà Amon; Amon ayyà Yosəya; ¹¹ Yosəya ayyà Yekoniya atà la azladedə aŋha, la mok uwana tahəl azlabəza Isərayel à Babila.

¹² Mok uwana tadàla atà bokuba azlamayà à Babila kà, Yekoniya ayyà Salatiyel; Salatiyel ayyà

Zorobabel; ¹³ Zorobabel ayyà Abiyud; Abiyud ayyà Eliyakim; Eliyakim ayyà Azor; ¹⁴ Azor ayyà Sadok; Sadok ayyà Akim; Akim ayyà Eliyud; ¹⁵ Eliyud ayyà Eleyazar; Eleyazar ayyà Matan; Matan ayyà Yakuba; ¹⁶ Yakuba ayyà Yusufu, zil anja Mariyama uwana ayyà Yesu, uwana Kristu tagodal.

¹⁷ Kiya uwaga kà dagay Abəraham tsərah à David mayyi à tsəh ala kulo gəl anha ufaɗ, ngaha kulo gəl anha ufaɗ dagay David tsərah à uwana tadàla atà à Babila, ngaha aya kulo gəl anha ufaɗ tsərah à mayyi Yesu uwana Kristu.

Mayyi Yesu Kristu
(Luka 2.1-7)

¹⁸ Kiya uwaga apakà vok anja mayyi Yesu Kristu. Iyà anha, Mariyama agà mawɗa anja Yusufu, ama dagay uwana tagagamay dadànj aw kà, Mariyama agà la bəzi la huɗ, uwaga kà Masasəɗok Zəzagəla la uwana adàllà à huɗ. ¹⁹ Ama Yusufu mawɗa anha kà dza dziriga, asal masəla à uda la dazuwaya la huma à azladza aw, adzùgw masak à mawɗa anha la səbàh. ²⁰ Mok uwana adzùgw uwaga kà masakal kà, malika anja Zəzagəla apəhalla vok la masesinay agòɗal: “Yusufu, mayyi à tsəh ala anja David, guba akəs ka kà mazəb Mariyama mawɗa anjak aw, kà uwana la ndzəɗa anja Masasəɗok Zəzagəla la uwana akùd bəzi uwaga la huɗ anha. ²¹ Masla adàyyi bəzi zilga, uwana kadàvəl sləm Yesu, uwana adàbəl tsəhay anha la tsakana anjatà la abà gesina.”

²² Tatak uwaga gesina apakà vok kà magəɗ à afik bokuba uwana Sufəl Zəzagəla apəh à ahəl aŋa azlaməna mapəh à atà gay à ahəl kà mapəh à azladza:

²³ 'Dahalay uwana asəl zil aw, adəzəb bəzi à huɗf, adəyyi bəzi zilga, tadàvəl sləm Emanuyel.' (Uwana asal magoday: Zəzagəla la ahəŋ la anu) ☆

²⁴ Mok uwana Yusufu adatsən ala kà, adahəŋ bokuba uwana malika aŋa Sufəl Zəzagəla apəhal la masesiŋay, ŋgaha azəb Mariyama mawɗa aŋha kà mis. ²⁵ Ama Yusufu ahənà à ahəŋ la masla tsərəh à mayyi kona aŋha, uwana Yusufu avəl sləm Yesu, aw.

2

Azlaməna masəl tatak tasa à afik la mas à afik afats

¹ Kiya uwaga tayyà Yesu la gudəŋ Betelehem, la kutso aŋa Yahudiya la abà la zamana aŋa sufəl Herod. Uwana tayyay kà, azlaməna masəl tatak uwana tanərəzàh azlatsetsiliŋ tasà à afik la mas à afik afats, tasà à Urusalima. ² Tanàv: "Aŋala bəzi uwanay tayyà la ahəl à ahəl à uwana adəgay Sufəl aŋa azla Yahudiya la? Mənəŋəŋ tsetsiliŋ aŋha apəhla vok ala la mas à afik afats, maslā gà la uwaga məsa à afik kà makəɗedfal à ahəŋ."

³ Kay, mok uwana sufəl Herod atsən uwaga, guba akəs, gəl akəɗfal à vok la azlaməna madz à ahəŋ la Urusalima gesina. ⁴ Ahamà gay

---

☆ **1:23** 1.23 Yesayya 7.14

azlaməŋga aŋa azlaməna mav tatak à Zəzagəla à vok la azlaməna matapla wakità aŋa Musa à azladza, anav à atà gay ala naka tayyi Kristu ma à uwala asla tak la? ⁵ Tagodfal: “La Betelehem, la kutso Yahudiya la abà.” Kà uwana aganay azlaməna mapəh à atà gay à ahàl tatsetsèr:

⁶ 'Kak Betelehem la kutso Yahudiya la abà,
 Katsəh azlagudəŋ aŋa Yahudiya à tsəh aw,
 Kà uwana la kak la abà
 La uwana masla humà uwana adəguw
 tsəhay gulo Isərayel à huma adàs à uda.' ☆
 Zəzagəla agodf. ⁷ Kiya uwaga Herod azàl azlaməna masəl tatak uwaga la gəl à gəl, ŋgaha anàvə à atà kaslà mapəhla vok ala aŋa tsetsiliŋ uwatà la gay ala. ⁸ La lig la ahəŋ aslèlla atà à Betelehem: “Dàw, kayahaw bəzi uwatà, baŋa kadaβəzawwal kà, kadəpəhaw à gi ala babay, kà gi aŋa maday aŋa makədédal à ahəŋ suwan”, agòd à atà.

⁹ Mok uwana tatsəb sləm à mapəhay aŋa sufəl uwaga kà, tahàd, tanəŋà tsetsiliŋ uwana tanəŋàŋ la mas à afik afats, aga la huma aŋatà, ama mok uwana adabəz à slaka uwana bəzi la ahəŋ kà, tsetsiliŋ atsizl à ahəŋ. ¹⁰ Uwana tanəŋàŋ kiya uwaga kà, tahèn ala la marabay məŋga. ¹¹ Tadà à gày, tanəŋàŋ bəzi vərna la iyə aŋha Mariyama. Takədédah à ahəŋ, tazlèbà bəzi, tapàlla kazlaŋa aŋatà ala, ŋgaha tavàhal azlatatak: Luwàluwà, matərsin, ŋgaha la mir. ¹² La lig la ahəŋ Zəzagəla apəh à atà vok à abà la masesiŋay kà atà aŋa maguway la slaka sufəl

Herod aya aw. Kiya uwaga tanəfà tetəvi anik kà mawul à gudəŋ aŋatà.

Mahoy à gudəŋ Misəra

¹³ Mok uwana azlaməna masəl tatak tadiy aŋatà, malika aŋa Sufəl Zəzagəla apəhla vok à Yusufu la masesiŋay, agòfal: “Sà à afik, zəb bəzi la iyà aŋha, ŋgaha hòy à gudəŋ Misəra, kadàdz à ahəŋ la abatà tsərəh à uwana: ‘Wùlla à waŋ’, gədàgodf à ka, kà uwana Herod adàyah makədf bəzi.”

¹⁴ Hadzak, Yusufu atsizlla ala, azəb bəzi la iyà aŋha, ŋgaha ahòy la atà la vədf à kutso Misəra.

¹⁵ Adzà à ahəŋ la abatà tsərəh à mamətsay aŋa Herod, uwaga apakà vok kà magədf uwana à afik Sufəl Zəzagəla apəh la paŋaw aŋa azlaməna mapəh à atà gay à ahəl kà mapəh à azladza: ‘Gəzàl à bəzi gulo à uda la kutso Misəra.’ ✧

Makədf bəza

¹⁶ Mok uwana Herod asəl kà azlaməna masəl tatak tavavarəŋ kà, apək ləv kaykay, avà tetəvi kà makədf azlabeza zilga la gudəŋ Betelehem gesina dagay la azlavərnaga tsərəh à mavay səla. Dagay la matsən gay mapəhla vok ala aŋa tsetsiliŋ, uwana atsənəŋ la slaka azlamasəl tatak uwaga. ¹⁷ Kiya uwaga agədf à afik, uwana masla mapəhal gay à ahəl Yereimiya agòdf:

¹⁸ ‘Hulolo atsən la Rama, matuway la mawiyay mənğa.

Uwaga kà Rahilu la uwana atùw azlabəza aŋha,

Asal matasla ala gay à ahəŋ aw, kà uwana tamatsay.' ✧

Mawul à waŋ la kutso Misəra

¹⁹ Mok uwana Herod adamətsay, malika aŋa Sufəl Zəzagəla apəhla vok à Yusufu la masesiŋay la Misəra. ²⁰ Agòɔal: “Lagwa kà, sà à afik, zèb bəzi la iyà aŋha, wùlàw à kutso Isərayel, kà uwana azladza uwana tayàh makəɔf bəzi kà tadamətsay.”

²¹ Kiya uwaga Yusufu atsizilla ala, azèb bəzi la iyà aŋha, ŋgaha tawùl à Isərayel. ²² Ama atsənəŋ kà Arkelawus la uwana, azùw sufəl aŋa baba aŋha la Yahudiya kà, guba akès kà mawul à kutso uwatà à abà. Ama uwana adatsən Zəzagəla apəhal la masesiŋay la abà aya kà, ahàd, abək vok à makoray aŋa Galili à abà, ²³ ŋgaha aŋàl gày aŋha à bəzi gudəŋ uwana à abà, sləm aŋha Nazaret. Aɔfahàŋ kiya uwanay kà, kà magəɔf à afik gay uwana azlaməna mapəh à atà gay à ahàl tapàh, tagòɔf kà: 'Tadàzalalla zil Nazaret.'

3

Gay aŋa Yuhana masla maɔh batem (Mark 1.1-8; Luka 3.1-18; Yuhana 1.19-28)

¹ La zamana uwatà kà, Yuhana masla maɔh batem apəhla vok ala la fəta aŋa Yahudiya la abà, ŋgaha adzəkà mazàh sayda. ² “Pèhàw gay la ləv ala, kà uwana makoray Sufəl Zəzagəla kà nekwa atsa à waŋ”, agòɔf à atà. ³ Yuhana kà dza

✧ **2:18** 2.18 Yeremiya 31.15

uwana masla mapəhal gay à ahàl Yesayya apèh lakèl anha agòd:

'Uwaga kuda anja dza la uwana awiyay la fəta la abà:

'Slàdàw tetəvi anja Sufəl Zəzagəla,
Tsizllàw azlatetəvi manalabahayga ala gesina'', ✧

agòd. ⁴ Lukut anja Yuhana kà madfehəngə la anjidz anja zlugumi, ngaha awəf parapara anja zlap à tsəh, tatak may anha kà hayyaw, la zuway mazuway la fəta. ⁵ Azlaməna madz à ahəŋ la Urusalima, la azlauwana la kutso Yahudiya ngaha la azlauwana la makəla anja mukwà Urdun gesina tasà à waŋ à slaka anha. ⁶ Tapàh tsakana anətà à uda la dazuwaya, ngaha adfahà à atà batem la mukwà Urdun la abà.

⁷ Ama mok uwana Yuhana anəŋà azla Fərisəya la azla Sadukiya anjuvaw tatsà à waŋ à slaka anha kà madfahatəŋ batem kà, agòd à atà: "Maham à ahəŋ anja matsapa: uwa apèh à akul kà kadətəfaw à seriya anja Zəzagəla uwana la gay ala, adàsa à waŋ aw uwa? ⁸ Lagwa kapəhawla sləray ankul uwana ala, apəhla ala kà kadasakaw à sləray ankul uwana uwarà kadahàhàwwàŋ. ⁹ Ngaha kà kadzugwaw kà mats zlapay la gəl ankul: 'Abəraham kà baba gami madzidziga', kagodaw aw. Haday, gəpəh à akul kà, Zəzagəla aslala vok apak azlaakur ala kà mayyi à tsəh ala anja Abəraham. ¹⁰ Lagwa kà, goslka kà madfehəŋ à ahəŋ gə nekwa kà mahərats la tsəh à ahàf à afik. Kəla ahàf uwana av mayyay delga aw, agay manats à

✧ 3:3 3.3 Yesayya 40.3; 57.14; 62.10

ahəŋ gà ŋgaha maduw à akàl à tsəh. ¹¹ Gi kà, gəfahakulla batem kà la iyaw, kà mapəhla ala kà kadapəhaw gay la ləv ala pəra. Ama dza uwana adàs à waŋ la lig gulo la ahəŋ kà adəfahakulla batem kà la Masasəfok Zəzagəla, ŋgaha la akàl. Masla kà, aduwa gi la maslay ndzer, gi kà, gəsla kà mapaləŋ ala amiyaka bə zuwid kwimik aŋha babay aw. ¹² Kətsaw maduw hi aŋha la ahəl kà maduwla hi kà mavəh hi ala la tafàr. Hi kà atsək à vəfa aŋha à abà, ama tafàr kà aduwal à akàl uwana à tsəh adəmətsila la abà aw.”

*Madàh batem aŋa Yesu
(Mark 1.9-11; Luka 3.21-22)*

¹³ Kiya uwaga Yesu atsizlla ala la gudəŋ Galili asà à Urdun à slaka Yuhana kà madəhalla batem. ¹⁴ Ama gəl akəd à Yuhana à vok, agòfal: “Gi la uwana gənuəkudfa aŋa batem la slaka aŋak aya kà pəra, katsà à slaka gulo kà madəh à ka batem aya ay?” ¹⁵ Ama Yesu awulàlla: “Kəs, apakà vok kiya uwanay dadəŋ, kà uwana kiya uwanay la uwana məhəhaw uwana ala Zəzagəla apəh à anu ala la uwana anəv anu gesina.” ¹⁶ La lig la ahəŋ adəhàlla batem. Uwana Yesu adasa à uda la iyaw la abà kà, zagəla apəzlla à ama ala, anəŋà Masasəfok aŋa Zəzagəla atsà à ahəŋ, adzà à gəl aŋha bokuba habakoku. ¹⁷ ŋgaha kiya uwaga aya, kuda atsən à ahəŋ la zagəla la afik: “Dza uwanay kà bəzi gay ləv gulo, gəf marabay gulo la madzugway gulo kà à masla à afik”, agòf.
✧

✧ **3:17** 3.17 2Musa 22.2; Mahabay 2.7; Yesayya 42.1

4

Seteni apapat Yesu

(Mark 1.12-13; Luka 4.1-13)

¹ Kiya uwaga Masasəḏok Zəzagəla adàla Yesu à fəta à abà kà seteni aṇa mapapatay. ² Mok uwana Yesu adadàh mavakay dzik ufaḏ, la mahənay dzik ufaḏ kà, may akəs masla. ³ Kiya uwaga seteni azà vok à slaka aṇha la magoḏal: “Baṇa kak Kona aṇa Zəzagəla ndzer kà, ‘Pàk kaf!’, gòḏ à akur uwanay.” ⁴ Yesu awùlla à uda: “Uwaga kà matsetserayga:

‘Dza adzadzar vok kà la kaf pəra aw, ama la kəla gay gesina uwana atsa à waṇ la paṇaw aṇa Zəzagəla la awtày.’” ✧

⁵ Kiya uwaga seteni adàla masla à Urusalima, à gudəṇ tsifaṇaga à abà, adàla à gəl aṇa məṇ gày Zəzagəla à afik, ⁶ agòḏal: “Baṇa kak Kona aṇa Zəzagəla ndzer kà: Vəl à ahəṇ la abanay, kà uwana uwaga kà matsetserayga:

‘Dàw!’, Zəzagəla adàgòḏ à azlamalika aṇha lakəl aṇak kà mazlak ka

Ngaha tadəkəs ka la matsaw ka kà, kà akur aṇa mazləl ka asik aw.’” ✧

⁷ Yesu awulàlla: “Tatsetsèr à wakità à abà la slaka anik babay kà:

‘Kapapata Sufəl Zəzagəla aṇak aw.’” ✧

⁸ La lig la ahəṇ seteni adàla à gəl gudəṇ matsəkakadəyga à afik aya, apəhalla makoray aṇa gudəṇ à vok gesina la mazləbay aṇha.

✧ 4:4 4.4 5Musa 8.3 ✧ 4:6 4.6 Mahabay 91.11-12 ✧ 4:7 4.7 5Musa 6.16

9 “Gədàvà à ka uwaga gesina, à baŋa kakəfəd à gi à ahəŋ kasləkaw gi”, agòdɔl.

10 Yesu agòdɔl: “Zà vok, kak seteni! Haɔfay, tatsetsèr à wakità Zəzagəla à abà kà:

'Zlèbà Sufəl Zəzagəla aŋak, ŋgaha d̄àhalla sləray kà masla kokudɔ gəl aŋha pəra.'”✧

11 La abatà seteni asàkal à ahəŋ. Azlamalika tasà à waŋ à slaka Yesu kà mazlakəŋ.

*Yesu adzəka sləray aŋha la kutso Galili
(Mark 1.14-15; Luka 4.14-15)*

12 Mok uwana Yesu atsənàŋ tadùw Yuhana à daŋay kà, atsizlla ala, adà aŋha à Galili. 13 Asàk à madz à ahəŋ la Nazaret, ahàd kà madz à ahəŋ la Kapernahum, gudəŋ uwana la gay dərəv aŋa Galili, la makoray aŋa Zabulon la Neftali la abà.

14 Apakà vok kiya uwaga kà, kà gay aŋa masla mapəhal gay à ahəl Yesayya aŋa magəd à afik:

15 'Kutso aŋa Zabulon la aŋa Neftali,

Uwana la gay mukwà, la kutso uwana la dərəv à uda anik aŋa mukwà Urdun,

Ŋgaha la Galili uwana azladza uwana azla Yahudiya aw, tadz à ahəŋ la abà.

16 Tsəhay uwana adz à ahəŋ la mələs la abà, Adànəŋ magol ufaka.

Azlauwana tadz à ahəŋ la dzəgay aŋa mamətsay la abà bay,

Ufaka adəpəhatàla vok.'✧

17 Dagay la kaslà uwatà, Yesu adzəkà mapəh gay Zəzagəla, agòd à atà: “Pèhàw gay la ləv ala kà uwana makoray aŋha kà nekwa.”

✧ 4:10 4.10 5Musa 6.13 ✧ 4:16 4.16 Yesayya 8.23; 9.1-2

Yesu azal azlaməna matapla matera la slaka aṅha

(Mark 1.16-20; Luka 5.1-11)

¹⁸ Mok uwana Yesu auguzahay la gay mukwà aṅa Galili kà, anəṅà Səmon uwana tazallala Piyer atà la deda aṅha Andəre, uwana tadàw dzarawa aṅatà à iyaw à abà; kà uwana atà azlaməna makas kilfi. ¹⁹ Yesu agòd à atà: “Nəfàw gi, ṅgaha gədəpakakulla kà azlaməna makas azladza.” ²⁰ Katskats tasàk à dzarawa aṅatà à ahəṅ ṅgaha tanəfà masla.

²¹ Adà à humà à gay kərkər zwek, tanəṅà Yakuba atà la Yuhana deda aṅha, azlakona aṅa Zebede. Tagà la kəslah iyaw aṅatà la afik la baba aṅatà Zebede, tadəh dzarawa aṅatà, Yesu azàl atà. ²² La katskats tasàk à kəslah iyaw aṅatà à ahəṅ la baba aṅatà gə, tanəfà Yesu.

²³ Yesu auguzàh la kutso Galili gesina, atapàhla azladza la azlagəy madəv kuḍa la aku, azahà à ata gay marabəṅ lakəl aṅa makoray Zəzagəla, ṅgaha awarà azladza ala la azlatəḥay dıvats anik anik, la azladeri gesina. ²⁴ Azladza tatsənəṅ tapəḥay lakəl aṅha la makoray aṅa Səriya gesina, ṅgaha tasàhla azlaməna dıvats anik anik à waṅ gesina uwana tas ṅgərpa, la azlamasəḍok mawisiga, la azladeri ṅgaha awarà atà ala. ²⁵ Maham à ahəṅ dza aṅuvaw anəfà masla, tasà à waṅ la kutso Galili, la makoray aṅa gudəṅ kulo, la Urusalima, la Yahudiya ṅgaha la gay makwi aṅa dərəv à uda aṅa mukwà Urdun.

Marəh gay Zəzagəla la gudəŋ la afik

¹ Mok uwana Yesu anəŋà maham à ahəŋ dza uwaga, ahàd à gudəŋ à afik adzà madzay la abatà, azlaməna matapla aŋha tasà à waŋ à slaka aŋha. ² Ngaha Yesu adzəkà matapatàla la kiya uwanay:

Barka
(Luka 6.20-23)

- ³ “Marabay agay la azladza uwana tasəl la gəl aŋatà kà azlaməna kudfa, kà uwana makoray Zəzagəla kà aŋatà!
- ⁴ Marabay agay la azlauwana atà la mazaw la gəl la abà, kà uwana Zəzagəla adàtasl à atà gay à ahəŋ!✧
- ⁵ Marabay agay la azlauwana azlatələmma, kà uwana tadàbəz kutso uwana Zəzagəla apèhà ahəŋ!✧
- ⁶ Marabay agay la azlauwana tawoya madz à ahəŋ bokuba uwana asa à Zəzagəla, kà uwana Zəzagəla adàhatəŋ lela!✧
- ⁷ Marabay agay la azlauwana vok aham à atà kà azladza anik, kà uwana vok adàham à Zəzagəla kà atà suwaŋ!
- ⁸ Marabay agay la azlauwana azlasətaka la ləv aŋatà la tsəh, kà uwana tadənəŋ Zəzagəla!✧
- ⁹ Marabay agay la azlauwana tatsala lapiya à tataka aŋatà à abà, kà uwana Zəzagəla adàzal atà ala azlabəza aŋha!

✧ **5:4** 5.4 Yesayya 61.2 ✧ **5:5** 5.5 Mahabay 37.11 ✧ **5:6** 5.6 Yesayya 55.1-2 ✧ **5:8** 5.8 Mahabay 24.3-4

- ¹⁰ Marabay agay la azlauwana tatərəb atà, kà uwana tafehəŋ kà uwana asà à Zəzagəla, makoray Zəzagəla kà adàgay kà aŋatà ndzer!
- ¹¹ Marabay agay la akul, à baŋa azladza tatsək à akul magodəhay à gəl, takal akul gay à vok, tapəh à akul azlamawisiga à vok gesina babay, kà uwana akul azlaməna matapla la slaka gulo.
- ¹² Vələhàw à zagəla, rəbàw kà uwana masik mənğa akud akul la zagəla. La kità bay tatərəbàhəŋ azlaməna mapəh à atà gay à ahəl kà mapəh à azladza, uwana tadzà à ahəŋ uwarà.”

*Gay lakəl aŋa slugul la uɖaka
(Mark 9.50; Luka 14.34-35)*

¹³ “Akul la uwana akul azlaslugul aŋa gudəŋ à vok. Ama baŋa slugul azladəy aya aw ma, la mana tazladəŋ ala aya ma? Akəsà vok aya aw, say mafətəkəw ala pəra, ŋgaha azladza tamələŋ à tsəh.”

¹⁴ “Akul la uwana akul azlauɖaka aŋa gudəŋ à vok. Hudə gudəŋ uwana maŋal à gəl gudəŋ à afik gà, kà ahəɖ vok à ahəŋ aw. ¹⁵ Tavàts fənəs aŋa maf à tsəh tasà aw, ama tafay kà à slaka masərət fənəs à ahəŋ, kà mav uɖaka à azladza gesina, uwana la kay uwaga. ¹⁶ Kiya uwaga la uwana uɖaka aŋkul aɖəy la huma aŋa azladza gudəŋ à vok kəla suwəŋ, kà azladza gudəŋ à vok aŋa manəŋ sləray aŋkul kà delga, ŋgaha atà tadə-zləb Baba aŋkul uwana la zagəla la afik.”

Mahən mapəhay ala

17 “Kadzugwaw kà gəsà à waŋ kà masläh mapəhay aŋa Musa ala, ŋgaha la mapähla ala aŋa azlaməna mapəh à atà gay à ahəl kagodaw aw, ama gəsà à waŋ kà, kà masəla godega aŋha à uda pəra ndzer. 18 Haday, gəpəh à akul la dziriga: Tsəräh à uwana zagəla la kutso adədəv à gay, amiyaka bà bəzi manəhay aŋa mapəhay uwanay adəkəf vok aw, ŋgaha tsəräh à makəf gəl à ahəŋ aŋa tatak gesina. 19 Kà uwaga kəla dza uwana apəsew bəzi manəhay aŋa mapəhay uwaga, ŋgaha atapla azladza anik kà madəhəŋ kiya aŋha kà, masla kà adəgay bəzi gà la makoray Zəzagəla. Ama dza uwana akəs mapəhay uwaga, ŋgaha atapla azladza kà madəhəŋ kiya aŋha kà, masla kà adəgay məŋga la makoray Zəzagəla. 20 Ndzer, gəgod à akul: Baŋa dziriga aŋkul aduw aŋa azlaməna mapähla wakità seriya ala, ŋgaha la azla Farisəya aw kà, kadaw à makoray Zəzagəla aw.”

Matapla lakəl aŋa mapak ləv

21 “Katsənàw uwana tapəh à azlababa aŋkul madzidziga: ‘Kakəf dza aw, dza uwana akəf dza kà tadala à huma seriya.’✧ 22 Ama gi gəgod à akul kà: Kəla uwabeyuwi uwana apək ləv lakəl aŋa deda aŋha kà, ad à huma seriya. Dza uwana: ‘Kak bada’, agod à deda aŋha kà, tadala à huma seriya aŋa azlamasiga. Dza uwana: ‘Kak kusuŋu’, agod à deda aŋha kà, azlayla vok ad à akəl à abà. 23 Lagwa kà, baŋa kadzəka makəf tatak à Zəzagəla, ŋgaha awul à ka à gəl kà gay la ahəŋ la tataka aŋkul la abà la deda aŋak kà,

✧ 5:21 5.21 2Musa 20.13; 5Musa 5.17

²⁴ sàk à tatak aṅak à ahəŋ la abatà, hàd, katsə̀nà vok gay la deda aṅak dadàŋ, ŋgaha baṅa gay adadə̀v à gay kà, wùl à waṅ, kakə̀ḍf tatak aṅak à Zəzagə̀la adagay zla!”

²⁵ “Baṅa dza apuwà à ka gudzi à gəl, pə̀ra kahamàw à tetə̀vi à ama kà mad à seriya kà, mərə̀ vok kà akul aṅa matsə̀n vok gay la mok uwana akul la tetə̀vi la ama dadàŋ, kà masla aṅa maf ka à ahàl aṅa masla seriya aw, ŋgaha babay kà masla seriya aṅa maf ka à azlaslodzi à ahàl, ŋgaha atà aṅa maduw ka à daṅay aw.

²⁶ La dziriga gə̀gə̀ḍf à ka, tetuwa kadàsa à uda la abatà aw say baṅa kadàtsetsekwah azlakalamay aṅak à waṅ gesina dadàŋ.”

Matapla lakəl aṅa à gəl gaw

²⁷ “Katsə̀nàwwàŋ bokuba uwana apə̀hà vok kà: ‘Kada à gəl gaw aw.’[☆] ²⁸ Ama gi kà, gə̀gə̀ḍf à akul kà: Kə̀la dza uwana anə̀ŋ à mis aṅa dza anik à adi la makə̀ḍfal à adi vok la lə̀v aṅha la tsə̀h kà, adadà à gəl gaw. ²⁹ Baṅa kà yewdi ahàl kaf aṅak la uwana katə̀ḍf à tsakana à abà kà, bə̀ḍf à adi ala, məl ala kə̀rkə̀r, kà uwana ŋuləm kà manə̀bay vok aṅak tekula azà ala, kà kak aṅa mad à gə̀y akàl à abà la vok aṅak gesina. ³⁰ Iyay, baṅa ahàl kaf aṅak la uwana apapat ka à tsakana à abà kà, nàts à vok ala, ŋuləm kà aṅak kà manə̀bay vok aṅak tekula azà ala, à kà vok aṅak gesina aṅa mad à gə̀y akàl à abà.”

*Matapla lakəl aṅa makudək mis
(Mark 10.11-12; Luka 16.18)*

☆ **5:27** 5.27 2Musa 20.14; 5Musa 5.18

³¹ “Apèhà vok aya babay kà: ‘Dza uwana akudək mis aṅha kà, say avàl wakità aṅa mavàh vok ala à ahàl dadàṅ.’[✠] ³² Ama gi kà, gəgodf à akul kà: Kəla uwabeyuwi uwana akudək mis aṅha, uwala abèzal à gəl la mazaḅ zil la tsəh aw kà, masla à zil uwaga kà adada à gəl gaw, à baṅa azəḅ mis anik, ṅgaha dza uwana azəḅ mis makudəkay gə babay kà, adàda à gel gaw, suwaṅ.”

Matapla lakəl aṅa mazuw mawad̄ay

³³ “Bà gotənaṅ katsənàwwàṅ tapèh à azlababa gami madzidziga babay kà: ‘Kazuw mawad̄ay la fida aw, ama hənà mawad̄ay aṅak ala kà la Sufəl Zəzagəla la afik pəra.’ ³⁴ Ama gi kà, gəgodf à akul kà: Kazuwaw mawad̄ay aw! Kazuwaw mawad̄ay baməraka la zagəla aw, kà uwana uwaga kà kursi aṅa Sufəl Zəzagəla. ³⁵ Baməraka la kutso aw, kà uwana uwaga kà slaka maf asik à ahəṅ aṅha, adagay la Urusalima bay aw, kà uwana uwaga kà məṅ gudəṅ aṅa Sufəl.[✠] ³⁶ Kazuw mawad̄ay la gəl aṅak aw, kà uwana kaslala vok, kà mapak aṅidz gəl aṅak tekula ala kà medəkuga, baṅaw kà marsiga aw. ³⁷ Ama gòd̄aw pəra kà: ‘Iyay’, baṅaw ‘Awaṅ’, kà uwana kəla tatak uwana dza aziṅ à uwaga à gəl kà, aguwa à uda kà la slaka masla mawisiga.”

*Matapla lakəl aṅa mawal ala kà vok mawisiga
(Luka 6.29-30)*

³⁸ “Katsənàwwàṅ bokuba uwana apèhà vok kà: ‘Yewdi mapəlay la yewdi, slid̄ bay mapəlay

[✠] **5:31** 5.31 5Musa 24.1-4

[✠] **5:35** 5.35 3Musa 19.2; Mahabaya 48.2; Yesayya 61.1

la slidf.'☆ 39 Ama gi kà, gəgodf à akul kà: Kawu-lawla mawisiga à dza uwana asal maɗfahakulla mawisiga à vok aw. Baɗa dza abək à ka ahàl à paɗaw ahàl kaf kà, gòlla paɗaw ahàl gudzay à awtày aya. 40 Baɗa dza akəl à ka gay à vok, kà mazəb tsempa aɗak kà, sàkal azəb dawara gə aya babay. 41 Baɗa dza afa à ka gasa à gəl kà mazəbal tatak mahanayga, kà mazəbalaɗ dahoy pəlis tekula kà, dàlla mahoy pəlis səla. 42 Və à dza uwana anav à ka tatak; kagola lig à dza uwana à gay asal makəl goder la slaka aɗak aw!"

Mawoy azlaməna məzam
(Luka 6.27-28,32-36)

43 "Katsənàwwàɗ bokuba uwana apəhà vok kà: 'Wòyà masla magay aɗak ɗgaha pəsèw masla məzam aɗak.'☆ 44 Ama gi kà, gəgodf à akul kà: Wòyàwwàɗ azlaməna məzam aɗkul, dèvwàw kufa kà aɗa azladza uwana tatərəb akul. 45 Kà akul aɗa magay azlabəza aɗa Baba aɗkul uwana la zagəla la afik. Kà uwana avəd afats à azlaməna tsakana, kiya aɗa azladza dziriga babay. ɗgaha asuw iyaw à azladza dziriga, asuw à azlaməna tsakana babay. 46 Iyay, baɗa kawoyawwàɗ kà azlauwana tawoyà akul pəra ma, kà mana kakudaw məbəz tatak la slaka Zəzagəla aya ma? Amiyaka azlaməna mazəb hadama babay kà, kiya uwaga taɗəhəɗ aw takay? 47 ɗgaha baɗa kaɗahawwàɗ 'Ayyi' kà azladedə aɗkul pəra ma 'Delga məɗaɗəhəɗ', kagodaw takay? Bə azladza uwana tasəl

☆ 5:38 5.38 2Musa 21.24; 3Musa 24.20 ☆ 5:43 5.43 3Musa 19.18

Zəzagəla aw babay kà, kiya uwaga la uwana tafehəŋ. ⁴⁸ Kità kà, gàw sətaka, bokuba Baba aŋkul uwana la zagəla la afik sətaka, suwaŋ.”✧

6

Matapla lakəl aŋa mazlak à azlaməna kuɖa

¹ “Baŋa kaɖahaw dziriga kà, kaɖahawwaŋ kà huma yewdi aŋa azladza aw. Baŋa kiya uwaga kaɖahawwaŋ kà, kaɖàbəzaw masik la slaka Baba aŋkul uwana la zagəla aw.”

² “Baŋa asa à ka mav sili à masla kuɖa anik kà, kahama kà dza à ahəŋ dən kà mavəl aw, bokuba uwana azlaməna magolla dza tafehəŋ la azlagəy madəv kuɖa la aku, ŋgaha la azlamakalapa tetəvi la ama aw. Tafehəŋ kiya uwaga kà, kà azladza aŋa mazləb atà. La dziriga gəpəh à akul, atà kà tabəz masik aŋatà tsewwa adagay.

³ Ama kak kà, baŋa kav sili à masla kuɖa kà, ɖahà uwaga la kiya uwanay: Amiyaka bà slawda aŋak nekwa gə babay kà, asəl uwaga aw, ⁴ kà mavəy aŋak aŋa magay masəlay gə aw. Say Baba aŋak, uwana la zagəla la afik, la uwana asəl tatak uwaga pəra, ŋgaha masla adəwulla à ka ala mənɟa aya.”

Matapla lakəl aŋa madəv kuɖa

(Luka 11.2-4)

⁵ “Baŋa kaɖəvaw kuɖa kà, kaɖahawwaŋ bokuba aŋa azlaməna magolla dza aw: Kà uwana atà kà, asa à atà madəv kuɖa kà la slaka matsizlla ala la azlagəy madəv kuɖa la aku, ŋgaha la azlamakalapa tetəvi la ama kà azladza

✧ 5:48 5.48 3Musa 19.2; 5Musa 18.13

gesina aṅa manəṅ atà. La dziriga gəpəh à akul: Atà kà, tabèz masak aṅatà, tsewwa adagay. ⁶ Ama kak kà, baṅa asa à ka madəv kuḍa kà, hàd à gày, tsàk à vok à ama, ṅgaha dèv kuḍa à Baba aṅak, uwana la zagəla la afik, ṅgaha Baba aṅak uwana asəl uwana kadehəṅ la ləv aṅak la tsəh, adav à ka masak aṅak.”

⁷ “Baṅa kadəvwaw kuḍa kà, katsalahaw azlagay deydayga à gay pəra, bokuba aṅa azladza uwana tasəl Zəzagəla aw, aw, tadzugw kà la mavats gay wadza wadzaga uwaga kà, ‘Zəzagəla adàtsəb à anu sləm’, tagodf. ⁸ Kadahawwaṅ kiya uwaga aw, kà uwana Baba aṅkul uwana la zagəla la afik asəl tatak uwana kanavaw kuḍa aṅha dagay uwarà, à mok uwana kadanavawal dadàṅ aw. ⁹ Aganay tetəvi aṅa madəv kuḍa:

Baba gami uwana la zagəla la afik.

Dahəṅ kà azladza gesina tazləba sləm aṅak tsikasłaga.

¹⁰ Makoray aṅak atsà à waṅ.

Mawoyəṅ aṅak apaka vok la vəfah,
Bokuba uwana la zagəla.

¹¹ Və à anu tatak may, uwana asla à anu lakana.

¹² Bəs à anu mawisiga uwana mədehəṅ gesina,
Bokuba uwana məbasəṅ à azladza uwana tadahà à anu mawisiga à vok babay suwaṅ.

¹³ Təfà à anu kà seteni aṅa mapapat anu, kà anu aṅa masak à maṅjal gel à vok aw,
Ama təfà à anu la ahəl aṅa seteni.”
((Kà uwana makoray, masłay ṅgaha la

mazləbay kà la ahàl anjak anja tsərəh à awtày. Amen!))

¹⁴ “Baņa kabasawwanj à azladza anik uwana tadfahàkulla mawisiga à vok, Baba ankul uwana la zagəla la afik adàbasakulanj suwanj. ¹⁵ Ama baņa kabasawwanj à azladza anik uwana tadfahàkulla mawisiga à vok aw kà, Baba ankul uwana la zagəla adàbasakulla mawisiga ankul uwana kadfahàwwànj suwanj aw.”

Matapla lakəl anja makəs nəlay

¹⁶ “Baņa kakəsaw nəlay kà, pəhàwla huf adi ankul ala, üzlədfaw kà kiya anja azlaməna magolla dza uwanay tadehənj aw: Atà kà, tabədlə huf adi, kà azladza gesina anja masəlay kà atà la nəlay la abà. ¹⁷ Ama kak kà, baņa kakəs nəlay kà, pəl adi anjak lela, wəz gel anjak à uda, ¹⁸ kà azladza anja masəlay kà kak la nəlay la abà aw. Say pəra kà Baba anjak uwana la slaka mahaf vok à ahənj gə la zagəla, la uwana asəlay pəra, ŋgaha Baba anjak uwana anənja uwana kadəhənj adàvə à ka masik anjak.”

Ləmana dziriga la zagəla (Luka 12.33-34)

¹⁹ “Kahamaw ləmana à gudənj uwanay la vok aw, kà uwana mamən akəsaj, marzaw akəsaj, azlaməna à gəl bay tazləlay, tazəbay. ²⁰ Ama hāmàw ləmana ankul kà à zagəla à afik, la abatà mamən la marzaw akəsaj aw, azlaməna à gel bay taslala vok anja mazləlay kà mazəbay aw. ²¹ Kà uwana la slaka uwana ləmana anjak la abatà, la abatà ləv anjak la abatà, suwanj.”

Udfaka aṅa vok
(Luka 11.34-36)

²² “Yewdi kà udfaka aṅa vok: Baṅa yewdi aṅak kà wurwur kà, vok aṅak gesina kà udfaka; ²³ ama baṅa yewdi aṅak la dɔvats kà, vok aṅak gesina la mëlès la abà. Baṅa udfaka uwana la kak la abà mëlès gà, mëlès uwaga adàgay taɓadamma kaykay.”

Zəzagəla ŋgaha sili
(Luka 16.13)

²⁴ “Dza aslala kà atsəp à azlaməŋga à huma à gay səla aw: Adàpəseyaw anik, ŋgaha adakəs gay aṅa anik, adəh dziriga à anik, ŋgaha adəkweska anik. Kaslawwalla vok kà matsəp Zəzagəla à huma la sili aw.”

Maf madzugway à Zəzagəla à afik
(Luka 12.22-31)

²⁵ “Kà uwaga à uwana gəpəh à akul: Kafàw gəl à ahəŋ kà tatak may la tatak masay uwana kanawkuɗa aṅha, kà madzadzarla kà vok aw, baməraka lakəl aṅa lukut uwana asa à akul kà aṅa matsokw à vok aṅkul, sifa kà aduwa tatak may, ŋgaha ma vok babay kà aduwa lukut aw takay? ²⁶ Nərəzàw azladīyaŋ uwana tahoyay la zagəla tsi: Tasləkay ŋgaha tatsəɗay tatak babay aw, taham tatak à vɔɗa à abà babay aw, ama Baba aṅkul uwana la zagəla la afik adzadzar atà. Iyay zla, akul ma kaɗuwwanəŋ azladīyaŋ aw takay? ²⁷ Uwa la tataka aṅkul la abà aslala vok aṅa maziŋ à mavay aṅa sifa aṅha à adi amiya ŋuv la aslasl à gəl aṅha uwa?”

28 “Ngaha ma, kà mana kafaw gel à ahəŋ kà lukut zlà ma? Akul nərəzàw madz à ahəŋ aŋa azlamawuratatay tsi: Tadàh sləray aw, ŋgaha tavavəɸ lukut babay aw. 29 Tsa baməraka Salomon la mazləbay aŋha gesina kà, abəzà à lukut delga kiya mawuratatay uwaga aw.✧
 30 Zəzagəla adàw lukut à azlakəsaf uwana à vok la fəta bay lakana, tekeɸika lebəŋ kà tadəyakats à akàl à abà: ŋgaha ma azlayla kà vok aduwa à akul à vok ɸaduwa aŋatà babay aw takay? Akul kà maɸŋal gel à vok à tsəh kà akul ala. 31 Kiya uwaga kà, kafàwla kà gəl à ahəŋ la magoɸay: ‘Mana mədàzuway lebəŋ mi? Mana mədàsay mi? La mana mədàduw à vok mi?’, kagoɸaw aw! 32 Uwaga kà, azlauwana tasəl Zəzagəla aw, la uwana tayàh tatak uwaga koksikoksi. Ama Baba aŋkul uwana la zagəla kà, asəl tatak uwana kanawkuɸa aŋha. 33 Fàw gəl à ahəŋ dadəŋ teraŋa kà la makoray Zəzagəla, ŋgaha la madz à ahəŋ la sifa dziriga uwana la abanay anavay, ŋgaha Zəzagəla adəkəs akul à ahəl ala gesina uwana kayahaw. 34 Kiya uwaga kà kafàwla kà gəl à ahəŋ kà aŋa lebəŋ aw: Kà uwana lebəŋ uwaga kà, masla la uwana adàf gəl à ahəŋ kà akul, kà uwana ŋgərpa uwana apəhla vok ala kəla mavakay kà aŋa mavakay uwaga pəra.”

7

*Maɸàh seriya à azladza anik à gəl aw
 (Luka 6.37-38,41-42)*

✧ 6:29 6.29 1 Sufəl 10.4-7

¹ “Kadawah seriya à azladza anik à gəl aw, ɲgaha Zəzagəla aɲa madahakulla seriya à gəl suwan aw. ² Kà uwana Zəzagəla adàdaha-kulla seriya à gəl, kalkal bokuba uwana kada-hàwwàɲ à azladza anik, adàzəbay daram uwana kazəbaw kagurawla azladza anik bay! ³ Kà mana kanərəzay kəsaf uwana la yewdi aɲa deda aɲak la awtày, ama kak kanəɲa magol tsakud tsakud uwana la aɲak la awtày aw ma? ⁴ Kakay kagodfiya à deda aɲak: Sàk à gi, gəzəb à ka kəsaf uwaga la adi ala, tsa kak la magol tsakud tsakud la yewdi ma? ⁵ Kak masla magolla dza, zəb tsakud tsakud uwaga la adi ala dadàɲ, ɲgaha kadànəɲla lela kà aɲa mazəb aɲa deda aɲak!”

⁶ “Kavàw tatak tsidafɲaga à azlakəda aw, kà aɲa magolla à akul ala afad à gəl kà makohàh akul ala aw, kafàw slərkodzka aɲkul à azlanamzi aw à huma à gay aɲa mahabəɲ ala aw.”

*Nàvàw ɲgaha tadàv akul
(Luka 11.9-13)*

⁷ “Nàvàw ɲgaha kadàbəzawwal; yàhàw ɲgaha kadàbəzawwal, zàlàhàwwàɲ ɲgaha tadàpəzl akul gamagày. ⁸ Kəla dza uwana anavay abəzal, dza uwana ayahay abəzal, ɲgaha dza apəzl gamagày à dza uwana azalahay. ⁹ Dza la ahəɲ la tataka aɲkul av akur à bəzi aɲha à baɲa anaval kà kaf takay? ¹⁰ Awma avàl ma bebi à baɲa anaval kà kilfi ay? ¹¹ Iyay, akul azlamawisiga nəma, ama kasəlaw mavày tatak delga à azlabəza aɲkul, ɲgaha ma asa à məraka Baba aɲkul uwana la zagəla ay? Aduwa à akul la mav tatak delga à azladza uwana tanaval tatak!”

12 “Uwana asa à akul azladza anik tadfaha-kulan̄ kà, akul babay kà ðahàwwàṅ kiya uwaga à azladza bay suwaṅ, kiya uwaga à uwana mapəhay aṅa Musa apəhay la azlawakità aṅa azlaməna mapəh à atà gay à ahàl là abà kà mapahay à azladza.”

Gamagày slərkuts kutsga
(Luka 13.24)

13 “Gàw à gay la gamagày slərkutskutsga! Kà uwana baṅṅaga uwanay kà, gamagày butu gà, ama adala dza kà à mazila, azladza aṅuvaw la tetəvi uwatà la tsəh. 14 Ama slərkutskutsga uwanay kà gamagày zlazladfaga, ama masla la uwana adala dza à sifa à abà, ama azladza kà dəṅ la tetəvi uwatà la ama aw!”

Masəl ahàf kà la mayyay aṅha la vok
(Luka 6.43-44)

15 “Dahàw haṅkəli kà azlaməna mapəh à atà gay à ahàl fida gà. Kà uwana tatsa à waṅ à slaka aṅkul la mapəhla vok aṅatà ala bokuba azlatuwaṅ, ama la huɸ gà kà azlakəda fəta. 16 Kadəsəlaw atà kà la madfehəṅ aṅatà la vok. Tadəzl mayyay matavəruk la atək la vok aw, ṅgaha babay tadəzl gudəv la mazləb la vok aw. 17 Ahàf delga avày mayyay delga, ahàf mawisiga avày mayyay mawisiga babay. 18 Ahàf delga aslala vok aṅa mayyi mawisiga aw, ṅgaha ahàf mawisiga aslala vok aṅa mayyi delga aw. 19 Kəla ahàf uwana ayyi delga aw kà, tahərats à ahəṅ, taduwal à akàl à tsəh. 20 La kità babay kà, kadəsəlaw azlaməna mapəh à atà gay à ahàl figa gà la madfehəṅ aṅatà la abà gesina.”

Gəsəl akul bà kà tetuwa aw
(Luka 13.25-27)

²¹ “Azlauwana, ‘Sufəl, Sufəl!’, tagodf à gi, la uwana tadàda à makoray aṇa Zəzagəla gesin pəra aw, ama azlauwana tadəhəṇ tatak uwana asa à Baba gulo uwana la zagəla. ²² Mok uwana mavakay aṇa seriya adəzlaṇalay, aṇuvaw tadəgodf à gi ‘Sufəl, Sufəl, la sləm aṇak la uwana məzahà gay Zəzagəla à azladza, la sləm aṇak la uwana məkudəkàh azlamasasəfok mawisiga, la sləm aṇak la uwana məfahàhà azlanadzipo aṇuvaw aw uwa?’ ²³ Kiya uwaga gədəgodf à atà: Tetuwa gəsəl akul aw, zàw vok la slaka gulo, akul uwana kadfahàw tsakana!”✧

Azlagày səla
(Luka 6.47-49)

²⁴ “Dza uwana atsəna gay uwana gəpəh, ṅgaha af uwaga à ahəṇ, masla kà kalkal la dza haṅkəli gə, uwana aṇal gày aṇha à təhus à afik. ²⁵ Iyaw adzəkà masuway, ahənà à mukwà à afik, afad adədf la ndzəfa, ama gày akalàh à ahəṇ aw, kà uwana matatukway aṇha kà aga kà la təhus la afik. ²⁶ Ama kəla dza uwana atsəb sləm à gay uwanay gədapəhay la abanay, ṅgaha atsəna uwaga aw kà, gəgagazləla kà la dza kusuṇu gə, uwana aṇal gày aṇha kà à wuyyaṇ à afik. ²⁷ Iyaw adzəkà masuway, ahənà à mukwà à afik, afad adədf la ndzəfa, ṅgaha gày atədf à ahəṇ gərim, matədf à ahəṇ aṇha kà panàhhà.”

Maslay aṇa Yesu

²⁸ Mok uwana Yesu adakəɗ gəl à matapla gay aŋha à azladza kà, maham à ahəŋ dza gesina kà ləv aval à atà à gay, kà tsəhay matapla aŋha uwana atapàtála. ²⁹ Kà uwana masla kà atapàtála kà bokuba azlaməna mapàhla wakità seriya aŋatà ala aw, ama apèhàtála kà la maslay aŋha.

8

Yesu awurà masla akàl zagəla ala (Mark 1.40-45; Luka 5.12-16)

¹ Mok uwana Yesu adasa à ahəŋ la gudəŋ la afik, maham à ahəŋ dza aŋuvaw tanəfà masla. ² Kiya uwaga masla akàl zagəla anik, azà vok à slaka aŋha, akəɗèɗ à huma aŋha la magoɗay: “Məŋga, baŋa asa à ka, kaslala vok mawur gi ala.” ³ Yesu abiyà ahàl ala, adəbanì, ŋgaha agòɗ: “Asa à gi, wùr ala.” Katskats dza uwaga awur ala la akàl zagəla aŋha la abà. ⁴ Kiya uwaga Yesu agòɗal: “Tsənəŋ lela, kapəh uwaga à dza anik aw. Ama kəla kà, hād kadàpəhla vok aŋak à masla mav tatak à Zəzagəla, ŋgaha babay kavà tatak uwana Musa apəh kà masəlay aŋa azladza gesina kà kawur ala!”

Yesu awurà magamza aŋa məŋga aŋa azlaslodzi ala (Luka 7.1-10)

⁵ Mok uwana Yesu adada à Kapernahum à abà, məŋga aŋa azlaslodzi dzim aŋa azla Rom la abà, azà vok à slaka aŋha la magoɗay: ⁶ “Məŋga, magamza gulo la slaka mahən à ahəŋ la mtəga, masla maməts à afik gà saŋŋà, ŋgaha as ŋgərpa

mənğa mənğa.” ⁷ Yesu agòfal: “Gəda à awtày, gədàwurəŋ ala.” ⁸ Ama mənğa aŋa azlaslodzi uwaga awulàlla, agòd: “Mənğa, gəsla kà kak aŋa mad à gày gulo aw. Ama pəh gay tekula la tsəh ala pəra kà, magamza gulo adàwur ala. ⁹ Gi bay kà, azlamənğa la ahəŋ lakəl gulo, ŋgaha gi babay, gi lakəl aŋa azlaslodzi anik suwəŋ. Gəslala vok aŋa magodfay à tekula aŋatà: ‘Həd kà’, aday. Gəgod à anik aya: ‘Sà à wəŋ kà’, atsa à wəŋ; ŋgaha gəgod à magamza: ‘Dahà uwanay kà’, adfehəŋ.” ¹⁰ Mok uwana Yesu atsən gay uwaga, akəsəl à gəl kaykay, ŋgaha agòd à azlauwana tanəfay la tsəh: “Hadfay la dziriga gəgod à akul kà: Didi gədanəŋ madiŋəl gəl à vok uwanay la tataka azla Isərayel la abà aw. ¹¹ Gəpəh à akul la dziriga kà, azladza aŋuvaw tadàsa à wəŋ la mas à afik afats la matəf à ahəŋ afats, ŋgaha tadədzah madzay la tatak may lakəl la azla Abəraham, Isak, Yakuba la makoray Zəzagəla. ¹² Ama azlauwana naka tagay azlaaŋa makoray uwaga kà tadəuts atà à mələs à abà la uda, la abatà kà mapadf slidf la matuway adəgay la ahəŋ aŋa koksikoksi.” ¹³ Kiya uwaga Yesu agòd à mənğa aŋa azlaslodzi: “Dà aŋak à mtəga, uwana kanav la madiŋəl gəl à vok adəpaka à ka vok!” Ŋgaha magamza aŋa mənğa aŋa azlaslodzi awur ala la kaslā uwana: ‘Dà aŋak’, Yesu agòfal.

*Yesu awar azlaməna dʻuvats ala aŋuvaw
(Mark 1.29-34; Luka 4.38-41)*

¹⁴ La abatà Yesu ahəd à mtəga Səmon Piyer. Abəz à mənğay aŋa Piyer à gəl, la slaka mahən à

ahəŋ, akəl la vok. ¹⁵ Yesu adəbanì la ahəl, ŋgaha akəl vok asəl à vok ala; asà à afik, adzəkà mazlak à atà.

¹⁶ Mok uwana mokokhu adasa à waŋ tasàhla azlaməna zagəla zagəla aŋuvaw à Yesu à waŋ. La gay aŋha uwana apàh, Yesu akudəkàh azla-zagəla zagəla gesina, ŋgaha la mawar azlaməna dıvats anik anik gesina ala. ¹⁷ Adfahàŋ kà aŋa magəd gay uwana à afik, masla mapəhal gay à ahəl Yesayya agod:

'Masla azəb maru vok à ahəŋ gami la dıvats gami gesina à gəl aŋha.'[☆]

*Azlawana tayàh manəf Yesu
(Luka 9.57-62)*

¹⁸ Uwana Yesu anəŋàŋ kà maham à ahəŋ dza adahamal à adi, agòd à azlaməna matapla la slaka aŋha kà: “Məhàd à gay dərəv à uda anik.”

¹⁹ Masla mapahla mapəhay ala anik, azà vok à slaka aŋha, agòdal: “Məŋga, à kəla slaka uwana kadàday kà, gədànəf ka.” ²⁰ Yesu awulàlla: “Azlamayaka kà, afək aŋatà la ahəŋ, azladıyan babay gày aŋatà la ahəŋ, ama Kona aŋa dza kà, bə slaka mahən gəl à ahəŋ aŋha la ahəŋ kà maduw ləv aw.” ²¹ Dza anik la tataka azlaməna matapla aŋha la abà, agòdal aya: “Məŋga, vè à gi tetəvi kà gi aŋa mal baba gulo dadàŋ.” ²² Ama Yesu agòdal: “Nəfà à gi, ŋgaha sàk azlamazimnekid talàh vok aŋatà.”

*Yesu atsizl kular à ahəŋ
(Mark 4.35-41; Luka 8.22-25)*

[☆] **8:17** 8.17 Yesayya 53.4

²³ Yesu ahàd à kèsлах iyaw à afik, azlamèna matapla la slaka aṅha tanèfàh. ²⁴ Katskats, magol kular mənḡa atsizlla ala la gəl dərèv tsèràh à uwana magantsay aṅa iyaw azà kèsлах ala. Ama Yesu kà, adatèd à madzèhal à abà la godega kèsлах iyaw. ²⁵ Azlamèna matapla la slaka aṅha tazà à vok à slaka aṅha, tatsənàṅ ala la magòfal: “Sufəl, tèfà anu, maslà la uwaga mèməts à gay!” ²⁶ Yesu awùlla à atà ala: “Kà mana guba azà akul ma? Madiṅal gel à vok aṅkul kà matsihila gà.” ṅgaha atsizlla ala, aslèl məl à kular à gəl, ṅgaha tsiriya, iyaw atsà à ahəṅ titi. ²⁷ Ləv avàlàh atà à gay gesina aṅatà, ṅgaha tagòd: “Tsəhay dza mana à uwanay à amiyaka kular la iyaw lakəl babay kà atsəna gay aṅha la?”

Yesu awara azladza səla uwana ala atà la masasədòk mawisiga

(Mark 5.1-20; Luka 8.26-39)

²⁸ Mok uwana Yesu adabez à gay dərèv à uda anik, la kutso aṅa azla Gadareniya la abà kà, azladza səla tasà à waṅ kà magagamay la masla, azladza uwatà kà tasà à lag kà la zəvay la aku, atà la azlamasasədòk zagəla zagəla lakəl, azlamaksafər, bà dza bay kà aslala vok aṅa maguw à awtày la tetəvi uwatà aw. ²⁹ Tadzəka mawiyay: “Kona aṅa Zəzagəla, ma kawoyaṅ la slaka gami ma? Kasà à abanay kà mazàh anu ala, tsa kaslà adàslay dadàṅ aw takay?” ³⁰ Maham à ahəṅ namzi la ahəṅ la abatà la gay anik, tayàh huđ aṅatà à gay. ³¹ Azlamasasədòk mawisiga tadəv kuđa à Yesu la kiya uwanay, tagòfal: “Baṅa asa à ka makuđək anu kà, slèl

anu à azlanamzi à awtày à gəl zla!” ³² “Dàw!”, Yesu agòf à atà. Kiya uwaga tasà à azladza sèla uwaga lakəl ala, ngaha tahàd à azlanamzi uwatà à gəl. Katskats maham à ahəŋ namzi ahòy à ahəŋ la madəguruh la afik, tatsàh gəl à iyaw à abà, tasùfàh à abà. ³³ Azlaməna manəŋla azlanamzi tahòy aŋatà à huɖ gudəŋ à abà, ngaha tadzəkà mapàh à azladza à gay aŋa tatak uwaga apakà vok gesina, lakəl aŋa azladza sèla uwaga la masasəɖok mawisiga. ³⁴ Kiya uwaga azlaməna gudəŋ uwatà gesina tasà à uda kà mad à slaka Yesu. Mok uwana tanəŋàŋ kà, tadəval kufa kà maz à vok la kutso aŋatà la abà.

9

Yesu awurà dza makalàh à vəɖah gà ala (Mark 2.1-12; Luka 5.17-26)

¹ La lig aŋa uwaga la ahəŋ kà, Yesu ahàd à kəslah iyaw à afik, aguwà à uda la dərəv la abà, ngaha ahàd à huɖ gudəŋ aŋha à abà. ² La abatà tasàlla à waŋ dza makalàh à vəɖah gà la kəslah. Mok uwana Yesu anəŋà madiŋal gəl à vok aŋatà, agòf à dza makalàh à vəɖah gà uwaga: “Wàɖ vok à uda bəzi gulo! Tsakana aŋak adamatsila!” ³ Kiya uwana azlaməna mapàhla wakità seriya ala taŋoŋuz la tataka aŋatà la abà, tagòɖ: “Dza uwanay kà, apèh mawisiga lakəl aŋa Zəzagəla, ndzer.” ⁴ Yesu asəl madzugway aŋatà, ngaha agòf à atà: “Kà mana akul la madzugway mawisiga kiya uwanay ma? ⁵ Tak ma ŋuləm magoɖay: Tsakana aŋak adamatsila, awma: Sà à afik, hàd aŋak takay?! ⁶ Ama asa à

gi kasəlaw, kà Kona aᅇa dza la maslay la gudəᅇ uwanay la vok kà mamats tsakana aᅇa azladza ala.” Kiya uwaga agòd à dza makalàh à vədfah gà uwaga: “Sà à afik, zəb kəslah aᅇak, kadà aᅇak à mtəga!” ⁷ Zil uwaga asà à afik ahəd aᅇha à mtəga. ⁸ Mok uwana maham à ahəᅇ dza adanəᅇ uwaga kà, ləv avàl atà à gay kaykay, ᅇgaha tazləbà Zəzagəla kà ndzədfa uwaga avà à azladza.

*Yesu azal Mata
(Mark 2.13-17; Luka 5.27-32)*

⁹ Yesu atsizlla ala la abatà, mok uwana aday kərkər kà anəᅇà dza anik uwana sləm aᅇha Mata la gày mazəb hadama la aku, agòd'al: “Nəfà à gi!”. Mata asà à afik anəfà masla.

¹⁰ Mok uwana Yesu adadza à tatak may à adi la mtəga Mata la azlaməna matapla la slaka aᅇha kà, azlaməna mazəb hadama, la azladza uwana tetəvi aᅇatà delga aw, la azlaməna tsakana tasà à waᅇ, tadzàh à tatak may à gəl atà nna. ¹¹ Uwana azla Farisəya tanəᅇ uwaga, tagòd à azlaməna matapla la slaka aᅇha: “Kà mana məᅇga aᅇkul azuw tatak may la azlaməna mazəb hadama la azladza uwana tetəvi aᅇatà kà delga aw ma?”

¹² Uwana Yesu atsənà uwaga kà, agòd à atà: “Azladza uwana dʒuvats az atà aw kà, tayàh dokwtar aw, say azlaməna dʒuvats la uwana taya-hay pəra. ¹³ Dàw, katapawla uwana matsetseray gà la wakità la abà:

'Gəwoyaᅇ kà dziriga, awkà makad à gi tatak aw'✧

kà uwana gəsà à waŋ kà mayahay kà azladza uwana: ‘Anu azladziriga’ tagodf aw, ama azlawana: ‘Anu azlaməna tsakana’, tagodf.”

*Manavay lakəl aŋa makəs nəlay
(Mark 2.18-22; Luka 5.33-39)*

¹⁴ Azlaməna matapla la slaka Yuhana masla madfah batem tazà à vok à slaka Yesu, ŋgaha tagòfal: “Kà mana anu la azla Farisəya kà məkàsàh nəlay, tsa azlaməna matapla la slaka aŋak kà takasàh nəlay aw ma?” ¹⁵ Yesu awùlla atà ala: “Kadzugwaw ma azladza uwana tazàla atà à mazəb vok à abà, takəs nəlay, la kaslà uwana masla mazəb mis la tataka aŋatà la abà takay? Awaŋ! Ama kaslà adàsa à waŋ à uwana masla mazəb mis adàgay la tataka aŋatà la abà aya aw kà, la mok uwaga la uwana tadəkəs nəlay suwaŋ.”

¹⁶ “Dza aslala vok aŋa matsap à lukut maviyaga à lukut mawga à vok aw, kà uwana lukut mawga uwaga adəkwoh maviyaga uwaga à tsəh kayak aya. ¹⁷ Ŋgaha babay kà, tadfaw iyaw matavərək mawga à kiwa iyaw maviyaga à agu aw, kà uwana iyaw matavərək mawga adàsləh kiwa iyaw maviyaga ala, say tadfaw iyaw matavərək mawga kà à kiwa iyaw mawga à agu suwaŋ, ŋgaha kiwa iyaw aŋa makəs iyaw matavərək uwaga lela.”

*Dugu aŋa Yayrus atà la mis uwana adəbani
lukut aŋa Yesu
(Mark 5.21-43; Luka 8.40-56)*

¹⁸ Mok uwana Yesu apəh à atà gay uwaga, mənŋa anik la tataka azla Yahudiya la abà asà à

wan, akədèd à Yesu à huma la magòfal: “Dugu gulo adamətsay bà lagonay, sà à wan, bəkal ahəl anək à vok, ngaha adàdza à ahəŋ la sifa aya!”
¹⁹ Yesu asà à afik tanəfà atà la azlaməna matapla la slaka anha.

²⁰ Mis anik la ahəŋ aniz akəlal à tsəh ala, dagay mavay kulo gel anha səla, agobə à awtəy la lig anha Yesu adəbanì gay lukut anha. ²¹ Kà uwana agòd la gəl anha kà: ‘Baŋa gədəbani bà gay lukut anha pəra kà, gədàwur ala.’ ²² Yesu agolà vok anəŋal à adi, agòfal: “Wəd vok à uda dugu gulo, kà uwana madiŋal gəl à vok anək awùr ka ala”, bà la kaslà uwatà, mis uwaga awùr ala.

²³ Uwana Yesu abəz à mtəga ana mənğa uwatà, anəŋà azlaməna mats segəla, la azlaməna mataway gesina ²⁴ ngaha agòd à atà: “Dàw à uda, dugu kà adamətsay aw, adzəhal pəra.” “Uwàà...”, takəfàslal. ²⁵ Uwana takudəkàh maham à ahəŋ dza à uda kà, Yesu ahəd à gəy uwatà à agu, akəs bəzi dugu la ahəl, atsənəŋ ala ngaha asà à afik. ²⁶ Gay uwatà atsən la kutso uwatà la abà gesina.

Yesu awara azlaguləf səla ala

²⁷ Yesu atsizlla ala la abatà adà anha, uwana adà anha kà, azlaguləf səla tanəfà la tsəh la mawiyay: “Kona anja David, Kona anja David, vok ahama ka kà anu!” ²⁸ Mok uwana Yesu adabəz à mtəga kà, azlaguləf səla uwaga tazà à vok à slaka anha, ngaha agòd à atà: “Kadiŋawwal gəl à vok kà gəslala vok gədàh uwaga ay?” “Iyay, mənğa gami, mədiŋal gəl à vok kà kak la ndzəda.”
²⁹ Kiya uwaga Yesu adəbanì yewdi anatà la

magod à atà: “Delga, uwaga akəs akul à vok bokuba uwana kadiŋawal gəl à vok.” ³⁰ Nğaha yewdi aŋatà apàzlla à ama ala adagay. Yesu afàhà à atà akur à lig, agòd à atà: “Tsənàwwàŋ lela, kapəhaw uwaga à dza anik aw.” ³¹ Ama tahàd, tazàhà tatak uwana Yesu adfahàtàn la kutso uwatà la abà gesina.

Yesu awura bada uwana ala zagəla zagəla lakəl

³² Mok uwana Yesu adatsizlla ala adiy aŋha kà, tasəlla dza anik uwana à waŋ, aslàla vok kà mabadma aw, nğaha aya kà, aga la masasədok mawisiga. ³³ Uwana Yesu adakudək masasədok uwaga kà, dza badaga uwaga adzəkà mabadma. Ləv avàläh à maham à ahəŋ dza à gay gesina, nğaha tagòd: “Didi, didi mədanəŋ dzəbà gə uwanay la Isərayel aw!” ³⁴ Ama azla Farisəya tagòd kà: “Sufəl aŋa azlamasasədok mawisiga la uwana avàl maslay kà makudəkàh azlamasədok mawisiga uwaga!”

Vok aham à Yesu kà maham à ahəŋ dza

³⁵ Yesu auguzàhàh la azlahud gudəŋ la abà, la azlabəza gudəŋ gesina, atapàhàtala la azlagay madəv kuda aŋatà la aku, azà gay marabəŋ aŋa makoray Zəzagəla, la mawar azlaməna dufats ala gesina, amiyaka tsəhay gə uwala beyli, nğaha la azlaməna takàläh à vədah gesina. ³⁶ Vok ahamà à Yesu kà maham à ahəŋ dza uwana tayahay, kà uwana azladza uwatà tayàh vok adagay, nğaha bokuba azlatuwaŋ uwana masla manəŋla atà la ahəŋ aw. ³⁷ Kiya uwaga agòd à azlaməna matapla la slaka aŋha:

“Matsəf tatak la ahəŋ mənğa, ama azlaməna sləray kà atà dən aw. ³⁸ Kiya uwaga kà: Dèvəw kudà à dza aŋa tatak, kà masla aŋa masləl azlaməna sləray à waŋ kà matsəfal tatak aŋha!”

10

Yesu azlaməna matapla kulo gəl aŋha səla
(Mark 3.13-19; Luka 6.12-16)

¹ Yesu azəl azlaməna matapla la slaka aŋha kulo gəl aŋha səla uwatà, ŋgaha avà à atà ndzəfa à ahəl kà makudəkàh azlamasasəfok mawisiga la mawar azlatsəhay dʋvats anik anik ala, ŋgaha la azlauwana takàläh à vəfah gesina. ² Aganay sləm aŋa azlaməna matapla kulo gəl aŋha səla uwatà la slaka Yesu. Teraŋa dadən kà Səmon uwana tazàllala Piyer, atà la deda aŋha Andəre; Yakuba bəzi aŋa Zebede atà la deda aŋha Yuhana; ³ Filip atà la Bartelemi; Tomas atà la Mata, masla mazəb hadama; Yakuba, kona aŋa Alfe atà la Tade; ⁴ Səmon uwana tazàlal ala Zəlot atà la Yudas Iskariyot, masla uwana adàta kaf à Yesu à gəl.

Yesu asləl azlaməna matapla kulo gəl aŋha səla uwaga
(Mark 6.7-13; Luka 9.1-6)

⁵ Yesu asləl azlaməna matapla kulo gəl aŋha səla uwaga la mapəh à atà gay uwanay à vok à abà: “Gudən uwana azla Yahudiya tadza à ahəŋ la abà aw kà, kadaw à abà aw, kadaw à gudən aŋa Samariya à abà babay aw. ⁶ Ama dāw kà à tataka azlatuwaŋ mazelhaga à abà la tsəhay Isərayel pəra. ⁷ La tetəvi aŋkul la ama

kà, zàw sayda, gòdàw kà: ‘Makoray Zəzagəla kà nekwa atsa à waŋ.’⁸ Wàràw azlaməna dʹuvats ala, wàlàwla azlamazimnekid à uda, wàràw azlaməna akàl zagəla ala, kudəkhàhàw azlamasasədok mawisiga. Kabəzaw à uwaga kà deyday, vaw à atà deyday suwaŋ.⁹ Kazəbaw luwàluwà à ahàl baŋaw gursu, baŋaw sili la zliba la aku aw.¹⁰ Amiyaka kiwa, amiyaka matsəp lukut, amiyaka kwimik, bə amiyaka agəla kà aŋa mauguzahay aŋkul aw. Kà uwana azlayla kà vok, kà masla sləray kà azlayla vok azuw tatak may!”

¹¹ “Mok uwana kadəbəzaw azlaməŋ gudəŋ à abà baŋaw azlabəza gudəŋ à abà, yàhàw kà dza uwana akəs akul la ahàl səla, ŋgaha dzàw à ahəŋ la mtəga aŋha tsəràh à uwana katsaw à uda la gudəŋ uwatà la abà.¹² Mok uwana kadaw à gày, gòdàw dadəŋ teraŋa kà: ‘Lapiya agay la akul.’¹³ Baŋa azlaməna hudf gày uwatà takəs akul la ahàl səla kà, ‘Ayyi’ aŋa lapiya aŋkul uwana kadəhàwwàtəŋ kà, adza à ahəŋ lakəl aŋatà, ama baŋa takəs akul aw kà, wùllàw ‘Ayyi’ aŋa lapiya aŋkul à tsəh la slaka aŋatà.¹⁴ Baŋa la hudf gày anik baŋaw la gudəŋ anik la abà, takweska akul aŋa makəs akul baŋaw aŋa matsəb akul sləm kà, dàw aŋkul la abatà, dèdàw à atà à adi burburu aŋa kutso aŋa gudəŋ aŋatà uwana agàd à akul à asik.¹⁵ La dziriga gəpəh à akul: La vudf seriya kà ŋuləm kà aŋa azlaməna gudəŋ Sodom la Gomor kà azlaməna gudəŋ uwaga.”

Azlamatərabəy uwana tadàsa à waŋ la huma

à gay

(Mark 13.9-13; Luka 21.12-17)

¹⁶ “Lagwa kà, aganay gəsləl akul bokuba akul azlatuwan, à tataka azlakəda fəta à abà. Kiya uwaga kà, gəw mahanay gə bokuba azlabebi, gəgodf à akul, ŋgaha gəw tələmma bokuba akul azlahabakoku. ¹⁷ Dahàw hanəkəli kà uwana azladza tadəfahla akul à huma seriya, ŋgaha tadəzlabəh akul la kurpi la gəy madəv kuɖa aɳatà la aku. ¹⁸ Tadəpahla akul ala la huma aɳa azlaməna makoray ŋgaha la huma aɳa azlasufəl, kà uwana kawoyàw gi, kà akul aɳa maz sayda gulo la huma aɳatà, ŋgaha la huma aɳa azlauwana azla Yahudiya aw. ¹⁹ Mok uwana tadədala akul à huma seriya kà, kadədzugwaw lakəl aɳa uwana kadəpəhaw aw, la uwana kadəwulawla à uda, gay uwana kadəwulawla à uda kà, adàda à paɳaw aɳkul à awtəy la kaslà uwatà. ²⁰ Gay uwaga kà adəgay kà madzugway aɳkul aw, ama Masasəɖok aɳa Baba aɳkul Zəzagəla la uwana adəguway la akul la abà la kaslà uwatà.”

²¹ “Deda adàvə deda aɳa aslasl gəl aɳha kà makaday, baba bay adəfəhən kiya uwaga la bəzi aɳha; azlabəza babay tadəgola afadf à azlababa aɳatà à gəl kà makadf atà. ²² Azladza gesina tadəpəsew akul kà uwana kawoyaw gi. Ama dza uwana adəgəɖf dziriga à afik tsərəh à makəɖf gəl à ahən kà adəbəlay. ²³ Baɳa tatərəb akul la gudən anik la abà, hōyàw à huɖf gudən anik à abà. La dziriga gəpəh à akul: Kadədəvaw mauguzahay à gay la gudən Isərayel gesina dadən kà mas à wan aɳa Kona aɳa Zəzagəla aw.”

24 “Masla asik aduw mənğa aŋha tetuwa aw, magamza aduw dza uwana adahalla sləray aw. 25 Say aslay kà masla asik apakay bokuba mənğa aŋha la masəlay dən, ŋgaha magamza agay bokuba mənğa aŋha dən. Baŋa tazàla à zil gày Belzəbul kà, sləm uwana tadàv à azlaməna huđ gày kà adəgay delga aw adaduwa à gay aŋa zil gày la mawisiga.”

*Dza uwana azlayla vok məhoy guba aŋha
(Luka 12.2-7)*

26 “Guba akəs akul kà azladza asik zlà ma aw. Tatak mahad à ahən gə gesina adəgay məpəhla vok ala gə, ŋgaha tatak nasiri gə gesina adəgay masəlay gə la dazuwaya. 27 Kəla tatak uwana gəpəhakulla la mələs la abà, pəhàw uwaga la uđaka ala; ŋgaha tatak uwana katsənawwan la à gəl à gəl kà, dàw kà wiyawla la gay zaŋ. 28 Guba akəs akul kà azlauwana takəđ sləb vok aw, kà uwana taslala vok aŋa makəđ dokvadzi aŋa sifa aw, guba akəs akul kà, kà Zəzagəla uwana aslala vok aŋa maduw dokvadzi la sifa la sləb vok gesina à gày akəl à abà. 29 Taslala vok aŋa maduw dəgtsetsek səla ala kà aŋa sili tekula aw takay? Amiyaka tekula aŋatà azila la masəlay aŋa Baba aw kà aga la ahən aw. 30 Amiyaka aŋidz takasagəl aŋkul gesina kà, Zəzagəla asəl la tekula tekula gesina aŋha. 31 Tsa kità kà, guba akəs akul aw, kà uwana akul kaduwaw azladəgtsetsek uwaga gesina la manən akul à adi.”

*Məpəhla Yesu ala
(Luka 12.8-9)*

³² “Baṅa dza apəhla gi ala la huma azladza la dazuwaya kà, gi babay gədàpəhla masla ala la huma aṅa Baba gulo, uwana la zagəla la afik: Masla kà aṅulo, gədàgəḍfay. ³³ Ama baṅa dza agəḍfəṅ à afik kà asəl gi aw la dazuwaya la huma azladza kà, gi babay gədàgəḍfəṅ à afik la dazuwaya la huma Baba gulo kà: Gəsəl masla aw, gədàgəḍfay bay, suwaṅ.”

Lapiya aw ama mavàhla
(Luka 12.51-53)

³⁴ “Iyay, kadzugwaw kà lapiya la uwana gəsəlla à gudəṅ à vok, kagəḍfaw aw: Gəsəlla lapiya à waṅ aw ama mavàhla. ³⁵ Gəsà à waṅ kà masàh gəl à azlabəza zil gà à vok la azlababa aṅatà, azladəgam à vok la azlaiyà aṅatà, ṅgaha azlamis à vok la azladzedzi aṅatà. ³⁶ Mazan vok à gəl adàgay la tataka azlaməna huf gày la abà.”

³⁷ “Dza uwana awoya baba aṅha baṅaw iyà aṅha kà gi kaykay kà, akəs gi vok aw, dza uwana awoya bəzi aṅha zilga baṅaw dugu aṅha gà kaykay kà gi kà, akəs gi vok aw. ³⁸ Dza uwana akəs maməts à ahàf à adi aṅha, ṅgaha anəf gi aw kà, masla akəs gi vok aw. ³⁹ Kəla dza uwana asal matuw sifa aṅha, adàziṅ ala; ama dza uwana atuw sifa aṅha aw kà gi kà, adàbəzal.”

Dza uwana akəs akul kà, akəs gi
(Mark 9.41)

⁴⁰ “Dza uwana akəs akul kà, akəs gi babay, ṅgaha dza uwana akəs gi, akəs dza uwana asləl gi à waṅ babay. ⁴¹ Dza uwana akəs masla mapəhal gay à ahàl aṅa Zəzagəla, à kà uwana

masla mapəhal gay à ahàl aṅha kà, adàbəz masik uwana maf à ahəṅ gà kà aṅa azlaməna mapəh à atà gay à ahàl, ṅgaha dza uwana akəs dza dziriga la huma aṅa Zəzagəla, kà uwana masla dziriga la huma aṅha, adàbəz masik uwana maf à ahəṅ gà kà aṅa azladza dziriga. ⁴² Haday, gəpəh à akul la dziriga: Kela dza uwana atəd iyaw mataslay gà à tekula la tataka azlabəza uwanay la abà, à kà uwana masla matapla la slaka gulo kà, adàbəz masik aṅha.”

11

Manavay aṅa Yuhana masla maḍàh batem (Luka 7.18-35)

¹ Mok uwana Yesu adadəv mapàhla à tatak azlaməna matapla la slaka aṅha kulo gəl aṅha səla uwaga, atsizlla ala la slaka uwatà kà mad matapla tatak à azladza la azlahud gudəṅ la kutso uwatà la abà.

² Mok uwatà kà Yuhana masla maḍàh batem kà, agà la daṅay. Uwana atsənà gay aṅa sləray aṅa Yesu Kristu, asləl azlaməna matapla azlaanik aṅha à slaka Yesu ³ kà manaval à gay ala: “Kak dza uwana məkuday awma kak dza anik kəla ay?” ⁴ Yesu agòd à atà: “Dàw, kadàpəhaw Yuhana à tatak uwana katsənàwwàṅ la uwana kanəṅàwwàṅ gesina: ⁵ Azlaguləf tanəṅla, azladeri taday, azlaməna akàl zagəla tawarla, azlamadagazlam bay tatsən sləm, azlamazimnekiḍ tawal à uda, azlaməna kudfa babay tatsən gay marabay.✧ ⁶ Marabay

✧ 11:5 11.5 Yesayya 35.5-6; 61.1

agay la azladza uwana tasak à madin̄ gi gəl à vok aw.”

Sayda lakəl aṇa Yuhana masla madàh batem

⁷ Mok uwana azlaməna matapla aṇa Yuhana tadiyah aṇatà, Yesu adzəkà mapəhay à maham à ahəṇ dza lakəl aṇa Yuhana la magod̄ay: “Mana à uwana kadàw kà mayahay la kəsaf la abà ma, mazuwa uwana afad̄ abəlakəṇ ay? Awan̄, uwaga aw. ⁸ Kətà zla, mana kadàw kà aṇa manəṇəṇ ma? Awma dza uwana atsàkw à lukut mahəḏayga à abà kəla ay? Ama azlauwana tatsəkwàh à lukut mahəḏayga à abà kà, atà kà la hud̄ gày sufəl. ⁹ Mana kadàw kà aṇa manəṇəṇ ma? Masla mapəhal gay à ahəl aṇa Zəzagəla kəla ay? La kità kà, gəgod̄ à akul kà, Yuhana aduwa masla mapəhal gay à ahəl, ¹⁰ kà uwana tatsətsèr lakəl aṇha:

'Aganay, gəsləl à awtày masləlay gulo à huma aṇak'

Zəzagəla agòḏ,

'Kà madàh tetəvi à ahəṇ.'[✧]

¹¹ La dziriga gəpəh à akul: La tataka azladza asik la abà kà, dza mayyayga la ahəṇ aduw Yuhana masla madàh batem uwanay aw, tekedika, dza uwana mabəziga bəziga la makoray Zəzagəla kà, aduwa Yuhana uwaga. ¹² Dagay la mok uwana Yuhana masla madàh batem azà sayda tsərəh à lakana, kà tadàh gasa à makoray Zəzagəla à gəl, ṅgaha azlaməna məzam tayahay kà mazəbay lakana. ¹³ Azlaməna mapəh à atà gay à ahəl gesina la mapəhay aṇa Musa tapàh gay lakəl

[✧] **11:10** 11.10 Malaki 3.1

aṅa makoray Zəzagəla tsəràh à mas à waṅ aṅa Yuhana, masla maɗfàh batem. ¹⁴ Baṅa asa à akul kà maɗiṅ gi gəl à vok kà, Yuhana kà Eliya uwana wakità apəhla mas à waṅ aṅha ala dagay uwarà. ¹⁵ Dza uwana sləm lakəl kà, atsəbal sləm lela!”

¹⁶ Yesu agòɗ aya: “Ma la mana lagwa gəga-gazləla azladza aṅa zamana uwanay lakana ma? Gəgagazləla atà la azlabəza uwana tadzàh madzay la vadavaday kasukwa la afik, tazalàh vok kà atà kà atà, ¹⁷ la magoɗay, anu mətsà à akul talakway, ama akul kahàbàwwal à tsəh aw, məhàb à akul dəs kuɗa, ama katàwàw la mats hulolo aw. ¹⁸ La kità Yuhana asà à waṅ, azùw aw, asà aw, ṅgaha azladza tagòɗ kà: ‘Masla la masasəɗok mawisiga.’ ¹⁹ Kità aya babay kà, Kona aṅa dza asà à waṅ, azuway, asay, ṅgaha azladza tagòɗ kà: ‘Nərèzàw dza uwanay tsi, masla huɗ. Afa sləm à kà à mazuway la masay aṅha pəra’, tagòɗ. ‘Kafaw masla kà à tataka aṅa azlaməna mazəb hadama à abà, la azlaməna tsakana, ṅgaha la azladza uwana madz à ahəṅ aṅatà kà lela aw.’ Ama tekeɗika matsihila aṅa Zəzagəla apəhla vok ala la sləray aṅha la abà.”

*Gudəṅ uwana akweska makəs Yesu
(Luka 10.13-15)*

²⁰ Kiya uwaga Yesu adzəkà maslàh məl à azlagudəṅ uwana à gəl, aɗfahàhà azlanadzipo kaykay gà la abà, kà uwana azlaməna madz à ahəṅ la abà kà tapəh gay la ləv ala aw. ²¹ Agòɗ: “Nṅərpa lakəl aṅak à kak Korazən! Nṅərpa lakəl aṅak à kak Betsayda! Kà uwana agay nadzipo uwana aɗfahà à ahəṅ la tataka aṅkul

la abà, agay kà la gudəŋ Tir la Sədon kà, naka dagay uwarà azlaməna madz à ahəŋ la abà kà, tatsàh kutso akàl à vok ŋgaha la madaw abuh à vok, kà mapəhla ala kà atà tapəh gay la ləv ala. ✧ ²² Kà uwaga à uwana gəgodf à akul kà: La vudf seriya kà, seriya uwana adàbəz azlaməna gudəŋ Tir, la azlaməna gudəŋ Sədon kà ŋuləm kà aŋatà à kà aŋa gudəŋ aŋkul. ²³ Ŋgaha kak Kapernahum kadzugw kà: ‘Gədàzigəŋay tsərəh à zagəla,’ kagòdf takay? Awan, tadàdukwa ka à vədah à gày akàl à abà, kà uwana azlanadzipo uwana adahàhàŋ la kak la abà, agay la Sodom kà, naka gudəŋ uwatà kà agay la ahəŋ tsərəh à lakana. ²⁴ Kiya uwaga kà, gəpəh à akul kà la vudf seriya kà, azlaməna Sodom tadəgay ŋuləm kà kak.”

*Sàw à waŋ à slaka gulo, kà akul aŋa mabəz maduw ləv
(Luka 10.21-22)*

²⁵ La mok uwatà Yesu agòdf: “Iyay Baba, Sufəl ana zagəla ŋgaha aŋa vədah, ‘Kikay’, gəgodf à ka, kà uwana kafatəla à azlabezaga la à ama ala tatak nasiri gà uwana kahàdf à azlaməna masəl tatak uwana à adi, ‘Mədawur gəl’, tagòdf. ²⁶ Iyay, Baba gəzləb ka kà uwaga.”

²⁷ “Baba gulo abək à gi tatak gesina. Dza la ahəŋ asəl Kona aw, say Baba pəra asəl gi, dza la ahəŋ asəl Baba aw, say gi Kona aŋha pəra, ŋgaha la azlauwana Kona apəhatàla Baba aŋha pəra.”

Mazalay aŋa Yesu

28 “Sàw à waŋ à slaka gulo akul gesina, akul uwana kayàw vok la mazəb mahanay, gədàvə à akul maduw ləv. 29 Zəbàw zeləŋ zukw kuda gulo, ŋgaha kəsàw matapla gulo, kà uwana gi kà gi dzaŋdzaŋ aw, gi tələmma, ŋgaha kadàbəzaw maduw ləv aŋa ləv aŋkul.✧ 30 Kà uwana zukw kuda uwana asa à gi mav à akul kà zlazladfa kà mazəbay aw, mahanay uwana gədàfa à akul à gəl babay kà tsaftsaf.”

12

*Gay lakəl aŋa vuɸ maduw ləv
(Mark 2.23-28; Luka 6.1-5)*

1 Mok uwana uwaga adadà à lig kà, Yesu la azlaməna matapla la slaka aŋha tagùw à uda la guf nalkama la abà, (uwana bokuba hi), la vuɸ maduw ləv. Azlaməna matapla la slaka aŋha uwaga kà may akəs atà, tadzəka makalay kà mazuway. 2 Uwana azla Farisəya tanəŋà uwaga kà, tagòɸ à Yesu: “Nerəz, azlaməna matapla la slaka aŋak tadfàh tatak uwana mapəhay gami avərə gay kà madfehəŋ la vuɸ maduw ləv tsi!” 3 Yesu awùlla atà ala: “Kadzèŋàw à tatak uwana David adfahəŋ vərđi anik la mok uwana may akəs la azlaməna aŋha aw uwà? 4 Ahàd à gày Zəzagəla à agu, kà mazəb tatak may tsikaslaga uwana maf à ahəŋ gà. Tekedika tetəvi la ahəŋ kà mazuway aŋha aw, baməraka azlamənalay aŋha babay aw, say à azlaməna mav tatak à Zəzagəla pəra, la uwana tetəvi la ahəŋ.✧ 5 Awma

✧ 11:29 11.29 Yeremiya 6.16 ✧ 12:4 12.4 1 Samuyel 21.7

kadzèngàw la mapəhay aña Musa la abà kà, azlaməna mav tatak à Zəzagəla tadfàh sləray la gày Zəzagəla la aku amiyaka la vudf maduw ləv, ngaha tatugw mawisiga lakəl aņatà aw kà, kasəlaw aw takay?✧ ⁶ La dziriga gəpəh à akul kà, dza uwana aduwa mən gày Zəzagəla uwaga kà aga la abanay. ⁷ Agayña kasəlaw, uwana matsetseray uwanay asal magofay kà:

'Vok mahamay la uwana asa à agi, awkà tatak makafay gə aw',✧

naka kadükwàw seriya à azladza uwana à gəl, atà kokudfa tsakana aw. ⁸ Kà uwana Kona aña dza kà masla la uwana mənğa aña vudf maduw ləv."

*Dza la ahəl mamətsay gə
(Mark 3.1-6; Luka 6.6-11)*

⁹ Yesu atsizilla ala la abatà, azà à vok, ahəd à gày madəv kudfa aņatà à agu. ¹⁰ Dza anik la ahəņ la abatà, uwana agə la ahəl mamətsayga. Azladza uwana la gày uwatà la aku tanàvə à Yesu: "Mapəhay gami ma avə tetəvi kà mawur dza ala, la vudf maduw ləv takay?", kà atà aña mabəzal à tsəh kà mapuwal gudzi à gəl.

¹¹ Ama Yesu awùlla atà ala: "Baņa dza la ahəņ la tataka aņkul la abà la tuwaņ tekula pəra, ngaha tuwaņ uwaga atəf à suwa à abà la vudf maduw ləv, ma aday kà mazəb à uda la abà aw takay? ¹² Ngaha dza ndzer, ma aduwa tuwaņ aw takay? Kà uwaga à uwana mapəhay gami avə tetəvi à dza kà madfàh delga la vudf maduw ləv."

¹³ Kiya uwaga Yesu agòd à dza uwatà: "Biyə ahəl

ala!" Abiyà ahàl ala, ñgaha ahàl aṅha adawurla bokuba anik uwahà. ¹⁴ Azla Farisøya tadà aṅatà, takès sawaray kà maḅəz tetəvi kà makədla Yesu.

Masla sləray uwana Zəzagəla akəsani

¹⁵ Mok uwana Yesu atsənà uwaga kà, asà à uda la slaka uwatà la abà, ñgaha maham à ahəṅ dza aṅuvaw tanəfà. Awarà azlaməna dʒuvats ala gesina. ¹⁶ Ama afàh à atà akur à lig la ndzəda kà atà aṅa mapəh uwana apakà vok aw. ¹⁷ Adahəṅ kiya uwanay kà, kà gay aṅa masla mapəhal gay à ahàl Yesayya aṅa magəd' à afik. ¹⁸ Zəzagəla agòd':

'A aganay masla sləray gulo uwana gəkəsàni,
Uwana gəwoyàṅ ñgaha marabay gulo lakəl aṅha.

Gədàsləl Masasəđok gulo à gəl aṅha,
Ñgaha adàz gay seriya gulo à azlatsəhay gudəṅ à vok gesina.

¹⁹ Masla adàgazlay la dza aw, adàwiyyay aw,
Ñgaha dza adàtsən mawiyay aṅha la azla-tetəvi la ama aw.

²⁰ Adàdavla à gay à mazuwa manəlfahayga à vok aw,
Ñgaha akəl fənəs uwana atəm à ahəṅ ṅuliza bay kà, adàdəvla à gay à vok aw.

Masla adàdz à ahəṅ kiya uwanay tsərəh à madàh dziriga à gudəṅ à vok gesina.

²¹ Azlatsəhay gudəṅ à vok gesina tadàf manəwəṅ aṅatà à masla à afik',[☆]
agòd' aya.

☆ **12:21** 12.21 Yesayya 42.1-4

Mapəh mawisiga lakəl aṅa Masasəḍok tsikaslaga

(Mark 3.22-30; Luka 11.14-23)

²² Kiya uwaga la abatà tasələ dza à Yesu à waṅ, guləf badaga, la masasəḍok mawisiga lakəl. Yesu awurà dza uwatà ala tsərəh à uwana dza aslala vok aṅa mabadma, ṅgaha la manəṅla. ²³ Ləv avàläh à maham à ahəṅ dza à gay gesina, ṅgaha tagòḍ: “Masla kà Kona aṅa David təga aw ay?” ²⁴ Ama uwana azla Farisəya tatsənà uwaga kà, tagòḍ: “Kona uwaga akudəkahay azla-masasəḍok mawisiga kà, kà uwana Belzəbul, sufəl aṅa seteni avəl ndzəḍa kà makudəkàhla.” ²⁵ Ama Yesu asəl madzugway aṅatà ṅgaha agòḍ à atà: “Baṅa azladza gudəṅ tekula tatsàkla, ṅgaha guvəl la tataka aṅatà la abà, makoray aṅa gudəṅ uwatà kà azila. Hudf gudəṅ, baṅaw hudf gày, uwana tap guvəl la tataka aṅatà la abà, aslala vok aṅa madz à ahəṅ aw. ²⁶ Baṅa seteni akudək seteni, masla la gəl aṅha adatsakla, ma kakay à makoray aṅha adàdza à ahəṅ ma? ²⁷ Iyay, akul kadzugwaw kà Belzəbul la uwana avà à gi ndzəḍa kà makudəkàh azlamasasəḍok mawisiga uwaga, kagòḍaw. Kità ma, uwa adav ndzəḍa à azlabəza aṅkul kà makudəkahay uwa? Kà uwaga à uwana tadàgah azlaməna seriya aṅkul. ²⁸ Ama tsa baṅa la Masasəḍok Zəzagəla la uwana gəkudəkàh azlamasasəḍok mawisiga uwanay kà, tsa kətà kà, gòḍaw kà makoray aṅa Zəzagəla kà adabəz akul à vok lakana, gòḍaw zla.”

²⁹ “Dza la ahəṅ ad à gày la mtəga aṅa dza ndzəḍa-ndzəḍaga kà mad à gəl aw, say atsà à

vok à abà, akès dza uwaga, awadəŋ dən, ŋgaha la lig la ahəŋ aslala vok aŋa mazuw gày aŋha à gay.”

³⁰ “Dza uwana anu səla aw kà, masla məzam gulo. Ŋgaha babay kà dza uwana azlak gi kà maham ala gay à vok aw kà, masla kà masla madàdasin ala. ³¹ Kà uwaga gəgod à akul haday kà: Maham à ahəŋ tsakana la azlagay mawisiga aŋa azladza gesina kà agay mamatsila gà, ama kəla kà, dza uwana apəh mawisiga la matsək magodahay à Masasəfok Zəzagəla à gəl kà, masla kà, abəz mamatsila aŋa tsakana aw. ³² Kəla dza uwana apəh mawisiga lakəl aŋa Kona aŋa dza adəmatsalaŋ ala, ama kəla dza uwana agodəh à Masasəfok Zəzagəla kà, masla adəbəzal mamatsila tsakana aŋha la zamana uwanay, ŋgaha la məlo uwana adàsa à waŋ babay aw.”

*Ahàf la mayyay aŋha
(Luka 6.43-45)*

³³ “Baŋa ahàf delga kà, mayyay aŋha bay kà delga. Ahàf mawisiga bay kà, mayyay aŋha kà mawisiga. Kà uwana tasəl ahàf kà la mayyay aŋha uwana la vok ayyay. ³⁴ Akul azlabəza aŋa matsapa, kakay kapəhaw azlatatak delga, tsa akul azlamawisiga ma? Uwana gay apəhay kà uwana adahən ləv ala. ³⁵ Dza delga atsalla tatak delga à uda la ləmana delga aŋha la abà; dza mawisiga bay atsalla tatak mawisiga à uda la ləmana aŋha mawisiga la abà babay. ³⁶ Iyay, gəgod à akul kà: La vuđ seriya kà, azladza tadəwulla à uda la gəl aŋatà lakəl aŋa azlagay

deyday gà uwana tapàh gesina. ³⁷ Kà uwana la afad̄ gay aṅak la uwana seriya adàpəh à vok, ṅgaha adàpəhla ala kà kak dziriga baṅaw azlayla ka aw.”

*Masəlay aṅa masla mapəhal gay à ahàl Yonas
(Mark 8.11-12; Luka 11.29-32)*

³⁸ Kiya uwaga azlaanik la tataka aṅa azlaməna mapəhla mapəhay ala la azla Farisəya tagòd̄ à Yesu: “Məṅga, asa à anu kà kadehəṅ nadzipo tekula mənəṅəṅ.” ³⁹ Kiya uwaga Yesu awùlla atà ala, agòd̄: “Azladza aṅa zamana uwanay azlamaksafər, tadfàh mabila, tanəv nadzipo, ama nadzipo la ahəṅ tanəṅəṅ aw, say aṅa masla mapəhal gay à ahàl Yonas uwatà pəra. ⁴⁰ Bokuba uwana Yonas adahà mavakay makər la mahənay makər la huđ aṅa kilfi babay kà, kiya uwaga adàpaka vok la Kona aṅa dza uwana adàdfah mahənay makər la mavakay makər la zəvay la aku babay. ⁴¹ La vuđ seriya kà, azladza aṅa gudəṅ Niniv tadəgola afad̄ à azladza aṅa zamana uwanay à gəl, ṅgaha tadəpuwa à atà gudzi à gəl, à kà uwana azlaməna madz à ahəṅ la Niniv tapəh gay la ləv ala, à mok uwana tatsən sayda aṅa Yonas. Uwana aduwa Yonas aganay la abanay. ⁴² La vuđ seriya kà, sufəl mis gà uwana la gəl la aku adəgola afad̄ à azladza aṅa zamana uwanay à gəl, ṅgaha adəpuwa à atà gudzi à gəl, kà uwana asà à afik la tsəh la ahəṅ la makəđ gəl à ahəṅ gudəṅ à vok, kà matsəb sləm à han̄kəli aṅa Salomon. Uwana aduwa Salomon kà aganay la abanay.”

*Mawul à waŋ aŋa masasəfok mawisiga
(Luka 11.24-26)*

⁴³ “La mok uwana masasəfok mawisiga adasa à uda la dza la abà kà, aday auguzahay la azlaslaka deydayga gesina, ayàh slaka maduw ləv. Ama baŋa abəzal aw kà, ⁴⁴ agodfay la gəl aŋha kà: ‘Lagwa kà, gəday, gədàwul à slaka gulo uwana à abà gəsà à uda la abà. Ngaha awulay abəzal à gəl kà masladfayga lela, madehəŋ à ahəŋ gə dzəba aŋha səla aw.’ ⁴⁵ La abatà kà aday, ayahay azlamasasəfok mawisiga anik à tsəh mədəf, azlauwana tadfuwa masla la dzaŋdzaŋ, tatsa à waŋ atà nna, tadza à ahəŋ la abatà. Kiya uwaga kà, madz à ahəŋ aŋa dza uwaga agay mawisiga dafuwa uwana uwarà. Kiya uwaga adəgay la azladza mawisiga aŋa zamana uwanay.”

*Iyà la azladedə aŋa Yesu
(Mark 3.31-35; Luka 8.19-21)*

⁴⁶ La mok uwana iyà la azladedə aŋa Yesu tasà à waŋ kà, Yesu abadmə à maham à ahəŋ dza. Tatsəzl à uda, asà à atà mabəfalma. ((⁴⁷ Dza anik agodf à Yesu: “Iyà la azladedə aŋak la uda, asà à atà mabəfakama!”)) ⁴⁸ Yesu awùlla à dza uwatà: “Uwa à iyà gulo la azladedə gulo uwa?” ⁴⁹ Ngaha apəhla azlaməna matapla la slaka aŋha ala la magodfay: “Atà nnay azlaiyà la azladedə gulo. ⁵⁰ Kəla dza uwana adàh uwana asa à Baba gulo uwana la zagəla la afik kà, masla kà deda gulo, baŋaw iyà gulo.”

13

*Gay la gay la abà aṇa masla maslæk tatak
(Mark 4.1-9; Luka 8.4-8)*

¹ La mavakay uwatà Yesu asà à uda la kay, ṅgaha ahàd adzà madzay la gay dərøv kà matapla tatak à azladza. ² Magol maham à ahəṅ dza ahàmàl à adi. Masla ahàd à kəslah iyaw à afik, adzà madzay la afik, maham à ahəṅ dza babay tatsàzlla à gay dərøv. ³ Apèhàtála azlatatak aṇuvaw la azlagay la gay la abà, ṅgaha agòd à atà:

“Masla maslæk tatak asa à uda kà mad à maslæk tatak. ⁴ La mok uwana aslæk hi la guf aṇha la abà, azlafofulo anik tanis à tetəvi à ama, azladfiyan tasa à waṅ tazuw à gay. ⁵ Azlaanik aya tanis à pala akur afik, bokuba uwana kutso la pala akur lakəl mənṅa aw kà, hi as à uda katskats, kà uwana kutso aga la ahəṅ mənṅa aw. ⁶ ṅgaha uwana afats adàdzəka mavəday la ndzəda, agulla fofulo tsatsafedə ala, kà uwana abək slilih kà à pala akur à afik. ⁷ Bə gotənaṅ azlafofulo anik tanis à atək à abà, uwana atək azigənaṅ, akəf mas uda aṇa fofulo à tsəh. ⁸ Bə gotənaṅ azlafofulo anik tanis à kutso delga gə à abà, ṅgaha tavə mayyay lela: Azlaanik tayya à adi zazuj səla, azlaanik aya zuj, ṅgaha azlaanik huməts.” ⁹ Yesu azàtələn à gəl agòd: “Tsəbàwwal sləm lela à baṇa sləm aga à akul lakəl.”

Kà mana Yesu apəhay kà la gay la gay la abà ma?

(Mark 4.10-12; Luka 8.9-10)

¹⁰ Kiya uwaga azlaməna matapla la slaka aŋha tazà vok à slaka aŋha: “Kà mana kapəhatàla gay la gay la abà ma?”, tagòɗal. ¹¹ Yesu agòɗ à atà: “Akul kà, kabəzaw masəl nasiri aŋa makoray Zəzagəla, ama atà kà tabəzal aw. ¹² Kà uwana dza uwana la tatak tadàvalla à gəl aya, ŋgaha adàsəg gəl ala. Ama kà aŋa dza uwana la tatak ŋuv kà, kà tadədəvalla à ahàl ala. ¹³ Kà uwaga à uwana gəpəhatàla gay la gay la abà, kà uwana tanəŋaŋ ama tanərəzaŋ ala aw, ŋgaha tatsənaŋ ama bokuba tatsəbal sləm la matsənəŋ aw, ¹⁴ kà gay aŋa masla mapəhal gay à ahàl Yesayya aŋa magəɗ à afik:

'Akul la matsəbal sləm, ama katsənawwan aw;
 kanəŋawwan la matsəkal yewdi à gay, ama
 kanəŋawwan aw.

¹⁵ Kà uwana tsəhay uwanay kà adàdzadza gəl aŋha ala,

Danakàh à sləm à ama.

Tatsakàh à yewdi aŋatà à ama

Kà yewdi aŋatà aŋa manəŋ aw

Kà sləm aŋatà aŋa matsənəŋ aw,

Ŋgaha kà atà aŋa masəl tatak la ləv aŋatà la tsəh aw,

Kà atà aŋa mawul à wan à slaka gulo, kà gi aŋa mawuratàla aya aw, Zəzagəla agòɗ. ✧

¹⁶ Ama akul kà, marabay agay la akul, kà uwana yewdi aŋkul kà anəŋla, ŋgaha sləm aŋkul atsənà tatak. ¹⁷ La dziriga gəpəh à akul: Aŋuvaw azlaməna mapəh à atà gay à ahàl kà mapàhla à azladza, la azladza dziriga aŋa Zəzagəla,

✧ **13:15** 13.15 Yesayya 6.9-10

tayàh kà manəŋəŋ uwana kanəŋàwwàŋ, ama tanəŋàŋ aw, kà matsən uwana katsənàwwàŋ, ama tatsənàŋ aw.”

Yesu apəh godega aŋa gay la gay la abà

*aŋa maslək tatak uwatà à uda
(Mark 4.13-20; Luka 8.11-15)*

¹⁸ “Iyay, tsənàwwàŋ godega aŋa gay la gay la abà aŋa masla maslək tatak, uwana asal magoɗay zla. ¹⁹ Azlauwana tatsəna gay marabəŋ lakəl aŋa makoray Zəzagəla ŋgaha takəsəŋ aw, atà kà kalkal la gay tetəvi uwana azlafofulo tanis ala à ama: Ŋgaha mawisiga atsa à waŋ, atsatsam uwana à uda tasləka à ləv aŋatà à tsəh. ²⁰ Azlaanik kalkal la pala akur, uwana azlafofulo tanis à afik, tatsəb sləm à gay, takəs la marabay katskats, ²¹ ama tadala slilih la atà la abà aw. Takəs kà aŋa kaslà ŋuv pəra. Mok uwana matərəbay, la mas ŋgərpa adàtsizlla ala kà gay Zəzagəla kà, katskats tasak maɗiŋal gəl à vok aŋatà la tsəh ala. ²² Azlaanik kalkal la gày atək uwana azlafofulo tanis à abà: Tatsəna gay Zəzagəla, ama madzugway la adi aŋa guɗəŋ à vok uwanay, la matsiɗay aŋha, la mapapatay aŋha lakəl aŋa ləmana asufa gay uwana ala la ləv aŋatà la tsəh, ŋgaha ahən aw. ²³ Azlaanik kalkal la kutso delga uwana azlafofulo tanis à abà: Tatsəb sləm à gay, ŋgaha tatsənəŋ. Ŋgaha tahən lela, azlaanik tayya à adi zazun səla, azlaanik zun, azlaanik aya huməts.”

Gay la gay la abà lakəl aŋa maŋaviya la guf la abà

²⁴ Yesu apèh à atà gay la gay la abà anik, agòd à atà: “Aganay tatak uwana mөгagazlëla la makoray Zëzagëla. Dza anik aslëkà fofulo delga à guf aᅇha à abà. ²⁵ La vëd la abà vërdi anik, à mok uwana azladza gesina la madzëhal la abà, masla mëzam aᅇa dza uwatà asà à waᅇ, akokos maᅇaviya à guf hi uwatà à abà, ᅇgaha adà aᅇha. ²⁶ Mok uwana hi adazigënay, adzëkà matsa à gël ahënay kà, maᅇaviya apähla vok ala babay. ²⁷ Azlamagamza aᅇa dza aᅇa guf tasà à waᅇ tagòfal: ‘Mëᅇga, kaslëkà kà fofulo delga à guf aᅇak à abà mi ya, maᅇaviya uwanay ma asà à waᅇ ma lala aya la?’ ²⁸ Agòd à atà: ‘Uwaga kà masla mëzam gulo la uwana adahà kiya uwaga’. Kiya uwaga azlamagamza tanàval, tagòfal: ‘Lagwa ma, asa à ka mëday mëdàtsëd à ahëᅇ ay?’ ²⁹ ‘Awaᅇ’, agòd à atà: ‘Baᅇa la katsëdëw maᅇaviya à ahëᅇ kà, zlahaw kà, kadàtsëdëwla hi gà, ³⁰ sàkàwwal, tahën la slaka gà tsëräh à matsëd tatak. La kaslà uwatà kà, gëdàgòd à azlamëna matsëd tatak: Tsëdëw kà maᅇaviya dadàᅇ, wàdëhàwàᅇ tëmätatëm kà matël à gay, ᅇgaha la lig la ahëᅇ kà, dàwgëla hi gulo à mtëga, gëdàgòd à azlamëna matsëd tatak’.”

*Gay la gay la abà aᅇa tsëhay hamadz
(Mark 4.30-32; Luka 13.18-19)*

³¹ Yesu apèh à atà gay la gay la abà anik aya, agòd à atà: “Makoray Zëzagëla kà, mөгagazlëla kà la tsëhay hamadz uwana atsa à uda la lig gày aᅇa dza. ³² Masla la uwana à tsëh azlatsëhay anik anik à tsëh gesina, ama baᅇa adazigënay

kà, masla la uwana aduwa azlaahàf anik, apak magol ahàf tsèràh à uwana azladfiyan tasaha à wan kà manjàläh gày anjàtá à afik.”

*Gay la gay la abà anja tatak maməsl tatak ala
(Luka 13.20-21)*

³³ Yesu apèh à atà gay la gay la abà anik aya, agòf à atà: “La mana gөгagazləla makoray Zəzagəla ma? Makoray Zəzagəla kà kalkal la tatak maməsl tatak ala, uwana mis akotsinj à pèhàw dogum zlo à tsəh uwana adàh kilo dzik səla gəl anha səla, tsèràh à uwana aməsl magol pèhàw uwaga ala gesina.”

*Kà mana Yesu apəhay kà la gay la gay la abà
ma?*

(Mark 4.33-34)

³⁴ Yesu apèh uwaga gesina à maham à ahən dza kà la gay la gay la abà. Apèh à atà gay la kokudfa la gay la gay la abà aw, ³⁵ kà gay anja masla mapəhal gay à ahàl anja mapəhla à azladza anja magəf à afik:

'Gədàpaha à atà kà la gay la gay la abà,

Gədàpəhatàla tatak mahadf vok à ahən gə uwana agà dagay madzəka vok anja gudəŋ à vok.'✧

Yesu apəhla godega anja gay la gay la abà

anja manjaviya uwatà ala

³⁶ La lig la ahən Yesu asàk à maham à ahən dza à ahən, awùl à mtəga. Azlaməna matapla la slaka anha tazà vok à slaka anha kà manaval godega anja gay la gay la abà uwatà: “Pèhanula

✧ **13:35** 13.35 Mahabay 78.2

gay la gay la abà aña maṅaviya uwana la guf hi la abà!" ³⁷ Yesu awùlla atà ala la kiya uwanay: "Iyay, dza uwana aslèk fofulo delga kà, uwaga kà Kona aña dza, ³⁸ guf kà, uwaga kà gudəŋ à vok, fofulo delga kà, azladza uwana azlaaña makoray Zəzagəla, ŋgaha maṅaviya bay kà, azlaaña masla mawisiga. ³⁹ Masla məzam uwana akokos maṅaviya uwaga kà seteni; təla matsəf tatak uwaga, kà madəv à gay gudəŋ à vok, azlaməna matsəf tatak kà azlamalika. ⁴⁰ Bokuba uwana tawəfəh maṅaviya à akàl à gay kà, kiya uwaga adəpaka vok la madəv à gay gudəŋ à vok babay. ⁴¹ Kona aña dza adəsləl azlamalika aña à ahəŋ, ŋgaha tadətsatsam à uda la makoray aña la abà azladza uwana tasokw dza à tsakana à abà gesina, la azladza uwana tadəh mawisiga. ⁴² Tadəwuts atà à gudəh akàl uwana à abà, matuway la mapəf slid la tsəh ala terawawa la abà. ⁴³ Ama azlauwana takəs gay aña Zəzagəla kà, atà kà tadəufay bokuba afats la makoray aña Baba Zəzagəla la abà. Tsəbəwwal sləm lela, à baña sləm aga akul lakəl."

Gay la gay la abà aña ləmana mahadəŋ à ahəŋ gə

⁴⁴ "Makoray Zəzagəla kà kalkal la ləmana uwana mahadəŋ à ahəŋ gə la guf la abà. Dza anik abəz à ləmana uwaga, ŋgaha ahadəŋ à ahəŋ aya. Masla arab, ahad madawla uwana akoray gesina, ŋgaha asukwla guf uwatà."

Gay la gay la abà aña tatak bəfə

45 “Makoray Zəzagəla kà, kalkal la masla matsakalay uwana ayàh azlatatak bə̀dà delga delga gà. 46 Mok uwana adabəz tatak bə̀dà uwana delga gà, tsakalay anha zlazladà kà, aday, adawul tatak uwana akoray gesina, ngaha asukw la tatak bə̀dà uwatà.”

Gay la gay la abà anja dzarawa

47 “Makoray Zəzagəla kà kalkal la dzarawa uwana aduway à iyaw à abà uwana ahəl tsəhay tatak anik anik gesina. 48 Mok uwana adahən ala, azlaməna makas kilfi tabiyən à uda, ngaha tadzàh madzay kà makəs kilfi delga delga à takosà à abà, ama uwana delga aw kà, tafətukw ala. 49 Kiya uwanay à uwana adəpak à vok la makəd gəl à ahən gudən à vok: Azlamalika tadàsa à ahən kà mavàh azlamawisiga ala la azladelga, 50 ngaha tadəfətukw azlamawisiga à gudəh akəl à abà. Tadətaway la mapadàh slid la tsəh ala, la abatà.”

Ləmana mawga la ləmana maviyaga

51 “Katsenaw uwaga gesina nəma ay?”, Yesu agòd à atà. “Iyay”, tagòdal. 52 Ngaha agòd à atà: “Kiya uwanay zla, kəla masla mapəhla wakità mapəhay uwana ala apək masla asik anja makoray Zəzagəla kà, masla kà bokuba zil gày uwana ahəl à uda la ləmana anha la abà azlatatak mawga la azlamaviyaga.”

Azlaməna gudən Nazaret tadiŋ gəl à Yesu à vok aw
(Mark 6.1-6; Luka 4.16-30)

⁵³ Mok uwana Yesu adadəv azlagay la gay la abà uwaga à gay kà, adà aŋha la abatà. ⁵⁴ Nŋaha awùl à gudəŋ uwana à abà azigəŋ la abà, adzəkà matapatàla azlatatak la gày madəv kuɗa anatà la aku, ŋgaha azladza gesina kà ləv avàlàh à atà à gay gesina, tagòɗ: “Haŋkəli uwanay ma abəzal ma lala? Kakay asla kà madəhəŋ azlanadzipo uwanay ma? ⁵⁵ Masla kà bəzi aŋa masla mapəɗ ahàf təga aw uwà? Mariyama la uwana iyà aŋha aw takay? Yakuba, Yusufu, Səmon, ŋgaha Yahuda la uwana azladede aŋha təga aw takay? ⁵⁶ Azladede aŋha dəgam gà bay kà, atà la abanay kəla mavakay aw takay? Nŋaha ma lala abəzal ndzəɗa uwaga zlam la?” ⁵⁷ Kà uwaga à uwana tadìŋ gəl à masla à vok aw. Ama Yesu agòɗ à atà: “Masla mapəhal gay à ahəl kà lala beyli kà takəs gay aŋha, ama la gudəŋ aŋha uwana tayyà à abà baŋaw la huɗ gày aŋha kà, takəs gay aŋha aw.” ⁵⁸ La abatà kà Yesu aɗahà azlanadzipo ŋuv pəra kà uwana tadìŋ gəl à masla à vok aw.

14

*Madzugway aŋa Herod lakəl aŋa Yesu
(Mark 6.14-29; Luka 9.7-9)*

¹ La zamana uwatà, Herod sufəl aŋa Galili avərə gay kà mapəhay lakəl aŋa Yesu. ² Agòɗ à azlaməna maɓamza aŋha: “Yuhana masla madàh batem kà, adawul à uda la mamətsay, kà uwaga à uwana aga la maslay kà madàh azlanadzipo kiya uwanay.”

Makəɗ Yuhana masla madàh batem

³ Tekedfik kà, Herod la uwana avà tetèvi kà makəs Yuhana, awàdàŋ, ŋgaha adùw à danjay kà lakəl aŋa mis aŋa deda aŋha Filip, uwana sləm aŋha Herodiya. ⁴ Kà uwana Yuhana agòd à Herod: “Azlayla kà, kà kak aŋa mazəb Herodiya kà aŋa mis aw.”[✧] ⁵ Herod asəl makəf Yuhana, ama guba akəs kà azla Yahudiya, kà uwana gesina anatà tanəŋà Yuhana kà bokuba masla mapəhal gay à ahəl aŋa Zəzagəla kà mapəhla azladza.

⁶ Mok uwana mavakay uwana tayyà Herod adadəbà, tahəb madəvaday la mavakay uwatà. Dugu aŋa Herodiya ahəb dəs la huma aŋa azladza uwana tazalàh atà. Dəs uwatà, adà à ləv aŋa Herod à tsəh, arəbàŋ, ⁷ tsərəh à uwana azùw mawadəy kà mav tatak à dugu uwaga kəla tatak uwana anavay gesina. ⁸ La mapəhal aŋa iyà aŋha, agòd à sufəl: “Nàts gi gəl aŋa Yuhana à tasà à abà, kavà à gi.” ⁹ Kay, uwaga azà à sufəl mənğa, ama kà mazuw mawadəy aŋha, ŋgaha la azladza uwana azalàh atà kà, avà tetèvi kà madəh uwaga. ¹⁰ Asləl dza kà mad manats gəl aŋa Yuhana masla madəh batem à waŋ la danjay. ¹¹ Tasələ gəl uwatà à waŋ la tasà la abà, tavà à dahalay, masla bay adàla à iyà aŋha. ¹² La lig la ahəŋ azlaməna matapla la slaka Yuhana masla madəh batem, tasà à waŋ, tazəb vok aŋha kà mad malay. La lig la ahəŋ, tahəd kà mapəh tatak uwana apakà vok à Yesu.

*Yesu avà tatak may à zil dəbow zlo
(Mark 6.30-44; Luka 9.10-17; Yuhana 6.1-14)*

[✧] **14:4** 14.4 3Musa 18.6; 20.21

¹³ Mok uwana Yesu atsənà uwaga, atsizilla ala la abatà la kəslah iyaw, kà mad aṅha à kəsaf à abà kokuḍa gəl aṅha. Ama uwana maham à ahəṅ dza atsən uwaga kà, tasà à uda la gudəṅ la abà, ṅgaha tanəfà Yesu la maguway la gay gərdza. ¹⁴ Mok uwana Yesu adasa à ahəṅ la kəslah iyaw la afik, anəṅà maham à ahəṅ dza aṅuvaw. Vok ahàmal kaykay kà azladza uwaga, ṅgaha adzəkà mawar atà ala la dʻuvats aṅatà la abà gesina.

¹⁵ Uwana mokokhu adasa à waṅ kà, azlaməna matapla la slaka aṅha tazà vok à slaka aṅha, tagòḍal: “Vəḍ adagay, ṅgaha slaka uwanay kà fəta aya. Sàk à maham à ahəṅ dza tadà aṅatà à huḍ gudəṅ, kà atà aṅa mayàh huḍ aṅatà à gay.” ¹⁶ Yesu awùlla atà ala: “Akəsa vok kà atà aṅa madiy aṅatà aw, akul la gəl aṅkul, vaw à atà tatak may.” ¹⁷ Ama tagòḍal: “La abanay kà kaf gay bərsəw zlo la kilfi səla pəra aga anu la ahəl.” ¹⁸ Yesu agòḍ à atà: “Sàwgəla à waṅ à abanay dadəṅ.” ¹⁹ Yesu agòḍ à maham à ahəṅ dza: “Dzàw madzay la kəsaf la afik!” Ṅgaha masla ahəl kaf gay bərsəw zlo la kilfi səla uwatà, anəṅà à zagəla, “Kikay”, agòḍ à Zəzagəla. Atsəkà kaf ala, avà à azlaməna matapla la slaka aṅha, ṅgaha azlaməna matapla uwaga tavàh à maham à ahəṅ dza uwatà bay. ²⁰ Kiya uwaga kəla uwabeyuwi azùw, kəla aṅa may aṅha. Azlaməna matapla tahamà à gay à matəm à atà à ahəl gə à vok, takosà kulo gəl aṅha səla à uwana atəmal à atà à ahəl la kaf zlo la kilfi səla uwaga la abà. ²¹ Matugway aṅa azlazil uwana tazùw

kaf kà, aslay dèbow zlo kokudfa matugw azlamis la azlabèza.

Yesu aday la gəl dərəv

(Mark 6.45-52; Yuhana 6.15-21)

²² Kiya uwaga Yesu agòd à azlaməna matapla la slaka aṅha kà: “Dàw à kəslah iyaw à afik, katsəvokaw à gay dərəv à uda anik kà gi, gi kà: ‘Mada aṅulo zlà’, gəgod à maham à ahəṅ dza.” ²³ Uwana tavàh vok ala, ahàd à gudəṅ anik à afik kokudfa gəl aṅha kà madəv kudfa. Vəđ abəzal à gəl la abatà. ²⁴ Kəslah iyaw babay kà adaday kà kərkər. Afad atərəbà atà, kà uwana tagolà à huma à gay. ²⁵ Zwek la huma la gay la matuway gotsak teraṅa, Yesu adà à awtày à slaka azlaməna matapla aṅha la maday lakəl iyaw. ²⁶ Ama mok uwana tanəṅəṅ aday la gəl iyaw kà, tasəkùläh à tsəh ala kà guba, “Uwaga kà tatak mavavat dza”, tagòd, ṅgaha tadzəkà mawiyay guba. ²⁷ Ama katskats Yesu abadfatàmà: “Karuwaw vok à ahəṅ aw, gi ṅuwà, guba akəs akul aw!”, agòd à atà. ²⁸ Piyer abadalmà, agòdal: “Sufəl, baṅa kak dziri kà: ‘Sà à waṅ’, gòd à gi, gəda à awtày la gəl iyaw!” ²⁹ “Sà à waṅ”, Yesu agòdal. Piyer asà à ahəṅ la kəslah iyaw la afik, adzəkà maday la gəl iyaw kà mad à slaka Yesu. ³⁰ Ama uwana anəṅəṅ afad adzəkà madəday kà, adzəkà masəkulay la mad à iyaw à abà, adzəkà mawiyay: “Sufəl, bəlla gi!” ³¹ Katskats Yesu abiyà ahàl ala, akəs la ahàl, ṅgaha agòdal: “Kayyà, madiṅal gəl à vok aṅak kà à tsəh ala, kà mana kadzurkway la ləv aṅak la tsəh ma?” ³² Tadà à kəslah iyaw à afik

atà sèla, ñgaha afaɗ aɗèɗ aya aw, adzà à ahəŋ titi. ³³ Kiya uwaga azlaməna matapla uwana la kəslah iyaw la afik takədèɗ à ahəŋ la huma aŋa Yesu, tagòɗal: “Ndzer, kak Kona aŋa Zəzagəla.”

Yesu awar azlaməna ɗuvats ala la kutso Genesaret
(Mark 6.53-56)

³⁴ Mok uwana tadà à uda la dərəv la abà kà, tabəz à makoray aŋa Genesaret à abà. ³⁵ Bokuba uwana azladza la gudəŋ uwatà tasəl Yesu kà, tazàhà gay aŋa mas à waŋ aŋha la huɗ gudəŋ gesina, ñgaha tahamàhla azlaməna ɗuvats à waŋ gesina. ³⁶ Tadəv kuɗa à Yesu kà azlaməna ɗuvats tabəz tetəvi kà madəbani amiyaka gay aŋa lukut aŋha pəra, ñgaha dza gesina uwana adəbani kà awur ala la ɗuvats aŋha la abà.

15

Matapla uwana asa à waŋ la slaka azlababa madzidziga
(Mark 7.1-13)

¹ Azla Farisəya la azlaməna matapla mapəhay aŋa Zəzagəla tasà à waŋ la Urusalima, tasà à slaka Yesu la magòɗal: ² “Kà mana azlaməna matapla la slaka aŋak kà takəs mapəhay aŋa azlababa madzidziga aw ma? Kà mana tapalàh ahàl bokuba uwana matapla gami apəhay kà mazuw tatak may aw ma?” ³ Yesu awùlla atà ala, agòɗ à atà: “Akul ma, kà mana kakəsaw mapəhay aŋa Zəzagəla aw, kanəfaw kà matapla aŋa gəl aŋkul ma?” ⁴ Tekedik kà Zəzagəla agòɗ kà:

'Zlèbà baba aṅak la iyà aṅak'
ṅgaha

'Dza uwana apəh mawisiga lakəl aṅa baba
aṅha baṅaw aṅa iyà aṅha kà azlayla
mamətsay.'[☆]

⁵ Ama akul kà kagodfaw kà: 'Baṅa dza agod à
baba aṅha baṅaw à iyà aṅha: Humà tatak gulo,
uwana gəđàhla sləray kà, annaka gəslala vok
aṅa mav à ka mazlak ka, uwaga kà tatak maf à
ahəṅ gà kà aṅa Zəzagəla.' ⁶ Kiya uwaga kà, dza
uwaga anəkudfa kà mazlakay baba aṅha baṅaw
iyà aṅha aya aw. Kiya uwaga à uwana kakəlaw
mapəhay aṅa Zəzagəla ala, kà akul aṅa manəf
matapla aṅa gəl aṅkul. ⁷ Akul azlaməna magolla
dza, azlawla Yesayya masla mapəhal gay à ahəl
apəh lakəl aṅkul, agòd:

⁸ 'Azladza uwanay kà tazləb gi la paṅaw deyday
pəra.

Ama ləv aṅatà kà kərkər la gi.

⁹ Makədedf à ahəṅ uwana azladza uwanay
takədedf à gi à ahəṅ kà deyday,
Kà uwana atà tapàhla ala kà masəlay aṅa gəl
aṅatà, uwana mapəhay aṅa dza pəra.'[☆]

Uwana adfàh àlèh à dza à vok
(Mark 7.14-23)

¹⁰ La lig la ahəṅ Yesu azəl à maham à ahəṅ
dza agòd à atà: "Tsənàwwàṅ, fàwwal sləm lela:

¹¹ Tatak mazuway uwana ada à gay à awtày, la
uwana adfàh àlèh à dza aw, ama uwana atsa à
waṅ la gay la awtày, la uwana adfàh àlèh à dza."

☆ 15:4 15.4 2Musa 20.12; 21.17 ☆ 15:9 15.9 Yesayya 29.13

¹² Azlaməna matapla aṅa Yesu tazà à vok à slaka aṅha, tagòfal: “Kasəl kà gay aṅak uwanay kà azin azla Farisəya à gəl kayak aw takay?”
¹³ Awùlla à atà la magòfay: “Kela fofulo uwana Baba gulo uwana la zagəla la afik asləkà aw kà, adàgay mabəf à ahəṅ gə. ¹⁴ Sàkàw atà, atà azlaməna makas azlaguləf à ahəl. Ama baṅa akəs guləf anik à ahəl kà, atà səla nna tadəsokw à afək à abà.” ¹⁵ Piyer atsəval gay aṅha à gay, agòfal: “Sànula à uda à gay la gay la abà uwaga!” ¹⁶ Yesu agòf à atà: “Akul babay kà kaslaw matsən uwanay aw takay? ¹⁷ Kasəlaw kà kəla tatak uwana ad à hud aṅa dza kà aguw à uda la godega aw takay? ¹⁸ Ŋgaha babay kəla tatak uwana aguwa la gay aṅa dza kà asà à uda kà la ləv la tsəh, uwaga la uwana adàh àlèh à dza à vok. ¹⁹ Kà uwana la ləv la tsəh la uwana madzugway mawisiga atsà à uda adàla dza à makəf dza à abà, à gəl gaw à abà, à mabila à abà, à limlim à abà, à gəl à abà, à fida à abà, ŋgaha à mapàh mawisiga lakəl aṅa azladza anik à abà babay. ²⁰ Uwaga la uwana adàh àlèh à dza à vok, ama mazuw tatak la kokudfa mapal ahəl bokuba uwana manəbay aṅkul agòf kà, adàh àlèh à dza à vok aw.”

*Yesu atà la mis uwana asəl Zəzagəla aw
(Mark 7.24-30)*

²¹ Yesu atsizlla ala la abatà, ahəd à kutso uwana à abà nekwa la gudəṅ Tir la Sədon. ²² Mis Kananiya uwana adzà à ahəṅ la gudəṅ uwatà, asà à waṅ à slaka aṅha, adəval kuḍa: “Məṅga, Kona aṅa David, vok aham à ka kà gi. Dugu gulo

la zagəla zagəla lakəl mənğa, uwana atərəbən kaykay.”²³ Ama Yesu apakwà gay məslək aw. Kiya uwaga azlaməna matapla la slaka aŋha tasà à waŋ, tagòd à Yesu: “ ‘Dà aŋak’, gòd à mis uwaga, anəf anu la tsəh la gay.”²⁴ Yesu awùlla à uda: “Gi kà gəga masləl gi à waŋ kà, kà aŋa azlatuwaŋ mazàhla gə Isərayel pəra.”²⁵ Ama mis asà à waŋ, akədèd à ahəŋ la huma aŋha la magòdal: “Mənğa, kamkam zlak à gi.”²⁶ Yesu awùlla à uda, agòdal: “Delga kà mazəb kaf aŋa azlabəza kà maməl à azlakəda à ahəŋ aw.”²⁷ “Iyay nəma, Mənğa”, mis agòdal. “La kità babay kà, azlakəda kà tatsatsəm mapətsəh pətsəhga uwana atəd kà azlamənğa à vədah.”²⁸ Kiya uwaga Yesu awulàlla, agòdal: “Hay, mis, madiŋal gəl à vok aŋak kà mənğa, tatak uwana kayahay kadàbəzal.” Nğaha dugu aŋha awùr ala la kaslà uwatà.

Yesu awar azlaməna dıvats ala aŋuvaw

²⁹ Yesu adà aŋha la abatà, ahəd à gay dərəv aŋa Galili, à gudəŋ à afik, adzà madzay la abatà.³⁰ Maham à ahəŋ dza aŋuvaw tasà à waŋ à slaka aŋha, tasàhla azlaməna dıvats à waŋ: Azladeri, azlaguləf, azlamakalàh gə, azlabada, nğaha azlatsəhay anik anik gesina babay. Tahamà atà à huma aŋa Yesu, nğaha awarətàla.³¹ Ləv avàlàh à azladza à gay mənğa, kà uwana tanəŋà kà azlabada tavats gay, azlamakalàh gə tawàrla, azladeri tadày, nğaha azlaguləf bay tanəŋla. Tadzəka mazləb Zəzagəla aŋa Isərayel.

*Yesu avà tatak may à zil dəbow ufaf
(Mark 8.1-10)*

³² Yesu azàl azlaməna matapla la slaka aṅha ṅgaha agòḍ à atà: “Kay, vok aham à gi kà azladza uwanay, kà uwana mahənay makər atà la slaka gulo, ṅgaha tatak may adadàv kà atà à gay, asa à gi maduw atà à gəl la may gà aw, kà uwana may adàkadḍ atà asik à gəl, tadàtəḍ à ahəṅ la tetəvi la ama.” ³³ Azlaməna matapla la slaka aṅha tanàval à gay ala: “Lala məbəz tatak may məṅga kà aṅa azladza kat uwanay la kəsaf uwanay la abà la?” ³⁴ Yesu anàv à atà gay ala, agòḍ à atà: “Kaf gay bərsew nna aga à akul la ahəl ma?” Tagòḍal: “Gay bərsew məḍəḍ, la azlabəza kilfi ṅuv ṅuv.” ³⁵ “Kiya uwaga dzàhàw madzay”, agòḍ à maham à ahəṅ dza. Maham à ahəṅ dza tadzàhà à madzay. ³⁶ La lig la ahəṅ ahəl kaf məḍəḍ la azlabəza kilfi uwatà, “Kikay”, agòḍ à Zəzagəla, akàlàhàn ala, ṅgaha avà à azlaməna matapla la slaka aṅha, kà atà aṅa mavàh à maham à ahəṅ dza. ³⁷ Kəla uwabeyuwi aṅatà azùw kəla may aṅha. Matam à atà à ahəl gà kà, azlaməna matapla tahàmalla à gay à vok takosà məḍəḍ aya. ³⁸ Azlaməna mazuw tatak uwaga kà zil dəbow ufaḍ kokudə matugw azlamis la azlabəza. ³⁹ Mok uwana “Dàw wurwur”, Yesu adagodiya à maham à ahəṅ dza kà, ahəd à kəslah iyaw à afik kà maday à kutso aṅa Magadan à abà.

16

*Azla Farisəya la azla Sadukiya tanav nadzipo
(Mark 8.11-13; Luka 12.54-56)*

¹ Azla Farisøya la azla Sadukiya tazà à vok à slaka Yesu, kà mavavarəŋ, tanàv à Yesu kà mapəhatàla la nadzipo la abà kà ndzəɗa aŋha kà atsa à ahəŋ kà la Zəzagəla. ² Ama Yesu awùlla atà ala: “La matəɗ à ahəŋ afats kagodaw kà: ‘Baŋa məlo, atəv à tsəh la matəɗ à ahəŋ afats kà, lebəŋ kà məl adàhəɗfay’, kagodaw. ³ Ama la gay bebəŋ gà kà kagodaw: ‘Iyaw adàsuway lakana, kà uwana zagəla atəv à tsəh’. Akul kà, kasəlaw mavàh məlo aŋa zagəla ala, ama kà mana kasəlaw mavàh masəlay aŋa zamana uwanay ala aw ma? ⁴ Azladza aŋa zamana uwanay kà azlamaksafər, azlamabila la huma Zəzagəla aw, tanavay azlanadzipo, ama nadzipo la ahəŋ aw, say masəlay aŋa Yonas pəra”. La lig la ahəŋ asàk atà à ahəŋ, adà aŋha.

Tatak may avika à azlaməna matapla kà mazəb à ahəl
(Mark 8.14-21)

⁵ Mok uwana azlaməna matapla taguway la gay dərəv à uda kà avikà à atà kà mazəb tatak may à ahəl. ⁶ Kiya uwaga Yesu agòɗ à atà kà: “Dahàw haŋkəli, nəŋàwla gəl aŋkul kà tatak maməsl tatak ala aŋa azla Farisøya la azla Sadukiya.” ⁷ Azlaməna matapla tadzəka magoɗay kà atà kà atà: “Iyay, apəh kiya uwanay kà, kà uwana məzəb tatak may à ahəl aw”, tagòɗ. ⁸ Yesu atsənà madzugway aŋatà, agòɗ à atà: “Kà mana kavàtsàw gay la tsəh ala kà akul à akul ma? Kà uwana tatak may aga à akul la ahəl aw takay? Madiŋal gel à vok aŋkul kà à tsəh ala. ⁹ Tsəràh à lakana babay kà, katsənawwan

aw takay? Dzùgwàw lakèl aña kaf gay bërsew zlo uwana gètsàkàṅ ala kà aña azlazil dèbow zlo tsi. Kasəlaw ma takosà nna atəmal à tsəh ala ma? ¹⁰ Dzùgwàw lakèl aña kaf mədəf uwana gètsàkàṅ ala kà aña azlazil dèbow ufaɗ aya tsi. Nḡaha ma takosà nna atəmal à tsəh ala babay aya ma? ¹¹ Kà mana katsənàwwàṅ kà gəpəh à akul kà lakèl aña tatak may aw ma? Nəṅàwla gəl aṅkul kà tatak maməsl tatak ala aña azla Farisəya la azla Sadukiya.” ¹² Kiya uwaga kà, azlaməna matapla tatsənàṅ kà apəh à atà kà lakèl aña manəṅla vok kà tatak maməsl tatak ala aw, ama kà mapəhla ala aña azla Farisəya la azla Sadukiya.

*Piyer apəhla ala kà: Yesu kà Kristu
(Mark 8.27-30; Luka 9.18-21)*

¹³ Yesu ahəd à kutso uwana à abà nekwa la Zəsare aña Filip, anəv azlaməna matapla la slaka aṅha la gay ala: “Mana azladza tapəhay lakèl aña Kona aña dza ma?” ¹⁴ Tawulàlla: “Azladza anik tagoɗ kà: ‘Kak Yuhana masla maɗàh batem’, azlaanik tagoɗ kà: ‘Kak Eliya’, ṅgaha azlaanik aya tagoɗ kà: ‘Kak Yeremiya, banjaw masla mapəhal gay à ahəl anik’ ”, tagoɗ. ¹⁵ “Iyay zla, akul ma gi uwa kagodoɗaw tak uwa?”, Yesu agòɗ à atà. ¹⁶ Səmon Piyer awùlla à uda agòɗal: “Kak Kristu, Kona aña Zəzagəla uwana la sifa aña tsərəh à awtày.” ¹⁷ Kiya uwaga Yesu agòɗal: “Kak la marabay, Səmon kona aña Yuhana, kà uwana dza asik à uwana apəhakala dziriga uwaga aw, ama Baba gulo uwana la zagəla la afik la uwana apəhakala uwaga. ¹⁸ Nḡaha gi,

gəgəɔf à ka: Kak Piyer, uwana asal magəɔfay kà: Dzəgla, ŋgaha la dzəgla uwanay la afik la uwana gədàŋal maham à ahəŋ mənə gay Zəzagəla gulo, bà mamətsay bay kà, adàslal à vok aw. ¹⁹ Gədàvə à ka tsəkurəm aŋa makoray Zəzagəla à ahəl: Uwana kawadəŋ la vədah adəgay mawadəŋga la zagəla, uwana kapələŋ ala la vədah adəgay mapələŋ ala gə la zagəla la afik babay.” ²⁰ La lig la ahəŋ Yesu afəh akur à azlaməna matapla à lig la slaka aŋha, kà atə aŋa mapəhay à dza anik kà masla Kristu aw.

Yesu apəh gay mamətsay aŋha à ahəŋ

la mawul à uda aŋha la mamətsay

(Mark 8.31-9.1; Luka 9.22-27)

²¹ Dagay la kaslā uwatə Yesu adzəkə matapla azlaməna matapla à slaka aŋha la dazuwaya la magəɔfay: “Azlayla kà vok kà, gəda à Urusalima, ŋgaha kà gi aŋa mas ŋgərpa məŋga la abatə la ahəl aŋa azlamasiga, la azlamadzahaga aŋa azlaməna mav tatak à Zəzagəla, ŋgaha aya la azlaməna mapəhla mapəhay ala. Tadəkəɔf gi, ŋgaha la mahənyay maməkər gədəwul à uda la mamətsay.” ²² Kiya uwaga Piyer akəs à fəta à awtəy ŋgaha adəl à gəl, agəɔfal: “Zəzagəla anəŋla ka Sufəl, uwaga adəbəz à ka aw!” ²³ Ama Yesu agolə vok, agəɔf à Piyer: “Zà à gi vok kəkəkər, kak seteni, kak masla matsalla à gi matekwid la tetəvi gulo la ama, kà uwana madzugway aŋak kà aŋa azladza vədah awkə uwana asə à Zəzagəla aw.” ²⁴ ŋgaha la lig aŋa uwaga la ahəŋ Yesu agəɔf à azlaməna matapla la slaka aŋha: “Baŋa dza asal manəf gi kà, asak à maf sləm

à gəl aṅha, ɲgaha azəb ahàf mamətsay aṅha, ɲgaha anəf gi. ²⁵ Dza uwana asal matəf gəl aṅha, adàziṅ ala, ama dza uwana az gəl aṅha ala kà gi, adàbəl gəl aṅha. ²⁶ Mana akəs vok à dza, uwana akor gudəṅ à vok gesina, ɲgaha masla adàz gəl ala la huma la gay bawbaw ma? Tatak la ahəṅ dza avà y kà masukwla sifa aṅha takay? ²⁷ Kona aṅa dza adàsa à waṅ la mazləbay aṅa Baba aṅha la abà la azlamalika aṅha, ɲgaha adàpəlay à kəla dza la tsəhay madəhəṅ aṅha uwana adahàhàṅ. ²⁸ Haday, gəpəh à akul la dziriga: Azladza anik la tataka aṅkul la abà la abanay kà, tadàmatsay dàṅ aw, say baṅa tanəṅ Kona aṅa dza atsa à waṅ la makoray aṅha.”

17

Mabəɖla vok aṅa Yesu la gudəṅ la afik (Mark 9.2-13; Luka 9.28-36)

¹ Mahəṅay mukwa la lig aṅha la ahəṅ, Yesu azəb Piyer, Yakuba ɲgaha Yuhana, deda aṅa Yakuba, ɲgaha adàla atà à gəl gudəṅ kərkər gà à afik, kokuda gəl aṅatà. ² Abəɖla vok la huma yewdi aṅatà, huɖ adi aṅha aṅəràzlla atà à adi bokuba afats, ɲgaha lukut aṅha aùɖ təlla. ³ ɲgaha azlaməna matapla makər uwaga tanəṅà Musa atà la Eliya, tavàts gay la Yesu. ⁴ Kiya uwaga Piyer agòɖ à Yesu: “Sufəl delga à uwana məga la abanay zla. Baṅa asa à ka gəts safsaf makər à abanay, tekula aṅak, tekula aṅa Musa, tekula aṅa Eliya.” ⁵ La mək uwana Piyer abadmə, habaga akəl atà, mələs magol magodugodu à adi tabadamma, la habaga uwatà

la abà kà kuda atsèn la magoday: “Uwanay kà bəzi gay ləv gulo, gərabay mənğa, mənğa kà masla. Tsəbàw sləm à masla lela.”✠ ⁶ Mok uwana azlaməna matapla tatsən kuda uwaga kà, guba akəs atà, takədèd à ahəŋ la huma aŋa Yesu. ⁷ Yesu azà à vok à slaka aŋatà, ŋgaha abàk atà à ahàl à gəl: “Tsizlàwla guba akəs akul aw”, agòd à atà. ⁸ Tawàlla gel à afik, ama tanəŋà dza anik aw say Yesu kokudà gel aŋha pəra.

⁹ Mok uwana tatsàh à ahəŋ la gudəŋ la afik, Yesu afahà à atà akur à lig: “Kapəhaw à dza lakəl aŋa tatak uwana kanəŋàwwəŋ tsərəh à mok uwana Kona aŋa dza adàwul à uda la mamətsay aw.”

¹⁰ Ŋgaha kiya uwaga azlaməna matapla tanəv à Yesu: “Kà mana azlaməna mapàhla mapəhay ala tagod kà: ‘Eliya adàtsa à vok à wəŋ ma’?”

¹¹ Awùlla à atà ala: “La dziriga Eliya atsa à wəŋ kà madàh tatak à ahəŋ la tetəvi aŋha.

¹² Ama gəgod à akul kà, Eliya kà adasa à wəŋ dagay uwarà, ama azladza tasəl kà masla aw, tadàhàlàn à vok bokuba uwana asà à atà. Kiya uwaga babay tadàdèhəŋ à Kona aŋa dza la gel aŋha.”

¹³ Kiya uwaga à uwana azlaməna matapla tatsənəŋ à uwana apəh à atà gay lakəl aŋa Yuhana masla madàh batem.

Yesu awur bəzi uwana ala la masasədok mawisiga lakəl

(Mark 9.14-29; Luka 9.37-43)

✠ 17:5 17.5 1Musa 22.2; Mahabay 2.7; Yesayya 42.1

14 Mok uwana tabəzay à slaka uwana maham à ahəŋ dza la ahəŋ, dza anik azà à vok à slaka Yesu akədèdɔl à huma, 15 agòdɔl: “Məŋga, vok aham à ka, kà bəzi gulo uwana la dɔvats tatagà akasay, atərəb à ahəŋ kaykay, ŋgaha babay atadɔh à akàl à abà, à iyaw à abà aya babay. 16 Gəsèlla à azlaməna matapla la slaka aŋak à waŋ, ama taslɔlà vok aŋa mawurəŋ ala aw.” 17 Yesu agòd à atà: “Kayyà, akul azladza dzandzanga, ŋgaha mawisiga, dagay mbà mədàdz à ahəŋ anina ma? Tsəràh mbà, gədàbasahakulaŋ ma? Lagwa sàwgəla bəzi uwatà à abanay!” 18 La abatà Yesu aslèh məl à masasədɔk mawisiga à gəl, ŋgaha masasədɔk mawisiga uwaga asà à uda la bəzi uwaga la abà, awùr ala la mok uwatà.

19 La lig la ahəŋ, azlaməna matapla la slaka aŋha tazà à vok à slaka aŋha, tanàval à gay ala: “Kà mana məslalla vok, kà masəlla masasədɔk mawisiga uwaga à uda aw ma?” 20 Yesu agòd à atà: “Kà uwana madiŋal gəl à vok aŋkul asla aw! Hadɔy, la dziriga: Agay madiŋal gel à vok aŋkul à gay la ahəŋ bà kat tsəhay hamadz kà, naka kaslawwalla vok aŋa magòd à dadəgwal uwanay: ‘Zà à vok la abanay!’, ŋgaha masla aslala vok aŋa maz à vok. Tatak la ahəŋ adəd à akul gay à ahəŋ aw. ((21 Ama say la madəv kuɔa la makəs nəlay la uwana, dza aslala vok aŋa masəla à tsəhay masasədɔk mawisiga uwanay à uda!))”

Yesu apəh gay mamətsay aŋha la mawul à uda aŋha kà masəla

(Mark 9.30-32; Luka 9.43-45)

²² Vuɔf tekula, mok uwana azlaməna matapla la slaka aŋha tagà la kutso Galili, Yesu agòɔf à atà: “Kona aŋa dza kà tadàvày à ahàl aŋa azladza. ²³ Tadàkəɔfay, ama la mahənay mamakər adàwul à uda la mamətsay.” Azlaməna matapla tadzà à ahəŋ la mazaw la gel la abà məŋga, kà gay uwaga.

Mapəl hadama aŋa məŋ gày Zəzagəla

²⁴ Mok uwana Yesu la azlaməna matapla la slaka aŋha tabəz à Kapernahum, azlaməna mazəb hadama aŋa məŋ gày Zəzagəla tazà à vok à slaka Piyer, kà manaval à gay ala: “Piyer, məŋga aŋkul ma apəl hadama aŋa məŋ gày Zəzagəla aw takay?” ²⁵ “Iyay, apəlay”, Piyer agòɔfal. Mok uwana Piyer adà à gày la kay, Yesu adzəkà gay teraŋa, agòɔfal: “Mana kadzugway ma Səmon? Azlauwana tapəlay hadama baŋaw tapəl gəl à azlasufəl aŋa gudəŋ à vok uwanay uwà? Azlaməna gudəŋ takay awma azlaməlok dza takay?” ²⁶ “Azlaməlok dza”, Piyer agòɔfal. Yesu agòɔfal: “Tsa kiya uwaga kà, azlaməna gudəŋ tapəlay aw. ²⁷ Ama kà mazin à atà à gəl aw kà, hàd à dərəv à abà, ɔɔadùw kodzar aŋak à iyaw à abà, kilfi uwana kadàtsa à vok à makəsay kà, kadàpakw à gay aŋha kadàbəzal gursu la paŋaw aŋha la awtày kà, kadàhəlay, ŋgaha kadàbək à atà kà aŋami anu səla.”

18

Uwa məŋga gày uwa?

(Mark 9.33-37; Luka 9.46-48)

¹ La kaslà uwatà azlaməna matapla tazà à vok à slaka Yesu ngaha tanàval: “Uwa, mənğa gà la makoray Zəzagəla uwa?” ² Yesu azàla bəzi nıv gà, atsızllatən à huma à gay, ³ agòđ à atà: “Gəpəh à akul la dziriga: Baņa kapakaw bokuba bəzi nıv gà uwanay aw kà, kadàdaw à makoray Zəzagəla aw. ⁴ Dza uwana tələmmaga bokuba bəzi uwanay kà, masla la uwana dza mənğa gà la makoray Zəzagəla. ⁵ Nğaha: Dza uwana akəs bəzi nıv gà uwanay kà sləm gulo kà, akəs gi babay.”

*Madukw mabəziga bəziga à tsakana à abà
(Mark 9.42-48; Luka 17.1-2)*

⁶ “Dza uwana adukw mabəziga bəziga uwanay adın gi gəl à vok, à tsakana à abà kà, nıləm kà aņaha kà tawadəl magol dzəgla à kuda, ngaha taduw à dərəv à abà. ⁷ Kayyà nğərpa kà aņa gudən à vok uwanay, kà uwana aga la azlatatak uwana adala dza à tsakana à abà. Dza aslala vok kà madəđ gay à uwaga à ahən aw, ama nğərpa agay la dza uwana abiy uwaga à waņ.”

⁸ “Baņa ahəl aņak baņaw asik aņak la uwana adala ka à tsakana à abà kà, nàtsàh à tsəh ala, wıtsla kərkər la kak, nıləm kahàd à sifa dziriga à abà la ahəl tekula baņaw la asik tekula, à kà kak aņa mad à gày akəl uwana à abà amatsila aw la azlaahəl aņak la azlaasik aņak gesina aņa koksikoksi. ⁹ Baņa kà yewdi aņak la uwana adala ka à tsakana à abà kà, bəđ à adi ala, məlla kərkər, nıləm kahàd à sifa à abà nızlıņa nızlıņ la yewdi, kà kak aņa mad à gày akəl uwana à abà amatsila aw aņa koksikoksi la yewdi səla nna.”

10 “Dahàw han̄kəli kà mapəseway tekula aᅇa azlabəza uwanay, kà uwana gəpəh à akul à vok à abà kà, la zagəla kà azlamalika aᅇatà tatsizl à ahəᅇ koksikoksi la huma aᅇa Baba gulo, kà aᅇatà.” ((11 Kà uwana Kona aᅇa dza asa à wan̄ kà mayàh mabəl azlauwana tazahla.))

Gay la gay la abà aᅇa tuwan̄ mazila gà ᅇgaha la uwana tabəzal
(Luka 15.3-7)

12 “Mana kadzugwaw à baᅇa dza akor tuwan̄ dzim, ᅇgaha tekula aᅇatà azilà, asàk azladzik ladəga gəl aᅇha ladəga gà uwanay la gudəᅇ la afik, kà mad mayàh uwana azalà aw takay? 13 Gəgod̄ à akul baᅇa adaᅇəzal kà, arabay məᅇga kaykay à kà azladzik ladəga gəl aᅇha ladəga uwanay tazàh ala aw. 14 Kiya uwaga babay, Baba aᅇkul uwana la zagəla la afik kà, asal amiyaka tekula la tataka azlabəza gà uwaga la abà azila aw.”

Maday la maham gay à vok la abà

15 “Baᅇa deda aᅇak ad̄ahà à ka tsakana à vok, hād à slaka aᅇha, pəh alla mawisiga aᅇha, ama gàw kà akul səla səla pəra. Baᅇa atsəᅇ à ka sləm kà, kabəz deda aᅇak aya. 16 Ama baᅇa akwes kà matsəᅇ à ka sləm kà, zàl à dza tekula à tsəh baᅇaw səla, kà mapəhay lakəl aᅇa gay uwaga gesina, kà magay la sayda aᅇa azladza səla la afik baᅇaw aᅇa azladza makər bokuba uwana matsetseray apəhay. 17 Ama baᅇa akweska matsəᅇ à atà sləm kà, pəh uwaga à azlaməna madiᅇal gəl à vok gesina; ᅇgaha baᅇa atsəna à atà aw kà, pàkàw dza uwaga ala bokuba

dza uwana asəl Zəzagəla aw, baŋaw kiya masla mazəb hadfama.”

Makweska baŋaw makəsay

¹⁸ “La dziriga gəpəh à akul uwana kawa-
ɸawwanj la vədah, adəgay mawadəŋga la
zagəla, uwana kapəlawwanj ala la vədah, adəgay
mapələŋ ala gə la zagəla la afik babay.”

Madəv kudfa la maham gay à vok la abà

¹⁹ “Iyay, gəpəh à akul babay aya kà, baŋa
azladza səla la tataka aŋkul la abà, tatsən vok
gay kà manavay amiyaka bə mana beymi la
madəv kudfa la abà kà, Baba gulo uwana la
zagəla la afik adàvə à atà. ²⁰ Kà uwana la slaka
uwana azladza səla baŋaw makər taham gay à
vok la sləm gulo kà, gi la tataka aŋatà la abà”,
Yesu agòd.

Gay la gay la abà aŋa

*magamza uwana akweska mamatsiŋ à dza
anik ala*

²¹ Kiya uwaga Piyer azà à vok à slaka Yesu,
anàvalla gay ala: “Sufəl, asik nna gədàmatsiŋ
à deda gulo ala à baŋa asàkiyà à madəhgəŋ
mawisiga à vok aw ma? Tsəràh à asik mədəf
ay?” ²² “Awanj”, Yesu agòdɸal: “Asik mədəf gəgòd
à ka aw, ama tsəràh à asik dzik mədəf asik
mədəf. ²³ Kiya uwaga à uwana məgagazləla
makoray Zəzagəla la Sufəl anik uwana asal
masəl madz à ahəŋ aŋa tatak aŋha la slaka
magamza aŋha. ²⁴ Mok uwana tadzàh madzay
kà matugway kà, tasàlla dza uwana à wan
anəfay la sili ləfu gə, azlamillion aŋuvaw la

vok. ²⁵ Dza uwatà agà la tatak kà mapèlla sili uwatà aw. Məŋga aŋha agodf: Məduw masla ala bokuba mayà, ŋgaha maduw mis aŋha ala la azlabəza aŋha gesina, ŋgaha kəla tatak uwana akoray gesina, kà mapèlla goder uwana la vok gesina. ²⁶ Magamza uwaga akədefəd à ahəŋ la huma aŋa məŋga aŋha: ‘Kamkam, bəsàgəŋ, gədàpəla à ka gesina’, agodfal. ²⁷ Kiya uwaga vok aham à məŋga aŋha: Asàkalla goder aŋha uwaga la vok gesina, adùwal gəl, adà aŋha.”

²⁸ “Magamza maduwal gəl gà uwaga, asà à uda anəŋà dza uwana tadfahàhà sləray atà səla, uwana goder aŋha la vok aŋa sili akur akurga dzim. Uwana adanəŋəŋ kà, akəs la kuda agòdfal: ‘Pəl à gi goder gulo uwana aga à ka la vok.’ ²⁹ ‘Kamkam, kamkam’, manalay aŋha akədefəd à ahəŋ la magodfal: ‘Bəsàgəŋ, gədàpəla à ka goder aŋak gesina’, agòdfal. ³⁰ Ama akəs aw, adùw à danay tsərəh à uwana apəl goder aŋha dən. ³¹ Mok uwana azlamagamza anik tanəŋà uwaga apakà vok, tapàkàh ləv məŋga kà uwaga, ŋgaha tahàd, tapəh uwaga à məŋga aŋatà. ³² Kiya uwaga məŋga aŋatà azàla magamza uwaga. ‘Kak magamza makəsafər gà, gi gəsàk à ka ala goder gulo uwana agà à ka la vok gesina, kà uwana kadəv à gi kufa aw takay?’ ³³ Naka vok aham à ka kà manalay aŋak suwaŋ, bokuba uwana vok ahamà à gi kà kak aw takay?’ ³⁴ Məŋga uwaga apək ləv məŋga lakəl aŋha, adùw magamza uwaga à danay tsərəh à uwana apəlal goder aŋha gesina suwaŋ.” ³⁵ Kiya uwaga Yesu azàlən à gəl: “Baba gulo uwana la zagəla

la afik adàd̄ahakulaṅ kiya uwaga babay, à baṅa tekula aṅkul amatsàṅ à deda aṅha ala la ləv aṅha gesina aw zla!”

19

*Yesu apahla gay lakəl aṅa makudək mis ala
(Mark 10.1-12)*

¹ Mok uwana Yesu adakəd̄ gəl à gay uwaga, asà à uda la Galili kà mad à makoray aṅa Yahudiya uwana à abà la gay dərəv uda anik aṅa mukwà Urdun. ² Maham à ahəṅ dza aṅuvaw tanəfà, ṅgaha awarà azlaməna d̄uvats aṅatà ala gesina.

³ Azla Farisəya anik tazà à vok à slaka Yesu kà matap masla, tanəval: “Haday, ma mapəhay gami avà tetəvi à dza kà makudək mis la kəla gay uwala beyli takay?” ⁴ Yesu awùlla à uda, agòd: “Kadzəṅàw uwana matsetseray apəhay aw takay? La madzəka Zəzagəla aṅəl zil atà la mis. ⁵ Kà uwaga à uwana zil adàsak à baba aṅha à ahəṅ, ṅgaha à iyà aṅha à ahəṅ kà madz à ahəṅ atà la mis aṅha, atà səla nna tadəgay vok tekula pəra. ⁶ Kiya uwaga kà, atà səla aya aw, atà tekula pəra, kità kà, dza avàh tatak uwana ala Zəzagəla adahamalla à atà ala gay à vok aw.” ⁷ Azla Farisəya tanəv: “Kà mana zlà ma Musa agòd kà, zil av wakitə mavàh vok ala à ahəl aṅa mis kà atà aṅa mavàhla, agòd zla ma?” ⁸ Yesu awùlla à uda: “Musa avà à akul tetəvi kà, kà uwana akul azladzandzan. Awkà dagay la madzəka kà, agà kiya uwanay aw. ⁹ Gəpəh à akul la dziriga: Baṅa dza akudək mis aṅha, tsa la mazaḅ zil la tsəh aw

kà, masla kà adàda à gəl gaw, à baŋa azəb mis anik.”

¹⁰ Azlaməna matapla la slaka aŋha tagòfal: “Iyay, baŋa gay aŋa zil atà la mis adagay kiya uwanay kà, ŋuləm mazəb mis aw pəra.” ¹¹ Yesu awùlla à atà ala: “Azladza gesina taslala vok aŋa makəs mapəhay uwanay aw, say azlauwana Zəzagəla avà à atà maslay pəra. ¹² Tatak anik anik la ahəŋ à uwana adəf gay à dza à ahəŋ, kà mazəb mis dagay la mayyay. Azladza anik kà azladza la uwana tadahatəŋ à vok, tadadəsləh atà, kà aŋa azladza anik babay kà tapak kiya uwanay kà makoray Zəzagəla. Dza uwana asla kà makəsay matapla uwanay kà, akəs!”

*Azladza tasəhla azlabəza à slaka Yesu
(Mark 10.13-16; Luka 18.15-17)*

¹³ Azladza tasəhla azlabəza à slaka Yesu kà masla aŋa mabak à atà ahəl à gəl, ŋgaha kà madəv kudfa lakəl aŋatà. Ama azlaməna matapla la slaka Yesu tavərə atà gay. ¹⁴ Yesu agòf à atà: “Sàkàw azlabəza ŋuv ŋuvga tasa à waŋ à slaka gulo, kavəraw atà gay aw, kà uwana makoray Zəzagəla kà aŋa azlatsəhay gə uwaga”, agòf à atà. ¹⁵ Masla abək à atà ahəl à gəl ŋgaha adà aŋha la abatà.

*Bəzi kohana galepi gə
(Mark 10.17-31; Luka 18.18-30)*

¹⁶ Dza anik azà à vok à slaka Yesu, anàv: “Məŋga, mana à delga gədehəŋ, kà gi aŋa mabəz sifa adəv à gay aw ma?” ¹⁷ Yesu agòfal: “Kà mana kanàv à gi lakəl aŋa delga ma? Dza tekula pəra, delga. Baŋa asa à ka, kà mabəz sifa

adɔv à gay aw kà, say kakəs mapəhay gesina.”
¹⁸ “Təəhay gà uwala?”, agòd à Yesu. Yesu agòdɔf:
 “Kakəɔf dza aw, kada à gəl gaw aw, kad à gəl
 aw, kapəh mawisiga lakəl aŋa dza aw, ¹⁹ sləkàw
 baba aŋak la iyà aŋak, wòyà masla magay aŋak
 bokuba uwana kawoya gəl aŋak.”☆ ²⁰ Bəzi
 kohana agòdɔf: “Uwaga kà, dagay la bəziga la
 uwana gəkəs uwaga gesina. Mana gà à uwana
 gədehəŋ aya ma?” ²¹ Yesu agòdɔf: “Baŋa asa à
 ka aŋa magay sətaka kà, həd, dàw tatak uwana
 ala kakoray gesina, ŋgaha vəh sili gà à azlaməna
 kudfa, kiya uwaga kadàbəz ləmana la zagəla,
 ŋgaha sà à waŋ kanəf gi!” ²² Ama mok uwana
 bəzi kohana atsənà gay uwaga kà, adà aŋha la
 mazaw la gəl gà, kà uwana galepi gà kayakay.

²³ Kiya uwaga Yesu agòɔf à azlaməna matapla
 la slaka aŋha: “Gəpəh à akul la dziriga, zlazladfa
 kà aŋa galepi kà mad à makoray Zəzagəla.
²⁴ Ŋgaha gəpəh à akul uwanay aya: Njuləm
 zlugumi aguw à uda la afək lepiri, à kà galepi
 aŋa mad à makoray Zəzagəla.” ²⁵ Mok uwana
 azlaməna matapla la slaka aŋha tatsən gay
 uwaga kà, ləv avàläh atà à gay kayakay la
 magoɔfay: “Tsa kiya uwanay zlà ma, uwa aslala
 vok aŋa mabəlay uwa?” ²⁶ Yesu anərèz atà la
 magoɔf à atà: “Zlazladfa la slaka azladza, ama
 zlazladfa la slaka Zəzagəla aw.”

*Masik aŋa masla asik aŋa Yesu
 (Mark 10.28-31; Luka 18.28-30)*

☆ **19:19** 19.19 2Musa 20.12-16; 5Musa 5.16-20

27 Kiya uwaga Piyer agòdal: “Tsənàŋ, anu mēdasak à tatak à uwana ahəŋ məkòr gesina, ŋgaha kà manəf ka. Mana adàpaka vok kà aŋami ma?” 28 Yesu agòd à atà: “Gəpəh à akul la dziriga kà: Mok uwana Kona aŋa dza adàdza madzay la kursi aŋa mazləbay aŋha la afik kà, akul kulo gəl aŋha səla uwana kanəfaw gi, akul babay kà, kadàdzaw madzay la kursi la afik, kà madàh seriya à tsəhay kulo gəl aŋha səla aŋa Isərayel à gəl. 29 Ŋgaha azlauwana gesina tasàk azlagày aŋatà à ahəŋ baŋaw azladeda aŋatà à ahəŋ, à azladeda aŋatà dəgam gà à ahəŋ, à azlababa aŋatà à ahəŋ, à azlaiyà aŋatà à ahəŋ, à azlabəza aŋatà à ahəŋ, à azlaàlak aŋatà à ahəŋ kà gi, tadàbəzal aŋuvaw asik dzim aya, ŋgaha la huma aya sifa uwana adəv à gay aw. 30 Ama aŋuvaw azlaməna huma lagonay, tadàgay azlaməna lig gà, ŋgaha aŋuvaw azlaməna lig gà lagonay, tadàgay azlaməna huma.”

20

Azlaməna sləray guf matavəruk

1 “Aganay, gəgagazləla makoray Zəzagəla la dza uwana asà à uda la gay bebəŋ bəŋ, kà mahəl azlaməna sləray à guf aŋha à abà. 2 Akəs kà mapəl à atà sili aŋa mavakay: Gursu tekula, ŋgaha asləl atà à guf à abà. 3 Asà à uda la zil gosila aya, anəŋà azladza anik tatsàzl à ahəŋ la vadavaday la afik kokuda sləray. 4 Agòd à atà: ‘Akul babay, dàw à guf gulo à abà, gədàpəl akul bokuba uwana akəs à vok’. 5 Ŋgaha tahàd.

Kona uwaga asà à uda la tataka afats, ngaha la afats dat magovagova gərewni delga aya, ngaha adahàn kiya uwana adahàn aya. ⁶ Ngaha asà à uda afats dábək agər à abà, abèz azladza anik à gəl uwana tatsàzl à ahən la vadavaday la afik deyday aya. Anàv à atà à gay ala: ‘Kà mana kavakaw à abanay kokuda madàh sləray ma?’ ⁷ ‘Dza la ahən ahəl anu aw’, tagòdal. Agòd à atà: ‘Akul bay, dàw à guf gulo à abà!’ ”

⁸ “Mok uwana mokokhu adasa à waŋ, dza aŋa guf agòd à kohana aŋha: ‘Zàl azlaməna sləray kà, pəl à atà sili aŋatà, dzəkà la azlaməna ligga, tsərəh à azlauwana tasà à waŋ gay bebən’. ⁹ Azlauwana tadzəkà sləray la afats dábək agər à abà tasà à waŋ, kəla uwabeyuwi aŋatà tabàz à gursu tekula tekula. ¹⁰ Mok uwana tazàl azlaməna mahəl atà teraŋa, tasà à waŋ, tadzùgw kà tadàbəzal kà aduwaŋ à azladza anik, tagòd. Ama kəla uwabeyuwi aŋatà tabàzà gursu tekula tekula pəra. ¹¹ La mok uwana takasay kà takokòtəhà gəl lakəl aŋa dza aŋa guf. ¹² Ngaha tagòd: ‘Azlaməna sləray uwana tadəhà sləray kà sa tekula pəra kà, kapəl atà kà kalkal la aŋami uwana məbàs may vok aŋa mavakay lis à marabak ala ma?’ ¹³ Ama dza aŋa guf awùlla à tekula aŋatà: ‘Slawda gulo, gəvavarə ka aw. ‘Aya’, kagòd, kà madàh sləray aŋa mavakay lakəl aŋa gursu tekula aw takay? ¹⁴ Kəs sili aŋak ngaha kà, dà aŋak. Asa à gi mav à dza uwana gəzəb la lig aŋak la ahən bokuba aŋak suwaŋ. ¹⁵ Kagòd ma, gəslala vok aŋa madəhən la sili gulo bokuba uwana asa à gi aw takay? A

uwana kadfàh à adi ma, kà uwana gədfahà delga takay?’ ¹⁶ Kiya uwanay azlauwana azlaməna ligga tadəgay azlaməna huma, ɲgaha azlaməna huma tadəgay azlaməna ligga”, Yesu agòd à atà.

Yesu awulla gay aɲa mamətsay aɲa à tsəh

la mawul à uda aɲa kà mamakə

(Mark 10.32-34; Luka 18.31-34)

¹⁷ Yesu adà à Urusalima à afik. Ahəl azlaməna matapla aɲa kulo gəl aɲa səla uwaga à fəta à awtəy, ɲgaha apəh à atà gay la asik lakəl: ¹⁸ “Tsənəwwàɲ, məda à Urusalima lagwa, ɲgaha tadəv Kona aɲa dza à ahəl aɲa azlamadzahaga aɲa azlaməna makad tatak à Zəzagəla la ahəl aɲa azlaməna mapəhla mapəhay ala. Tadədukwa ala mamətsay à gəl. ¹⁹ ɲgaha tadəvəy à ahəl aɲa azladza uwana azla Yahudiya aw, atà tadəkədaslal, tadəzlabay la kurpi ɲgaha tadətataslay à ahəf à adi. Ama la mahənay makər kà, adəwul à uda la mamətsay.”

Manavay aɲa iyà aɲa Yakuba la Yuhana

(Mark 10.35-45)

²⁰ Kiya uwaga iyà aɲa azlabəza aɲa Zebede azà à vok à slaka Yesu la azlabəza aɲa, akədéd à huma aɲa kà manaval tatak. ²¹ “Mana asa à ka ma?”, Yesu agòdɬal. Agòd: “Và à gi tetəvi, kà azlabəza gulo səla uwanay kà, tadədzah madzay tekula la ahəl kaf aɲak ɲgaha anik la ahəl gudzay aɲak lakəl la makoray aɲak!” ²² “Kasəlaw tatak uwana kanavaw aw”, Yesu agòd, “Kaslawwalla vok kà mas tatak à uda la kətsaw ɲgərpa uwana la abà gədəsəy ay?”

“Məslala vok”, tagòfal. ²³ “Ndzer kadàsaw la kətsaw ɲgərpa gulo”, Yesu agòf à atà. “Ama la ahàl gulo kà magoɗay lakəl aña madz madzay la slaka gulo, anik la ahàl kaf, anik la ahàl gudzay aw. Slaka uwatà kà, kà aña azlauwana Baba gulo adahatàɲ à ahəɲ pəra.”

²⁴ Uwana azlaməna matapla kulo anik uwanay tatsənà uwaga kà, taɲoɲüz lakəl aña azladedə səla uwanay. ²⁵ Kiya uwaga Yesu azàla atà gesina, agòf: “Kasəlaw kà azlasufəl aña gudəɲ à vok tafàh gasa à azladza à gəl, ɲgaha azlaməɲga tapəh la ndzəɗa aɲatà ala. ²⁶ Ama uwaga kà apaka vok kiya uwaga la tataka aɲkul la abà aw, baɲa tekula la tataka aɲkul asal magay məɲga kà, say agay masla mazəb dagum à azladza anik, ²⁷ ɲgaha baɲa tekula la tataka aɲkul asal magay masla huma, say agay mayà aɲkul. ²⁸ Amiyaka gi Kona aña dza kà, gəsà à waɲ kà azladza aña mazlək gi aw, ama gəsà à waɲ kà mazlək azladza, la mav sifa gulo bokuba tatak mapəlla gəl à ahəɲ aña azladza aɲuvaw.”

*Yesu awar azlaguləf səla ala
(Mark 10.46-52; Luka 18.35-43)*

²⁹ Mok uwana tasà à uda la gudəɲ Yeriko la abà, maham à ahəɲ dza aɲuvaw tanəfà Yesu. ³⁰ Azlaguləf səla la ahəɲ tadzàh madzay la gay tetəvi tatsənàɲ kà Yesu adà à awtày la abatà, tadzəkà mawiyay: “Məɲga, Kona aña David, vok aham à ka kà anu!” ³¹ Maham à ahəɲ dza taslàh à atà məl à gəl la magoɗay: “Dzàw à ahəɲ titi!”, ama tazà kuda à zagəla la mawiyay aya kaykay: “Məɲga, Kona aña David, vok aham à

ka kà anu!” ³² Yesu atsizlla à ahəŋ, azàl atà, ŋgaha anàv à atà gay ala: “Mana asa à akul, kà gəɗahakulaŋ ma?” ³³ Tagòɗal: “Məŋga, kà yewdi gami aŋa manəŋla.” ³⁴ Vok ahamà à Yesu, adəbanì yewdi aŋatà; katskats azladza səla uwaga tanəŋ ala, ŋgaha tanəfà Yesu.

21

Yesu ada à Urusalima à abà

(Mark 11.1-11; Luka 19.28-40; Yuhana 12.12-19)

¹ Kiya uwaga mok uwana tazlábèz kà Urusalima la gudəŋ Betfaze, la gudəŋ kuvu la afik, Yesu asləl azlaməna matapla la slaka aŋha səla à humà à gay. ² Agòɗ à atà: “Dàw à gudəŋ uwatà y à abà la humà aŋkul, kadàbəzaw à ziwŋŋu à gəl mawadəŋ à ahəŋ gà la bəzi aŋha, pèlāw masla, ŋgaha sàwɗəla à waŋ à abanay. ³ Baŋa dza apəh à akul gay ‘Kà mana mi kà’, gòɗàwwal kà, Sufəl awoyàŋ, ŋgaha tadàsak à akul aŋa masəlla à waŋ.”

⁴ Uwaga apakà vok kà aŋa magəɗ à afik aŋa gay aŋa masla mapəhal gay à ahàl aŋa mapàh à azladza uwana agòɗ:

⁵ 'Gòɗàw à azlaməna madz à ahəŋ la Səyon kà:
 Nəŋàŋ Sufəl aŋak atsa à waŋ à slaka aŋak
 La masləkaway məŋga la ziwŋŋu la afik,
 Ŋgaha la bəzi ziwŋŋu la afik.'☆

⁶ Azlaməna matapla tadəhàŋ bokuba uwana apəh à atà. ⁷ Tasləlla ziwŋŋu à waŋ la bəzi aŋha, ŋgaha tadawal azladebdebi aŋatà à lig.

☆ 21:5 21.5 Zakari 9.9

La lig la ahəŋ Yesu adzà à afik. ⁸ Maham à ahəŋ dza aŋuvaw tadawal azladebdebi aŋatà à tetəvi à ama, ŋgaha azlaanik tasläh babasl aŋa azlaahâf, à tetəvi à ama kà mazləb masla. ⁹ Azladza uwana taguwà à huma aŋa Yesu tawiyà la marabay: “Mazləbay agay la Kona aŋa David, ŋgaha Zəzagəla apis gay à dza uwana à vok, atsa à waŋ la sləm aŋa Sufəl Zəzagəla. Mazləbay agay la Zəzagəla uwana kərkər la zagəla la afik!”✠

¹⁰ Mok uwana adabəz à Urusalima à abà, azladza gudəŋ uwaga gesina tavədzàh ala. Tanàv à vok: “Uwa à dza uwaga uwa?” ¹¹ “Masla mapəhal gay à ahəl Yesu, zil Nazaret, uwana la Galili”, maham à ahəŋ dza agòf.

Yesu la mən gày Zəzagəla la aku

(Mark 11.15-19; Luka 19.45-48; Yuhana 2.13-22)

¹² Uwana tabəz à Urusalima, Yesu ahəd à mən gày Zəzagəla à agu, ŋgaha akudəkàh azlaməna madaw tatak ala la azlaməna masukw tatak à lag la mən gày Zəzagəla uwatà la aku. Adakwà table aŋa azlaməna maɓad sili à ahəŋ, ŋgaha la azlakursi aŋa azlaməna madaw habakoku ala, ¹³ agòf à atà: “Tatsetsèr à wakità Zəzagəla à abà kà:

‘Gày gulo kà tazallala kà gày madəv kufa. Ama akul kà, kadapakawwaŋ ala kà katsakur aŋa azlaməna à gəl’.”✠

¹⁴ Kiya uwaga azlaguləf la azladeri tazà à vok à slaka aŋha la mən gày Zəzagəla la aku, ŋgaha

awarà atà ala. ¹⁵ Azlamadzahaga aṅa azlaməna mav tatak à Zəzagəla, la azlaməna mapəhla mapəhay ala kà, gəl akàd atà à vok à mok uwana tanəṅà tatak uwana adəhàṅ kà, la mawiyay aṅa azlabəza uwana la məṅ gəy Zəzagəla la aku: “Mazləbay agay la Kona aṅa David”, tawiyà. ¹⁶ Kiyə uwaga tagòd à Yesu: “Katsəna uwana tapəhay ay?” “Iyay, gətsənaṅ”, Yesu agòd à atà. “Akul kà, kadzəṅəw uwana la matsetseray la abà aw ay? A uwana agod kà: Azlabəza la ✨✨✨ azlabəza vərna tazləbay, aw takay?” ✨ ¹⁷ Ngaha asà à uda, asàk à atà à ahəṅ kà mad à Betaniya kà mahən à abata.

*Yesu atsafla gudəv
(Mark 11.12-14,20-24)*

¹⁸ La bəṅ, mok uwana awul à huɖ gudəṅ à abà, may akəs Yesu. ¹⁹ Anəṅà gudəv la gay tetəvi, azà à vok à tsəh aṅha, ama mayyay la vok aw, say babasl pəra. Masla agòd à gudəv: “Tetuwa kadəyyay aya aw!” La kirim yewdi gudəv uwaga agul à afik, saṅlatta. ²⁰ Azlaməna matapla la slaka aṅha tanəṅəṅ, ngaha ləv avàl à atà à gay kayak, tanəv à Yesu: “Kakay gudəv uwanay adagula saṅlatta la kirim yewdi ma?” ²¹ Yesu agòd à atà: “Gəpəh à akul la dziriga: Agay madiṅal gəl à vok aṅkul la ahəṅ, ngaha katsaw gay la ləv aṅkul la tsəh aw kà, naka akul kà, kadəhawwanəṅ uwanay gəɖəhàṅ à gudəv uwanay pəra aw, naka kaslawal à vok aṅa magodfay à dadəgwal uwanay: “Bəɖ à vok la abanay, həd,

✨ **21:16** 21.16 Zakari 9.9 ✨ **21:16** 21.16 Mahabay 118.25-26

✨ **21:16** 21.16 Yesayya 56.7 ✨ **21:16** 21.16 Mahabay 8.2

katsà gəl à dərəv à abà!’ Kà uwaga apakà vok, haday. ²² Baŋa kadiŋawwal gəl à vok kà tatak uwana kanavaw gesina la madəv kuɗa la abà kà, kadàbəzawwal.”

Ndzəɗa aŋa Yesu ma atsa à waŋ ma lala?

(Mark 11.27-33; Luka 20.1-8)

²³ Yesu ahàd à mənɔ gày Zəzagəla à agu, ŋgaha adzəkà matapla tatak. Azlamadzahaga aŋa azlaməna mav tatak à Zəzagəla la azlamasiga aŋa azla Yahudiya tazà à vok à slaka aŋha, ŋgaha tagòɗal: “La tetəvi ma uwala kadàh azla-tatak uwanay la? Uwa avà à ka ndzəɗa uwanay uwa?” ²⁴ Yesu agòɗ à atà: “Gi babay lagwa kà gənav akul manavay tekula, baŋa kawulaw gi ala manavay uwanay kà, gədàpəhakulla ndzəɗa uwana gəɗahləŋ tatak uwanay. ²⁵ Uwa à uwana asləl Yuhana masla madàh batem à waŋ uwa? Zəzagəla awma azladza takay?” Ama tadzəkà mabay vok gay la tataka aŋatà la abà, ŋgaha tagòɗ: “Baŋa məgodɗ kà Zəzagəla la uwana asləl à waŋ, adàgodɗ à anu: ‘Kà mana zlà ma kadiŋaw gəl à masla à vok aw ma?’ ²⁶ Ama baŋa məgodɗ: ‘Azladza la uwana tasləl à waŋ’, bay kà, guba aza à anu kà maham à ahəŋ dza, kà uwana azladza gesina tasəl kà masla mapəhal gay à ahəl aŋa Zəzagəla kà mapəhay à azladza.” ²⁷ Kiya uwaga tawùlla à Yesu: “Məsəl aw!”. Ŋgaha agòɗ à atà: “Tsa kətà kà, gi babay kà, gəpəh à akul la ndzəɗa uwana gəɗähla tatak uwanay babay suwaŋ aw!”

Gay la gay la abà aŋa azlabəza səla

²⁸ Yesu adà à huma à gay la mapəhay: “Mana kadzugwaw lakəl aŋa uwanay ma? Dza anik agà

la azlabəza səla. Adà à slaka matera, agòfal: ‘Bəzi gulo, hàd, kadàdaha sləray la guf la abà lakana.’²⁹ ‘Gəday aw’, agòfal, ama zwek la huma la gay kà, abədlà madzugway aṅha, ahàd, adahà sləray.³⁰ Baba ahàd à slaka aṅa anik, apəhal. Masla kà, ‘Ayà, Baba’, agòfal, ama ahàd aw.³¹ Uwa lala tataka aṅatà la abà adahà uwana asà à Baba uwa?” “Matera”, tagòfal. Yesu agòd à atà: “Gəpəh à akul la dziriga: Azlaməna mazəb hadama, la azlaməna mazəb zil tadàtsa à vok à makoray Zəzagəla kà akul,³² kà uwana Yuhana asà à waṅ à slaka aṅkul la mapəhakulla tetəvi dziriga, ama kadiṅawwal gəl à vok aw, kakwesawka. Ama azlaməna mazəb hadama la azlaməna mazəb zil kà, takəs, tadiṅal gəl à vok, bə amiyaka tanəṅà uwaga dadəṅ aw. Ama akul kà, kanəṅaw uwaga, ama kabədawla vok dagay la huđ gə kà madiṅ gəl à masla à vok aw!”

Gay la gay la abà aṅa azlaməna sləray guf makəsafər gə

(Mark 12.1-12; Luka 20.9-19)

³³ “Tsəbàw sləm à gay la gay la abà anik. Zil gəy anik la ahəṅ, atsəb guf matavərək, akəsəl zlagam à adi, ṅgaha alà afək, kà makudits iyaw aṅa mayyay ahàf aṅha à abà, ṅgaha aṅəl gəy mad à afik maday, kà aṅa masla manəṅla guf, asàkla guf uwatà à azlaməna sləray la ahəl. ṅgaha adà aṅha à mauguzahay kərkər.✧

³⁴ Mok uwana təla mahəṅay tatak adaslay, asləl azlamagamza aṅha à slaka azlaməna sləray guf kà mazəbal humà mahəṅay aṅa tatak aṅha.

✧ **21:33** 21.33 Yesayya 5.1-2

³⁵ Ama azlaməna sləray takàs à atà, tazlàb anik, takəɖ anik, tatsàh anik la akur. ³⁶ Ama masla guf aslèl azlamagamza anik aya, uwana atà dəŋ kà azlauwana uwarà, ama azlaməna sləray guf tadàhà à atà à vok bokuba uwana tadahàŋ azlamatera à vok. ³⁷ La lig aŋa uwaga la ahəŋ, aslèl bəzi aŋa huf aŋha, agòɖ kà: ‘Tadàsləkaw masla’. ³⁸ Ama mok uwana azlaməna sləray guf tanəŋ bəzi aŋha, tagòɖ kà atà kà atà: ‘Yewwa, masla la uwana adàgay dza aŋa tatak bawbaw. Məkəɖ masla, ŋgaha mədàbədàl à gəl!’ ³⁹ Takəs, tadùw à uda la guf la abà, takəɖ.”

⁴⁰ Yesu anàv: “Iyay zla, baŋa dza aŋa guf adàsa à waŋ, ma mana adàdehəŋ la azlaməna sləray uwaga ma?” ⁴¹ Tagòɖal: “Adàkad azlaməna sləray mawisiga uwaga à gay, ŋgaha adàvə guf à ahəl aŋa azlaməna sləray anik, uwana tadàvəhal mahəny aŋa tatak aŋha la mok uwana asəl.” ⁴² “Iyay”, Yesu agòɖ à atà: “Kadzəŋàw didi à uwana matsetseray apəhay aw takay?”

'Akur uwana azlaməna maŋal gày tamèl ala kà,
Masla la uwana adapak akur mawad gày,
Kiya uwaga la uwana Sufəl adəhəŋ,
Ŋgaha uwaga kà akəsa à vok kà aŋami kà
manəŋ uwaga!’”[✠]

⁴³ Kà uwaga Yesu azàlən à gəl: “Haday, la dziriga, gəpəh à akul, makoray Zəzagəla adàgay mazəbakullaŋ ala gə, kà mav à tsəhay anik uwana adàvə mayyay à mənŋa aŋha. ((⁴⁴ Kəla dza uwana atəɖ à akur uwanay à afik kà,

adàkalahla. Ama baŋa akur la uwana atəf à dza à gəl kà aslərəfəŋ ala kədəŋna.))”✧

⁴⁵ Azlamadzahaga aŋa azlaməna mav tatak à Zəzagəla la azla Farisəya tatsənà gay la gay la abà uwaga kà Yesu kà apəhay kà lakəl aŋatà.

⁴⁶ Kiya uwaga tayàh dabaray kà makəsay, ama guba akəs atà kà maham à ahəŋ dza, uwana tapakà Yesu ala kà masla mapəhal gay à ahəl kà mapàhla à azladza.

22

Gay la gay la abà aŋa məŋ tatak may kà mazəb mis

(Luka 14.15-24)

¹ Yesu apəhatàla la gay la gay la abà, agòf à atà: ² “Aganay tatak uwana məgagazləla la makoray aŋa Zəzagəla: Sufəl anik atà magol tatak may kà mazəb mis aŋa bəzi aŋha. ³ Asləl azlamagamza aŋha kà mazalləh azladza uwana azəlləh atà kà aŋa tatak may uwaga, ama asà à atà mas à waŋ aw. ⁴ Asləl azlaanik aya, la mapəhay uwanay la ahəl: ‘Gòdàw à azladza uwana gəzəlləh atà kà: Tatak may gulo kà adahəŋay adagay, azlakokur gulo, la azlatatak gulo magag seyga gədakafay gesina, adahəŋay. Sàw à waŋ à tatak may mazəb mis à gəl!’ ⁵ Ama azlaməna mazala atà kà, tafəl sləm aw, tafahəŋ à atà à azlaudəra aŋatà anik anik. Anik ahəd à guf aŋha à abà, anik bay à matsakalay aŋha. ⁶ Azlaanik takəs azlamagamza, tatərəbàhà atà, ŋaha takəf azlaanik. ⁷ Kiya uwaga Sufəl apək

✧ 21:44 21.44 Mahabay 118.22; Yesayya 28.16

löv mənğa, aslöl azlaslodzi aŋha kà makad atà la mababəh gudəŋ aŋatà à gay la akàl. ⁸ Nğaha agòd à azlamagamza aŋha: “Tatak may aŋa mazəb mis kà adagay nekwa, ama azlaməna mazala atà gà kà tadàbəzal aw. ⁹ Lagwa kà, dàw à azlabəza tetəvi à ama gesina, uguzàhàw, sàwla à waŋ kəla dza uwana kabəzawwal à tatak may à gəl.’ ¹⁰ Azlamagamza tahəd à azlabəza tetəvi à ama, nğaha tahamà gay azlauwana à vok tabəzal gesina, azlamawisiga, la azladelga nğaha kiya uwaga à uwana gày madəvaday ahənà ala la dza.”

¹¹ “La lig la ahəŋ Sufəl asà à gày kà manərəz azladza uwana tazàllàh atà, nğaha anəŋà dza uwana lukut mazəb mis la vok aw. ¹² Sufəl agòdàl: ‘Slawda gulo, kakay kaslà kà mas à gày uwanay à agu, kokudà lukut mazəb mis la vok ma?’ Ama dza uwaga aslàla vok kà mabadma aya aw. ¹³ Nğaha Sufəl agòd à azlamagamza aŋha: ‘Tsərəkàw azlaahàl aŋha la azlaasik aŋha nğaha dūwàw à mələs à abà la uda, la abatà la uwana mawiyay la mapad slid la tsəh ala la ahəŋ, ¹⁴ kà à uwana azlaməna mazal atà gà aŋuvaw, ama azlaməna matsatsamani atà gà kà dəŋ aw’.”

Mapəl hadama à məŋ sufəl
(*Mark 12.13-17; Luka 20.20-26*)

¹⁵ Azla Farisəya tahəd, takəs sawaray kà atà aŋa masəlayla: “Kakay à uwana məslala vok aŋa mabəzal à tsəh la manavay mi?”, tagòd. ¹⁶ Tasləl azlakohana aŋatà la azlaanik la tataka maham à ahəŋ matsən vok gay aŋa Herod la abà, tahəd

kà magodf à Yesu: “Məŋga, məsəl kà dziriga la uwana katapla à azladza aŋa madz à ahəŋ uwana asà à Zəzagəla, kurit yewdi agodf à ka, kà madəhəŋ aŋa azladza uwana tadzugway aw, kà uwana kadfəh tatak la mahoy adi uwana dza adəhəŋ aw. ¹⁷ Lagwa kà: Pèh à anu uwana kadzugw lakəl aŋa uwanay zla: Mapəhay gami ma, avà à anu tetəvi kà mapəl hadama à məŋ sufəl aŋa azla Rom takay, awma kakay ma?” ¹⁸ Ama Yesu asəl madzugway mawisiga aŋatà, agodf à atà: “Azlaməna magolla dza, kà mana asa à akul aŋa mabəz gi à tsəh ma? ¹⁹ Pèhàw gi ala sili uwaga kapəlawla hadama tsi!” Tapèhalla akur sili. ²⁰ Ŋgaha Yesu anəv à atà: “Gəl la sləm uwanay ma aŋa uwa la sili uwanay la afik uwa?” ²¹ “Aŋa məŋ sufəl”, tagòfal. Kiya uwaga Yesu agodf à atà: “Kità kà, pèlāw à məŋ sufəl Zəsar tatak uwana aŋha, ŋgaha pèlāw à Zəzagəla uwana aŋha suwaŋ!”

²² Mok uwana tatsən mawulla à uda aŋa Yesu kiya uwaga, ləv avəlāh à atà à gay kayakay, tasàkal, tadà aŋatà.

*Manavay lakəl aŋa mawul à uda la mamətsay
(Mark 12.18-27; Luka 20.27-40)*

²³ La mavakay uwatà, azla Sadukiya, atà uwana mawul à uda la mamətsay la ahəŋ aw tagodf, tasà à waŋ à slaka Yesu, kà manaval. ²⁴ Tanəval: “Məŋga, à aganay uwana Musa apəh: Baŋa dza aməts aŋa mis ala kokudə mabəz bəzi kà, say deda aŋha azəb à uda la gəy kudə ŋgaha atsilla tsəhay aŋha ala. ²⁵ Azladza la ahəŋ, atà mədfəf, la azladedə aŋatà la tataka

gami la abà la abanay. Magolga azèb mis, amètsal à kèl ala kokudá mabèzal bèzi, ñgaha asàkla mis kudá à deda aña. ²⁶ Apakà vok kalkal la uwaga la deda masèla bay, ñgaha kiya uwaga la mamakèr aya, ñgaha kà mèdèf nna gesina apakà vok kiya uwaga. ²⁷ La lig aña à la ahèj gesina kà, mis amèts. ²⁸ La vudf uwana azlamèna mazimnekidf tadàwul à uda ma, atà mèdèf uwaga ma mis adàgay ma aña uwa? Kà uwana gesina aña à kà, tazàb?" ²⁹ Yesu agòd à atà: "Kazawla, hadfay zla, kà uwana kasèlaw bà amiyaka matsetserayga, bà amiyaka ndzèfa aña Zèzagèla aw. ³⁰ Kà uwana mok uwana azladza tadàwul à uda la mamètsay kà, mazèb vok adàgay la ahèj aya aw. Tadàdza à ahèj kà bokuba azlamalika uwana la zagèla. ³¹ Lakèl aña azlamazimnekidf uwana tadàwul à uda la mamètsay kà kadzenaw à uwana Zèzagèla apèh lakèl aña aw ay? Agòd:

³² 'Gi Zèzagèla aña Abèraham, gi Zèzagèla aña Isak, gi Zèzagèla aña Yakuba'✧

Zèzagèla azàlàn à gèl Zèzagèla kà aña azladza uwana la sifa, kà aña azlamazimnekidf aw."

³³ Maham à ahèj dza uwana tatsènà uwaga kà, lèw avàlàh à atà à gay mènja kà matapla aña.

Mapèhay uwana aduwa azlaanik gesina

(Mark 12.28-34; Luka 10.25-28)

³⁴ Mok uwana azla Farisèya tatsènàn Yesu adamèl gèl à azla Sadukiya à ahèj la gay kà, tahamà gay à vok. ³⁵ Ñgaha tekula aña à kà matapla mapèhay à azladza asàl kà makèsal asik la

✧ **22:32** 22.32 2Musa 3.6

tsəh ala, anàval à gay ala: ³⁶ “Məŋga, mapəhay gami ma uwala à uwana aduwa azlaanik gesina ala?” ³⁷ Yesu agòdɔl: “Wòyà Sufəl Zəzagəla aŋak la ləv aŋak gesina, la sifa aŋak gesina, la haŋkəli aŋak gesina, ŋgaha la masasəɔk aŋak gesina bay. ³⁸ Uwaga la uwana mapəhay uwana aduwa azlaanik. ³⁹ Ŋgaha aganay masəla aŋha uwana tazlā à gay kalakal: Wòyà masla magay aŋak bokuba gəl aŋak. ⁴⁰ Mapəhay aŋa Musa la azlamatapla aŋa azlaməna mapəh à atà gay à ahəl gesina tapəh kà lakəl aŋa mapəhay səla uwaga.”

Kristu atà la David
(*Mark 12.35-37; Luka 20.41-44*)

⁴¹ Uwana azla Farisəya tahamà gay à vok kà, Yesu anavà à atà gay uwanay: ⁴² “Mana kadzugwaw lakəl aŋa Kristu ma? Aga ma mayyi à tsəh ala ma aŋa uwa?” “Mayyi à tsəh ala aŋa David!”, tagòdɔl. ⁴³ Yesu agòɔf à atà: “Kakay zlà ma, David uwana masasəɔk Zəzagəla aguwà la masla la abà, aslāla vok azàlal Sufəl ma? Kà uwana David agòɔf:

⁴⁴ 'Sufəl Zəzagəla agòɔf à Sufəl gulo:
Dzà madzay la ahəl kaf gulo lakəl,
Tsəràh à uwana gəbək à ka azlaməna
məzam aŋak à tsəh asik.'[☆]

⁴⁵ Iyay zla, baŋa David azàlal ala Sufəl gulo ma, kakay Kristu apək kona aŋha ma?” ⁴⁶ Dza la ahəŋ aslāla vok kà mawulla gay uwaga à uda amiyaka tekula aw, ŋgaha dagay la mavakay

☆ **22:44** 22.44 Mahabay 110.1

uwatà, dza aslàla vok kà manaval manavay aya aw.

23

Yesu agòd: “Dahàw hanjëli kà azla Farisèya la azlamèna mapàhla mapèhay ala”

(Mark 12.38-39; Luka 11.43,46; 20.45-46)

¹ La lig la ahəŋ, Yesu agolà à huma à slaka maham à ahəŋ dza la azlaməna matapla la slaka aŋha ² agòd à atà: “Azlaməna mapàhla mapèhay ala la azla Farisèya, sləray aŋatà kà mapàhla mapèhay aŋa Musa à azladza. ³ Kiya uwaga kà, kəsàw gay aŋatà, ŋgaha hànàw uwana ala tapəh à akul gesina, ama kaďahawwaŋ bokuba maďehəŋ aŋatà aw, kà uwana atà takəs uwana tatapla à azladza anik aw. ⁴ Tawàďàh tatak mahanayga kà mafàh à azladza anik à gəl, ama atà kà takəs aw, amiyaka bà gay gəl ahəl aŋatà babay kà tadəbəlani aw. ⁵ Ama tadàh sləray aŋatà gesina kà la huma yewdi aŋa azladza pəra. Tawàďàhla azlalaya à vok la azlagabaga bəzləh bəzləhga à vok, uwana matsetser à ahəl azlamapəhay anik anik aŋa wakità Zəzagəla à adi, ŋgaha la azlagwazazuv duksuffa la azlalukut aŋatà la gay. ⁶ Asa à atà kà azlaskaka teraŋa la azlagəy madəv kuďa la aku, la azlatatak may lakəl kà manəŋ à atà aŋa azladza. ⁷ Asa à atà bay kà azladza tadàhaha à atà ‘Ayyi’ la azlavadaɸadaɸay la afik, la mazalàhatàla azlaməŋga. ⁸ Ama akul kà, kayahaw mazalakulla azlaməŋga aw, kà uwana akul gesina kà akul azladeda, ŋgaha məŋga

aŋkul kà tekula ahàl pèra. ⁹ Kazalawla Baba à dza asik babay aw, kà uwana akul kà Baba aŋkul kà tekula à ahàl pèra, masla uwana la zagèla la afik. ¹⁰ Ngaha aya kayahaw mazalakulla sufèl babay aw, kà uwana Sufèl aŋkul kà tekula à ahàl pèra, uwaga kà Kristu. ¹¹ Mazəb gəl gə aŋkul kà, agà kà bokuba masla mazəb à akul dogum. ¹² Dza uwana azigəŋ gəl kà tadawulla à vədah, ngaha dza uwana awulla gəl à vədah kà, tazigənəŋ.”

Yesu aslèh vok à azlaməna matapla mapəhay la azla Farisəya

(Mark 12.40; Luka 11.39-42,44,52; 20.47)

¹³ “Ngərpa agay la akul, akul azlaməna matapla mapəhay, la akul azla Farisəya. Akul azlaməna magolla dza. Katsakaw à gamagəy aŋa makoray Zəzagèla à ama kà azladza. Tekedik kà, akul la gəl aŋkul kà asa à akul mad à gəy aw, azlauwana tayàh mad à gəy bay kavàw à atà tetəvi aw.”

((¹⁴ “Ngərpa agay la akul, akul azlaməna matapla mapəhay la akul azla Farisəya, akul azlaməna magolla dza. Kazawaw azlamis kuɗa à uda gesina, ngaha aya kavakaw à madəv kuɗa à abà kà mapəhla gəl aŋkul ala la huma azladza. Kà uwaga à uwana kadàbəzaw seriya uwana aɗuwa aŋa azladza anik.”))

¹⁵ “Ngərpa agay la akul, akul azlaməna matapla mapəhay la akul azla Farisəya, akul azlaməna magolla dza. Kauguzahaw dawali dawali gesina la gudəŋ la vok, amiyaka la kəslah iyaw babay, kà akul aŋa maβəz masla mapəh

gay la løyv ala tekula. Ngaha baŋa kaβèzàwwal aya kà, kapakàwwàŋ ala kà bəzi aŋa gày akàl dfaɖuwa à gay akul asik sɛla.”

¹⁶ “Ngərpa agay la akul, akul azlaməna maguwàh azlaguləf à huma. Kagodfaw kà: ‘Baŋa dza azuw mawadɔy la məŋ gày Zəzagəla kà, uwaga kà deyday’, kagodfaw. ‘Ama baŋa azuw mawadɔy kà la luwàluwà uwana la gày Zəzagəla la aku kà, mawadɔy adənəfay’, kagodfaw. ¹⁷ Akul azlakusonɔ, akul azlaguləf! Uwa la à uwana məŋga gə la? Luwàluwà ay awma məŋ gày Zəzagəla uwana masla la uwana agəŋ luwàluwà uwaga sətaka takay? ¹⁸ Kagodfaw aya kà: ‘Baŋa dza azuw mawadɔy la slaka makəɔf tatak kà, uwaga kà deyday’, kagodfaw, ‘Ama dza uwana azuw mawadɔy la tatak makəɔfayga uwana la afik kà, mawadɔy adənəfay’, kagodfaw. ¹⁹ Akul azlaguləf, uwa la à uwana məŋga gə la? Tatak makəɔfayga ay awma slaka makəɔf tatak uwana agəŋ tatak makəɔfayga sətaka takay? ²⁰ Kà uwaga kà, dza uwana azuw mawadɔy la slaka makəɔf tatak kà azuw mawadɔy la tatak makəɔfayga uwana la afik babay. ²¹ Dza uwana azuw mawadɔy la məŋ gày Zəzagəla kà, azuw mawadɔy la məŋ gày Zəzagəla ngaha la Zəzagəla uwana adz à ahəŋ la aku babay. ²² Dza uwana azuw mawadɔy la zagəla kà, azuw mawadɔy la kursi Sufəl aŋa zagəla, ngaha la masla uwana adz à ahəŋ la afik babay.”

²³ “Ngərpa agay la akul, akul azlaməna matapla mapəhay, ngaha la akul azla Farisəya, akul azlaməna magolla dza, kavàw makulo aŋa tatak

an̄kul, bam̄eraka la azlat̄səhay al̄al anik anik gesina, ama kap̄əsewaw uwana aduwa à vok la map̄əhay la ab̄à, bokuba mad̄feh̄əŋ delga la t̄ələm̄ma, ŋgaha la mad̄iŋal ḡəl à vok. Uwaga la uwana ak̄əsà à vok k̄à mak̄əsay la kokuḍa map̄əsewaw azlaanik uwanay. ²⁴ Akul azlam̄əna maguw̄àh azlagul̄əf à huma, kazaḅaw slaslam̄ à uda la tataka masay an̄kul la ab̄à, ama zlugumi k̄à kad̄aguwa à gay.”

²⁵ “Ŋgərpa agay la akul, akul azlam̄əna matapla map̄əhay, la akul azla Faris̄əya, akul azlam̄əna magolla dza, kapalaw lig aŋa k̄ətsaw la azlak̄əs̄lad̄ an̄kul, ama la huḍ an̄kul k̄à kah̄ənw̄la la mak̄əsaf̄ər dzəḅaŋŋa, ŋgaha la ḡəl la adi gesina. ²⁶ Kak zil Faris̄əya gul̄əf ḡà, p̄al huḍ k̄ətsaw dad̄àŋ, ŋgaha lig ḡà ad̄əgay kuzekaka babay.”

²⁷ “Ŋgərpa agay la akul, akul azlam̄əna matapla map̄əhay, la akul azla Faris̄əya, akul azlam̄əna magolla dza. Akul k̄à bokuba akul azlaz̄əvay uwana tawoḍəŋla, ah̄əḍ la lig ḡà, ama la huḍ ḡà k̄à, mah̄ənlaga la azlatatak mazinga van̄vavan̄. ²⁸ Akul babay k̄à la lig ḡà k̄à, kap̄əhaw̄la vok ala k̄à kiya uwaga: ‘Anu azladza delga’, kagod̄aw, ama la huḍ k̄à kah̄ənw̄la la magolla dza ŋgaha la mawisiga”, Yesu aḡoḍ à at̄à.

*Seriya uwana lak̄əl aŋa azlam̄əna magolla dza
(Luka 11.47-51)*

²⁹ Yesu ah̄əd à huma à gay la magoḍay: “Ŋgərpa agay la akul, akul azlam̄əna matapla map̄əhay, la akul azla Faris̄əya, akul azlam̄əna

magolla dza, kaŋalàhàw zəvay aŋa azlaməna mapəh à atà gay à ahàl kà mapàhla à azladza ala kà lela. Kadàfahàw azlatatak bə̀dà à azlazəvay aŋa azlauwana à vok tadzà à ahəŋ la dziriga la abà. ³⁰ ‘Aganay məgay la ahəŋ la zamana aŋa azlababa gami madzidziga kà naka mə̀dàh sləray anina kà makad azlaməna mapəh à atà gay à ahàl kà mapàh à azladza aw’, kagoɗaw aya. ³¹ La gəl aŋkul kà, kasəlaw kà akul azlamayyi à tsəh ala aŋa azladza uwana takàdàh azlaməna mapəh à atà gay à ahàl uwaga. ³² Kətà zlà kà, dàw à humà à gay kadəvawla sləray uwana à gay azlababa aŋkul tadzəkà madəhəŋ zla! ³³ Akul azlabəza matsapa: ‘Kakay mədətəf seriya aŋa gày akàl la gay ala?’, kagoɗaw ma!”

Gay makəɗ gəl à ahəŋ

³⁴ Ŋgaha agòɗ aya: “Kà uwaga katsənàwwàŋ lela, gədàsləl akul à azlaməna mapəh à atà gay à ahàl à waŋ, la azlaməna haŋkəliga, ŋgaha la azlauwana tasəl mapəhay. Kadàkadaw azlaanik, azlaanik aya kà, kadàtataslaw atà à ahàf à adi, azlaanik kadàzlabahaw atà la kurpi la gày madəv kufa la aku, ŋgaha aya kadənəfahaw la gudəŋ la gudəŋ kà makad atà. ³⁵ Kiya uwaga à uwana aŋiz aŋa azladza dziriga uwana takàdàhàh atà dadzəka à vok la Abel, dza dziriga uwana takad, tsərəh à makad Zakari, kona aŋa Baraki uwana kakàdàw la tataka aŋa azlagày tsidaŋaga à abà la slaka makad tatak. ³⁶ Haday, gəpəh à akul la dziriga kà, kà uwaga gesina adətəɗay kà à gəl aŋa azladza aŋa zamana uwanay lakana.”

*Yesu atà la Urusalima
(Luka 13.34-35)*

³⁷ “Urusalima, Urusalima, kak la uwana kakàd azlaməna mapəh à atà gay à ahàl uwana à gay, ŋgaha katsàh azlauwana Zəzagəla aslala kà atà à waŋ la akur. Gəday vok kà mənga, kà maham gay à vok aŋa azladza aŋak la slaka gulo, bokuba gotsak uwana aham gay azlabəza aŋha à vok la tsəh gogozläh aŋha, ama kakəsaw aw. ³⁸ Ŋgaha zla, lagwa kà, gày aŋkul adəgay ŋvagay. ³⁹ La kità gəpəh à akul kà: Dagay lakana kadənəŋaw gi aya tsəràh à uwana: ‘Məpis gay à vok à gay la dza uwana atsa à waŋ la sləm aŋa Sufəl’,[☆] kadà-godaw”, Yesu agòd.

24

*Gay lakəl aŋa madəv à gay gudəŋ à vok
(Mark 13.1-3; Luka 21.5-6)*

¹ Kiya uwaga Yesu asà à lag la məŋ gày Zəzagəla la aku. Uwana adiy aŋha kà, azlaməna matapla la slaka aŋha tazà à vok à slaka aŋha kà mapəhalla maŋalay aŋa məŋ gày Zəzagəla uwatà. ² Kiya uwaga Yesu awùlla à uda, agòd à atà: “Kanəŋaw uwaga gesina takay? Hađay gəpəh à akul la dziriga kà, amiyaka akur tekula babay kà adəgəfal à gay aw, tadàkalah à ahəŋ gesina.”

Azlaŋərpə uwana tadàtsa à vok à waŋ

*kà madəv à gay gudəŋ à vok
(Mark 13.3-13; Luka 21.7-19)*

[☆] **23:39** 23.39 Mahabay 118.26

³ Yesu adzà madzay la gudəŋ kuvu la afik, la abatà azlaməna matapla la slaka aŋha tazà à vok à slaka aŋha, tanàval à gay ala: “Pèhanula: Mbà uwaga adàpaka vok ma, masəlay ma uwala adàpəhanula kaslà mas à waŋ aŋak la makəɸ gəl à ahəŋ gudəŋ à vok la?”

⁴ Yesu awùlla à atà ala: “Dahàw haŋkəli kà aŋa mapapatakulla aw. ⁵ Kà uwana azladza aŋuvaw tadàsa à waŋ la sləm gulo, ŋgaha: ‘Gi Kristu!’, tadàgoɸay, ŋgaha tadàvavarah azladza aŋuvaw à bada à abà. ⁶ Kadàtsənaw azlamawiyay aŋa guvəl, ŋgaha azlagay lakəl aŋa guvəl. Guba adəkəs akul aw, uwaga kà, say leri apaka vok, ama uwaga kà makəɸ gəl à ahəŋ gudəŋ à vok dadəŋ aw. ⁷ Azladza tsəhay anik tadəp guvəl la azlatsəhay anik, ŋgaha makoray anik adəp guvəl la makoray anik, azlamay tadəgahay la ahəŋ, ŋgaha azlamabəlakəh vok aŋa kutso tadəgahay la ahəŋ la azlaskəla anik anik. ⁸ Ama azlatatak uwaga gesina adàpaka vok kà bokuba madzəka mazay aŋa huɸ bəzi.”

⁹ “Azladza tadàvəh akul à ahəl aŋa azladza anik kà matəɸbəh akul, ŋgaha tadəkəɸah akul. Azlatsəhay gudəŋ à vok gesina tadəpəsew akul kà uwana kawoyaw gi. ¹⁰ La kaslà uwatà, azladza aŋuvaw tadàsək à madɪŋəl gəl à vok la tsəh ala, ŋgaha tadətəh à vok kaf à gəl, ŋgaha tadəzin vok à vok ala kà atà à àtə. ¹¹ Azlaməna mapəh à atə gay à ahəl fida gə tadəpahla vok ala la tataka aŋkul la abà, tadəvavarah azladza anik aŋkul aŋuvaw. ¹² Mawisiga la uwana adəsləh gəl à ahəŋ à kà delga, azladza gay məŋga tadəwadəh vok à uda la uwaga la abà à kà delga.

¹³ Ama dza uwana adàbasinḡ tsəràh à makəḡ gəl à ahəḡ la tetəvi aḡa Zəzagəla à ama kà, adàbəlay. ¹⁴ Gay marabəḡ aḡa makoray Zəzagəla adàgay mapəhayga la gudəḡ la vok gesina, kà mazinḡ gà à azlatsəhay gudəḡ à vok gesina. Baḡa adatsanay kiya uwaga kà, madəv à gay gudəḡ à vok adàzlanḡalay.”

Məzam aḡa dza uwana Zəzagəla afəl dzakwa à gəl

(Mark 13.14-23; Luka 21.20-24)

¹⁵ “Mok uwana kadànəḡaw masla məzam aḡa Kristu, uwana masla mapəhal gay à ahəl Daniyel apəh, à uwana atsizl à slaka tsikasla gà à abà kà, (kəla dza uwana adzeḡ uwaga kà, adfaha hanḡkəli lela!) ¹⁶ Kiya uwaga kà azlauwana la kutso Yahudiya kà, tadəhoy à gudəḡ à afik. ¹⁷ Dza uwana la gəl gày babay, adàsa à ahəḡ kà mad à gày kà mahəl azlatatak uwana la huḡ gày aḡha aya aw. ¹⁸ ḡgaha dza uwana la fəta, adàwul à mtəga kà mahəl dəbdəbi aḡha la mtəga aḡha aw. ¹⁹ Kay, ḡgərpa məḡga adàgay la azlamis uwana la bəza la huḡ, ḡgaha la azlauwana bəza vərna aga la atà la ahəl la mavakay uwatà! ²⁰ Dəvəw kufda à Zəzagəla kà mavakay mawisiga uwaga aḡa matəḡ à təla anasl à abà baḡaw à vudḡ maduw ləv à abà aw. ²¹ La kaslā uwatà kà, ḡgərpa məḡga adàgay la ahəḡ uwana adapakà vok dagay uwana Zəzagəla adfahà gudəḡ à vok tsəràh à lakana aw, uwana adàpaka vok bokuba uwaga aya dikiḡiki aw. ²² Agayḡa Zəzagəla atetuwà mavakay uwaga aw kà, naka dza la

ahəŋ abəlay aw, ama Zəzagəla atetuwa mavakay uwaga kà, kà azlaaŋha uwana atsatsàmàni atà.”

²³ “Baŋa ‘Kristu kà à aganay, la abanay, à agatà la abatà’, tagoɔ à akul kà, kakəsaw gay aŋatà aw. ²⁴ Kà uwana azlakristu fidaga, la azlaməna mapəh à atà gay à ahəl fida gə tadə-pahahla vok ala. Tadəɔah azlamagol nadzipo kà mavavarla azladza amiyaka bə azlauwana Zəzagəla atsatsàmàni atà. ²⁵ Tsəbàwwal sləm kà uwana gədapəh à akul à vok à abà.”

²⁶ “Kità kà, baŋa: ‘A agatà la kəsaf la abà, la abatà’, tagoɔ à akul kà, kadaw aw! Baŋaw dza agoɔ à akul: ‘Aganay adada à gəy à abà la abanay’, tagoɔ à akul kà, kakəsaw gay aŋha aw. ²⁷ Bokuba habaga uwana awutsəɔ à uda la ləv zagəla la abà dagay la tsəh la ahəŋ tsəràh à gəl à agu kà, kiya uwaga à mas à waŋ aŋa Kona aŋa dza babay. ²⁸ La slaka uwana tatak mamətsayga la ahəŋ la uwana azlakwatsamu tahəm gay à vok la abatà.”

*Mas à waŋ aŋa Kona aŋa dza
(Mark 13.24-27; Luka 21.25-28)*

²⁹ “La katskats la lig mapak vok aŋa ŋgərpa uwaga la ahəŋ kà, afats adəudəy aya aw, təla bay adəv uɔfaka aŋha aya aw, azlatsetsiliŋ tadəsokw à ahəŋ la zagəla, ŋgaha ndzəɔa aŋa zagəla adəbəlaka vok. ³⁰ Ŋgaha masəlay aŋa Kona aŋa dza adəpəhla vok ala la zagəla la afik. Kiya uwaga azladza à vəɔah gesina tadətaway, tadənəŋ Kona aŋa dza atsa à ahəŋ la habaga la abà la ndzəɔa mazləbay məŋga la zagəla. ³¹ Magol mapara məŋga adətsənay,

ngaha tadànéh azlamalika la gay tər gudəh ufad aᅇa kutso, tadàham gay azlauwana à vok atsatsàmàni atà la azlagay tər gudəh à vok uwaga.”

*Uwana gudəv apəhla ala
(Mark 13.28-31; Luka 21.29-33)*

³² “Tsənàw uwana gudəv apəhakulla: Mok uwana gudəv agagəray babasl aᅇha aday kà, sèlàw kà madara kà nekwa. ³³ Kiya uwaga kà, baᅇa kadànéhəw uwaga gesina kà, sèlàw kà, kaslà mas à ahəh aᅇa Sufəl kà adaslay. ³⁴ Hadəy, gəpəh à akul la dziriga kà: Kà azladza aᅇa zamana uwanay tadàməts à gay dadəh gesina, kà mas à wəh aᅇa makorəy Zəzagəla aw. ³⁵ Zagəla la kutso kà adàdəv à gay, ama gay gulo kà, adàdəv à gay aw!”

*Zəzagəla kokudə gəl aᅇha la uwana asəl
madəv à gay gudəh à vok pəra
(Mark 13.32-37; Luka 17.26-27,34-36)*

³⁶ “Dza la ahəh asəl kaslà la mavakay, baᅇaw sa aᅇa mapaka vok aᅇa tatak uwaga aw, amiyaka azlamalika uwana la zagəla, amiyaka Kona aᅇha babay aw, say Baba kokudə gəl aᅇha pəra la uwana asəl. ³⁷ Tatak uwana apakà vok là zamana aᅇa Nuhu kà, adàpaka vok kalkal la uwaga aya à mok uwana Kona aᅇa dza adàsa à wəh. ³⁸ La kità, à mok uwana mavakay aᅇa iyaw, uwana azà dza ala, aləg à wəh kà, azladza tazùw, tasàh tatak, tazàb mis, tadàh à zil tsəràh à mavakay uwana Nuhu adà à kəslah iyaw à abà. ³⁹ Tadzùgw tatak dfikidiki tsəràh à uwana iyaw asà à wəh, azàtəla gesina aw. Kiya uwaga

adàpakay la vuɔf mas à waŋ aŋa Kona aŋa dza babay. ⁴⁰ La kità, azladza sèla tadàgay la fəta, tekula adàgay mazəbay gà, anik adàgay masakal gà. ⁴¹ Azlamis sèla tadàdzam vəl, tekula adàgay mazəbay gà, anik adàgay masakal gà. ⁴² Dzàw à ahəŋ la adi, kà uwana kasəl aw mavakay uwana Kona aŋa dza adàsa à waŋ aw. ⁴³ Tsəbàw sləm à uwanay lela: Aŋa zil gày asəl kaslà uwana masla à gəl atsa à waŋ kà mazləl gày aŋha la vəɔf kà, adzəhal aw, ahən à ahəŋ la adi kà masla gəl aŋa mad à gày aŋha aw. ⁴⁴ Kà uwaga: Dahàw vok à ahəŋ, akul babay, kà uwana Kona aŋa dza adàsa à waŋ kà la kaslà uwana manəwəŋ aŋkul lakəl aw.”

*Gay la gay la abà lakəl aŋa azlamagamza sèla
(Luka 12.41-48)*

⁴⁵ “Uwa à magamza dziriga uwana la haŋkəli gà uwa? Uwaga kà dza uwana mənŋa aŋha afà à gəl aŋa azlaməna sləray anik, kà masla aŋa mavàha à atà tatak may la sa uwana asà à atà. ⁴⁶ Marabay agay la magamza uwana mənŋa aŋha awul à waŋ, abəzal à gəl la sləray aŋha la abà. ⁴⁷ Hadəy, gəpəh à akul la dziriga: Zil gày adàv ləmana à magamza aŋha uwanay à ahəl gesina. ⁴⁸ Ama baŋa magamza uwaga mawisiga kà, agodəy la gəl aŋha kà: Mənŋa gulo kà adàsafay, ⁴⁹ adzəka mazlabàh azlamanalzay aŋa sləray, ŋgaha azuway la azlaməna guzu, ⁵⁰ kiya uwaga zil gày adàzlanəlay la vuɔf uwana magamza uwaga la makuday la abà aya amiyaka aŋa sa tekula aw. ⁵¹ Zil gày adàfahla seriya zlazladəga à gəl, ŋgaha adàvəl masik aŋha kà

la tataka aña azlaməna magolla dza la abà, la abata la uwana adātuway, la mapad slid la tsəh ala tərrowawa”, Yesu agòf.

25

Gay la gay la abà lakəl aña azladəgam kulo

¹ “Kiya uwaga makoray Zəzagəla kà kalkal la gay aña azladəgam kulo uwana tasà à uda, tahəl fənəs aņatà, tahəd kà magagamay la masla mazəb mis. ² Azladəgam zlo la tataka aņatà la abà kà, azlakusonju gà. Azlazlo anik uwanay kà, azlaməna masəl gəl gà. ³ Azlakusonjuga uwaga tahəl fənəs aņatà kokufa matədani aməl à koloba à agu kà madla la ahəl. ⁴ Ama azlamasəl gəl gà uwanay kà tadatədani aməl à koloba à agu, tadàla la ahəl gesina la fənəs aņatà. ⁵ Hay, masla mazəb mis asàf kà mas à waņ, azladəgam kulo uwaga tadzehəl.”

⁶ “La tataka vəd mawiyay atsən: ‘Masla mazəb mis vok adazlanalay, sàw à afik, məgàgàm la masla zla!’ ⁷ Kiya uwaga azladəgam kulo uwaga tatsànla, ŋgaha tavàtsàhà fənəs aņatà. ⁸ Azlakusonjuga uwanay tagòf à azlamasəl gəl gà uwanay: ‘Kamkam, dzèslàhàw à anu aməl aņkul, kà uwana fənəs gami adàmatsahla, səlewkw sesəlewkw tsi!’ ⁹ Azlamasəl gəl gà tagòf à atà: ‘Awaņ, adàsla anu aw, dàw à kanti à agu, kadàsukwaw!’ ¹⁰ Kiya uwaga azlakusonjuga uwaga tahəd kà masukw aməl la kanti, ama la sa uwaga masla mazəb mis asà à waņ, azladəgam zlo masəl gəl gà uwatà tadà à gày la slaka gà, à gày mazəb vok à agu, kà uwana tagà nekwa,

ngaha tatsàk à gamagày à ama la tsəkurəm tərrezl. ¹¹ Zewk, la huma la gay, azladəgam anik uwanay tasà à waŋ, tadzəkà mazalahay: ‘Məŋga, pèzl à anu gamagày!’ ¹² Ama masla mazəb mis agòd à atà: ‘Hadfay, gəgòd à akul la dziriga: Tetuwa gəsəl akul aw!’ ”

¹³ Yesu azàlàn à gəl, agòd à atà: “Dzàw à ahəŋ la adi, kà uwana kasəlaw mavakay, amiyaka sa uwatà aw!”

*Gay la gay la abà lakəl azlamagamza makər
(Luka 19.11-27)*

¹⁴ “Adagay kalkal la dza uwana ad à mauguzahay. Azàlàn azlamagamza aŋha, abək à atà à gəl aŋa tatak aŋha gesina. ¹⁵ Anik aŋatà avəl gursu dəbow, à anik aya gursu dadərmokw ufaɸ, à mamakər gà avəl gursu dadərmokw səla. Avà à atà la kəla ndzəɸa aŋa dza suwaŋ, ngaha la lig la ahəŋ adà aŋha à mauguzahay. ¹⁶ Magamza uwana abəzà gursu dəbow, ahàd, atsàkàlla, ngaha abəzal riba aŋa gursu dəbow anik aya. ¹⁷ Masla aŋa maɸəzal gursu dadərmokw ufaɸ adahàŋ kiya uwaga babay suwaŋ, ngaha abəz riba aŋa gursu dadərmokw ufaɸ anik aya. ¹⁸ Ama dza uwana abəzà gursu dadərmokw səla, ahàd, alà à afək à uda, ngaha ahàd à sili uwatà à agu məŋga aŋha avəl.”

¹⁹ “Uwana adasafay məŋga kà, məŋga aŋatà awùl à waŋ la mauguzahay, ngaha adzà madzay, kà matugway lakəl aŋa sili aŋha. ²⁰ Magamza uwana abəzà gursu dəbow atsà à vok à waŋ à slaka məŋga aŋha, apəhal gursu dəbow anik uwana ayyà à tsəh. ‘Məŋga, kavà à gi kà

gursu dëbow tekula, tëga aw uwà ay? Nèhàh tsi, aganay gursu dëbow uwaga ayyà à tsèh ala gursu dëbow anik aya.' ²¹ Mëhga aha agòfal: 'Delga, kak magamza dziriga, kagà dziriga la azlabëza tatak deyday gà la abà, gèdàfa à ka à gèl aha azlatatak uwana aga la ndzèda, sà à wàh à marabay gulo à abà.' ²² Magamza uwana abèzà gursu dadèrmokw ufaɸ, azà à vok à awtày babay, agòd: 'Mëhga, kavà à gi gursu dadèrmokw ufaɸ aw uwà ay? Nèhàh, aganay dadèrmokw ufaɸ anik uwana ayyà à tsèh.' ²³ Mëhga aha agòfal: 'Delga, kak magamza dziriga, kagà dziriga la azlabëza tatak deydayga la abà, gèdàfa à ka à gèl aha azlatatak mëhga gà. Sà à wàh à marabay gulo à abà.' ²⁴ La lig la ahèh magamza uwana abèzà à gursu dadèrmokw sèla azà à vok à awtày, agòd: 'Mëhga gulo, gèsèl kà kak dza dzaɸdzaɸga. La guf uwana la abà kaslèkà tatak à abà babay aw kà, katsèɸay, hgaaha la guf uwana la abà kaslèkà aw kà, kalay. ²⁵ Guba akès à gi kà uwaga à uwana, gèhàd, gèlè sili aha uwaga à afèk à agu. Nèhàh, aganay à tatak aha!' ²⁶ Mëhga aha awulàlla: 'Kak magamza mawisiga, hgaaha masaga, kasèl kà gètsèday hgaaha gèlay la guf uwana la abà gèslèkà aw, kagòd, ààà?! ²⁷ Kà mana kafà sili gulo à gày makal goder aw, naka mok uwana gèdawul à wàh kà naka gèday, gèhèl sili la iyaw la tsèh la abatà aw ma? ²⁸ Hèlèwla gursu dadèrmokw sèla gà uwaga ala, hgaaha bèkàw à dza aha gursu dëbow à vok. ²⁹ Kà uwana kèla dza uwana akoray kà, tadàvèlla à vok, ama

dza uwana akoray aw kà, bà bəzi gà uwatà agà la ahàl kà, tadàdəval à ahàl ala aya. ³⁰ Ama magamza mawisiga uwaga kà dùwàw à uda à mələs à abà, la abatà matuway la mapadʼ slidʼ adàpaka vok!’ ”

Seriya makəɸ gəl à ahəŋ

³¹ “Mok uwana Kona aŋa dza adàsa à ahəŋ mas Sufəl Sufəl, la azlamalika aŋha gesina kà, adàdza à kursi mazləbəy aŋha à afik. ³² Azlatsəhay gudəŋ à vok gesina tadəham gay à vok la huma aŋha, ŋgaha adàvəh azladza ala, bokuba uwana masla manəŋla azlatatak avəh azlatuwaŋ ala la azlaawək. ³³ Adàbək azlatuwaŋ à ahàl kaf aŋha à gəl, ŋgaha azlaawək à ahàl gudzay aŋha à gəl. ³⁴ Kiya uwaga Sufəl adàgoday à azlauwana la ahàl kaf aŋha lakəl: ‘Sàw à waŋ akul uwana Baba gulo adapis akul gay à vok, ŋgaha bəzàw à makoray uwana aga madahakullaŋ à ahəŋ gà dagay madzəka gudəŋ à vok. ³⁵ Kà uwana may azà à gi, kavàw à gi tatak may, nəlay akəs à gi, katəɸdàw gi iyaw gəsà, gəgà mələk gà, kakəsàw gi la ahàl səla. ³⁶ Gəgà la godega deyday, kadùwàw à gi lukut à vok, gəgà la đuvats gà, kasàw à waŋ kà manəŋ gi à gày la à gi sləm, gəgà la daŋay, kasàw waŋ kà manəŋ gi à gày.’ ³⁷ Kiya uwaga azladza uwana azladziriga taulàlla: ‘Sufəl, mbà mənəŋà ka la may gà, ŋgaha məvə à ka tatak may baŋaw la nəlay gà ŋgaha mətəɸ à ka iyaw masay ma? ³⁸ Mbà mənəŋà ka kak mələk gà, ŋgaha məkəs kà la ahàl səla, baŋaw mənəŋà ka la godega deyday ŋgaha məduwà à ka lukut à vok ma?

³⁹ Mbà mənəŋà ka dʒuvats azà ka, mbà la daŋay maslà mədà à awtày kà manəŋa ka à gày la?’

⁴⁰ Sufəl awulla à atà ala: ‘Haɗfay, la dziriga gəpəh à akul: Uwana kaɗahàhàwwàŋ à tekula la tataka azlabəza uwanay la abà gesina kà, uwaga kà, kaɗahàwàŋ kà gi!’ ”

⁴¹ “Ŋgaha la lig la ahəŋ Sufəl adàgòɗ à azlauwana la ahəl gudzay aŋha: ‘Zàw gi à vok, akul uwana Zəzagəla adàtsafla akul! Dàw à akəl uwana à abà adàmats ala aw uwana maɗehəŋ à ahəŋ gà, kà aŋa seteni la azlamalika aŋha gesina!

⁴² Kà uwana may azà à gi, kavàw à gi tatak may aw, nəlay akəs à gi, katəɗàw à gi iyaw gəsà aw, ⁴³ gəgà mələk gà, ama kakəsàw gi aw, gəgà la dʒuvats ŋgaha gəgà la daŋay kafàw gi sləm babay aw.’ ⁴⁴ Kiya uwaga taulàlla: ‘Sufəl, mbà mənəŋà ka la may gà baŋaw la nəlay gà, baŋaw kagà mələk gà, baŋaw la godega deyday, baŋaw la daŋay ŋgaha maslà məzlakà ka aw la?’

⁴⁵ Sufəl awulla à atà ala: ‘Haɗfay, gəpəh à akul la dziriga: Kəla tatak uwana kaɗahàhàwwàŋ à azlabəzaga uwanay gesina kiya uwaga aw kà, bə kaɗahàhàwwàŋ à gi babay aw.’ ⁴⁶ Kiya uwaga tadàdala atà à seriya uwana à abà adədəv à gay aw.

Ama azladza dziriga kà tadəbəz sifa uwana adəv à gay aw”, Yesu agòɗ zlà.

26

*Azlaməŋga takəs sawaray kà makəs Yesu
(Mark 14.1-2; Luka 22.1-2; Yuhana 11.45-53)*

¹ Haɗfay, mok uwana Yesu adadəvla gay aŋha à gay kà, agòɗ à azlaməna matapla la slaka aŋha:

² “Sèlàw kà madəvaday uwana sləm aŋha Paska adàgay la ahəŋ la mahənay səla la abà, ŋgaha tadàv Kona aŋa dza à ahàl aŋa azladza kà mata-tasl à ahàf à adi.”

³ Kiya uwana azlamadzahaga aŋa azlaməna mav tatak à Zəzagəla, la azlamasiga aŋa azla Yahudiya tahamà gay à vok la mtəga aŋa Kayyif, məŋ madzahaga aŋa azlaməna mav tatak à Zəzagəla. ⁴ Takəs matsən vok gay la gəl la gəl, kà makəs Yesu, ŋgaha kà makəday. ⁵ Tagòd: “Məslala vok kà makəsay la madəvaday la abà aw, kà uwana maham à ahəŋ dza adəvədzahla”, tagòd.

*Mis adzadzàb amàl matərsin à Yesu à gəl
(Mark 14.3-9; Yuhana 12.1-8)*

⁶ Mok uwana Yesu la Betaniya, la mtəga aŋa Səmon masla akàl zagəla uwatà kà, ⁷ mis anik asà à waŋ à slaka aŋha la dərəw amàl la ahàl mahənlaga la amàl matərsin zlazladaga. Adzadzàb amàl matərsin uwatà à Yesu à gəl la mok uwana tazùw kaf. ⁸ Uwana azlaməna matapla la slaka aŋha tanəŋà uwaga kà, gəl akàd à atà à vok, tagòd: “Kà mana awis tatak ala kiya uwanay ma? ⁹ Agayŋa avà à anu amàl matərsin uwaga tsakalay aŋha zlazlada: məduw ala, kà mav sili gə à azlaməna kuɗa, kà ŋuləm.” ¹⁰ Yesu kà asəl uwana tapəhay, agòd à atà: “Kà mana katərəbaw mis uwaga ma? Kà uwana adahəgəŋ kà dzəɓa aŋha səla aw? ¹¹ Kà uwana azlaməna kuɗa tadàgay la ahəŋ koksikoksi, ama gi kà mədàgay la ahəŋ anina koksikoksi aw. ¹² Kà uwana amàl uwanay adzadzàb à gi à vok

kà, maɖàh amàl à mazimnekid uwana à vok kà mazəb à uda. ¹³ Haɖay, gəpəh à akul la dziriga: Kəla slaka, uwana dza adàpəh gay matsidəyga uwanay la gudəŋ la vok gesina kà, tadàpahay lakəl aŋa uwana mis uwanay aɖahàŋ, kà mis uwanay aŋa mawul à atà à gəl.”

Yudas asal mav Yesu à ahàl aŋa azlaməna mav tatak à Zəzagəla

(Mark 14.10-11; Luka 22.3-6)

¹⁴ Mok uwana uwaga adada à lig kà, tekula la tataka azlaməna matapla kulo gəl aŋha səla uwaga la abà, uwana sləm aŋha Yudas Iskariyot, ahàd kà maɖəz à azlamadzahaga aŋa azlaməna mav tatak à Zəzagəla à vok, ¹⁵ agòd à atà: “Mana kadàvəw à gi, à baŋa gəfa à akul Yesu à ahàl ma?” Ngaha tatùgwal gursu dzik makər à ahàl. ¹⁶ Dagay la mok uwatà Yudas ayàh tetəvi kà maf à atà Yesu à ahàl.

Yesu azuw tatak may aŋa Paska

la azlaməna matapla aŋha kulo gəl aŋha səla
(Mark 14.12-21; Luka 22.7-14; Yuhana 13.21-30)

¹⁷ La mavakay teraŋa aŋa madəvaday pain uwana kokuda tatak makəsliŋ, azlaməna matapla tasà à waŋ, tanəv à Yesu: “Lala asa à ka məday kà maɖàh tatak madəvaday Paska à ahəŋ la?” ¹⁸ Kiya uwaga Yesu agòd à atà: “Dàw à huɖ gudəŋ à abà à slaka dza uwahà: Məŋga agod à ka, ‘Kaslà gulo adaslay kà gi aŋa mazuw tatak may aŋa Paska la azlaməna matapla gulo la mtəga aŋak’, agod, gòdàwwal.” ¹⁹ Azlaməna matapla tahàd, taɖahà uwana Yesu apəh à atà à

ahàl, ñgaha tafahà tatak may aña madəvaday Paska à ahəñ.

²⁰ Mok uwana mokokhu adasa à wañ kà, Yesu adzà à tatak may à adi la azlaməna mat-apla la slaka aña kulo gəl aña səla uwatà.

²¹ Mok uwana tazùw tatak may, Yesu agòđ à atà: “Haday, gəpəh à akul la dziriga, tekula aņkul adàta à gi kaf à gəl.”

²² Uwaga abək mazawla à gəl à azlaməna matapla məngə, tadzəkà manavahal la tekula, tekula: “Sufəl, gi zlak uwà, gi zlak uwà?”, tagòđal.

²³ Yesu awùlla à uda, agòđ à atà: “Dza uwana mədəb ahàl à kaf à gəl anu səla la kəsləđ la abà, la uwana adàta à gi kaf à gəl.

²⁴ Haday, Kona aña dza adəmətsay la tsəhay gə uwana matsetseray, apəhay la wakità la abà lakəl aña, ama ñgərpa adəgay la dza uwana adàta kaf à Kona aña dza à gəl!

Agayña tayyay aw kà, naka ñuləm kà aña.”

²⁵ Yudas masla matal kaf à gəl, uwaga agòđ la manavay: “Məngə, gi la magay zlak uwà?” Yesu awulàlla, agòđal: “Kak Yudas, kapəh!”

Tatak may tsikasla gə

(Mark 14.22-26; Luka 22.15-20; 1 Korintiya 11.23-25)

²⁶ La mok uwana tazùw tatak may, Yesu azəb kaf, “Kikay”, agòđ à Zəzagəla, atsakəñ ala, avà à azlaməna matapla la slaka aña la magoday: “Uwanay kà vok gulo, zəbàw, kazùwwàw!”

²⁷ Ngaha azəb kətsaw mahənla gə la tatak masay gə, “Kikay”, agòđ à Zəzagəla, avà à atà la magoday: “Sàw uwaga gesina aņkul,

²⁸ kà uwana uwaga kà aņiz gulo, aņiz makəs

vok slawda, uwana masokw à vødfah gà, kà aṇa azladza aṇuvaw, kà maḃøz mamatsila tsakana. ²⁹ Gøpøh à akul uwaga la dzahhà: Dagay lakana gødàsay iyaw mayyay ahàf uwanay aw, tsøràh à uwana mødàsay anina la makoray aṇa Baba gulo aya.” ³⁰ La lig aṇa mahab mahabay mazløbay à gay, tadà aṇatà à gudøṇ kuvu à afik.

Yesu atà la Piyer

(Mark 14.27-31; Luka 22.31-34; Yuhana 13.36-38)

³¹ Kiya uwaga Yesu agòḃf à azlamøna matapla la slaka aṇha: “La huḃf aṇa vøḃf uwanay lakana kà, kadàsakaw gi à ahøṇ gesina aṇkul, bokuba uwana mødzerṇay la matsetseray la abà: ‘Gødàkøḃf masla manøṇla azlatuwaṇ, ṇgaha maham à ahøṇ tuwaṇ gesina adàsløh gøl à ahøṇ.’[✧]

³² Ama mok uwana gødàwul à uda kà, gødà-tsøvokay kà akul à Galili.” ³³ Piyer agòḃfal: “Amiyaka azladza anik gesina tasàk à kak à ahøṇ kà, gi kà, gødàsak à ka à ahøṇ tetuwa aw!”

³⁴ Yesu awulàlla: “Haḃfay, gøpøh à ka la dziriga: Bà la vøḃf uwanay kà, gurayṇa mewgdzagalaṇ awiyay kà, kadàgøḃfay asik makøḃ, kà kasøl gi aw, kà uwaga Piyer.” ³⁵ Piyer agòḃfal: “Dikidiki: Gøsøl kak aw, gødàgøḃfay aw, amiyaka bà makits aga à gi la kuda bay!” Azlamøna matapla uwana la slaka aṇha tapøh bokuba aṇa Piyer uwaga babay.

Yesu adøv kuḃa la Getsemane
(Mark 14.32-42; Luka 22.39-46)

[✧] **26:31** 26.31 Zakari 13.7

³⁶ Kiya uwaga Yesu abèz à slaka anik à abà uwana slèm anha Getsemane, ngaha agòf à azlamèna matapla anha: “Aga, gəday, gədàdèv kudfa la abatày kà, dzàhàw madzay la abanay.”

³⁷ Adàla Piyer, ngaha azlabəza anja Zebede sèla la tsəh, adzəkà maskulay la mazaw la gəl.

³⁸ Agòf à atà: “Ləv gulo adahənla la mazaw la gəl anja mamətsay, dzàw à ahən la abanay, dzàw à ahən la adi kiya gi.” ³⁹ Masla adàni kərkər zewk, atsən gəl à ahən, ngaha adèv kudfa la kiya uwanay: “Baba gulo, agaynja uwanay abəz à vok kà naka, kazəbğəh kətsaw ngərpa uwanay ala, amiyaka bə la uwaga babay kadahañ bokuba uwana asa à ka, awkà bokuba uwana asa à gi aw!”

⁴⁰ La lig la ahən awul à wañ à slaka azlamèna anha makər uwaga, abèz atà à gəl kà tadzehl. Agòf à Piyer: “Kaslawwalla vok kà madz à ahən la adi la gi, amiyaka sa tekula aw uwà? ⁴¹ Dzàw à ahən la adi, dèvəw kudfa kà akul anja matəf à mapapatay à abà aw. Masasəfok anja dza asal manəfay nəma, ama vok kà guβguβ.”

⁴² Azà à atà vok la vok ala kà masəla, ngaha adèv kudfa kiya uwanay: “Baba gulo, baña akəs à vok kà kətsaw uwanay azəb vok à uda kiya uwanay aw, sàk à gi kà gi anja mas à uda la abà, ngaha masal anjak apaka vok zla.”

⁴³ Masla awul à wañ aya à slaka azlamèna matapla anha uwaga, abèz atà à gəl kà tadzehl aya, taslalla vok anja madz à ahən la adi aw.

⁴⁴ Yesu azà à atà vok la vok ala aya kà mamakər, adèv kudfa la kiya uwana uwarà. ⁴⁵ La lig

la ahəŋ, awùl à waŋ à slaka aŋatà, agòd à atà: “Kadzewhal gotənaŋ, kaduwaw ləv aŋkul pəra ay? Nəŋàwwàŋ sa kà adaslay adagay, ŋgaha Kona aŋa dza adagay mavàyga à ahàl aŋa azlaməna tsakana. ⁴⁶ Sàw à afik, məhàd! Dza uwana adata à gi kaf à gəl kà aganay la abanay!”

Makəs Yesu
(*Mark 14.43-50; Luka 22.47-53; Yuhana 18.3-12*)

⁴⁷ Ŋgaha bokuba uwana Yesu à lig la mabəfma la abà, à mok uwana Yudas, tekula la tataka azlaməna matapla kulo gəl aŋha səla la abà, asà à waŋ la maham à ahəŋ dza aŋuvaw la tsəh, katsakar la azlaazəva agà à atà la ahàl. Azlamadzahaga aŋa azlaməna mav tatak à Zəzagəla, la azlamasiga aŋa azla Yahudiya la uwana tasləl atà à waŋ. ⁴⁸ Yudas, uwana adata kaf à Yesu à gəl apəh à atà uwana à vok à abà, adàdfehəŋ kà mapəhatàla Yesu: “Lagwa kà, dza uwana gədəkəs vok kà, masla gà la uwaga à uwana kayahaw, kadàvalahawka pəra”, agòd à atà. ⁴⁹ Yudas azà à vok à slaka Yesu la katskats: “Ayyi, məŋga gulo”, agòdɔl, la makəs à vok. ⁵⁰ Yesu agòdɔl: “Slawda, uwana kasà à waŋ kà madfehəŋ kà, dfaŋəŋ katskats!” Kiya uwaga azladza anik tasà à waŋ, tavàlàhàka Yesu, takəs. ⁵¹ Tekula uwana agà la Yesu abəd katsakar aŋha à uda, ŋgaha adədɔla magamza aŋa məŋ madzahaga, anàtsal sləm lakəl ala. ⁵² Yesu agòdɔl: “Kay, wùlla katsakar aŋak à gày aŋha à agu, kà uwana azladza uwana tahəl katsakar kà, tadəkəf atà la katsakar babay. ⁵³ Kasəl kà

aṅa asa à gi kà gəzal à Baba gulo kà mazlak gi aw takay, ṅgaha asləl gi azlamalika à ahəṅ maṅəlaṅəl kulo gəl aṅha səla aw takay? ⁵⁴ Ama baṅa kiya uwaga ma kakay à uwana tatsetsèr à wakità à abà, agəɸ à afik ma? Kà uwana wakità agod kà: Say uwanay adàpaka vok kiya uwanay, agod.”

⁵⁵ ṅgaha Yesu agòɸ à maham à ahəṅ dza: “Kasàw à waṅ kà makəs gi la azlakatsakar, la azlaazəva la ahəl bokuba gi masla nabəra takay? Kəla mavakay gədzàhà madzay la məṅ gày Zəzagəla la aku kà matapla tatak à azladza, uwala kakəsàw gi aw! ⁵⁶ Ama uwaga gesina apakà vok kà gay aṅa masla mapəhal gay à ahəl uwana la wakità la abà aṅa magəɸ à afik.”

ṅgaha azlaməna matapla tasàkal à ahəṅ, tahòy aṅatà gesina.

Yesu la huma à azlamasiga aṅa gay zil
(*Mark 14.53-65; Luka 22.54-55,63-71; Yuhana 18.13-14,19-24*)

⁵⁷ Azladza uwana takəs Yesu, tadàla masla à huma aṅa Kayyif, məṅ madzahaga aṅa azlaməna mav tatak à Zəzagəla, la azlaməna mapàhla mapəhay ala, la azlamasiga uwana tahamà gay à vok la abatà. ⁵⁸ Piyer anəfà Yesu la tsəh makəda kəda. Tsəràh à gəl akəl aṅa məṅ madzahaga, adà à gày, adzà madzay la slaka aṅa azlamənəṅla, kà manəraz tatak uwana apaka vok la Yesu.

⁵⁹ Azlamadzahaga aṅa azlaməna mav tatak à Zəzagəla, la azlamasiga aṅa gudəṅ tayàh mapuw gudzi à Yesu à gəl, amiyaka bà la fida uwala

beyli, kà maḃəzal à tsəh kà makəḃay. ⁶⁰ Ama tabəzal aw, amiyaka bà la uwala beyli, bà la abata azladza tasàhla azlagay deyday gà à waṅ lakəl aṅha. Bà la kità babay azladza səla tapəhla vok ala. ⁶¹ Tagòḃ: “Dza uwanay agòḃ kà: ‘Gəslala vok, gəkalàh məṅ gày Zəzagəla uwanay à ahəṅ, ṅgaha gəwulla à afik la mahəṅay makər la abà’, agòḃ.”

⁶² Məṅ madzahaga asà à afik, agòḃ à Yesu: “Kawulla gay à uda aw takay? Mana à uwanay azladza uwanay tapəhay lakəl aṅak tak ma?”

⁶³ Ama Yesu adzà à ahəṅ titi. Məṅ madzahaga uwaga agòḃal aya: “La sləm aṅa Zəzagəla uwana la sifa, kamkam wulla gay à uda: Ma kak, Kristu Kona aṅa Zəzagəla takay?” ⁶⁴ Yesu awulàlla: “Iyay, bokuba uwana kapəh. ṅgaha aya gəpəh à akul la dziriga: Dagay lakana kadàṅəṅaw Kona aṅa dza adàdza madzay la ahəl kaf aṅa Zəzagəla lakəl la ndzəḃa, kadàṅəṅawwaṅ adàsa à ahəṅ la habaga la abà babay.” ⁶⁵ Kiya uwaga məṅ madzahaga akwàhà lukut aṅha à vok agòḃ: “Apəh mawisiga à Zəzagəla à vok, asà à anu azlaməna sayda anik aya aw, katsənàw uwana adapəhay lakəl aṅa Zəzagəla təga aw way? Mana kadzugwaw aya ma?”, agòḃ. ⁶⁶ “Azlayla kà, say makəḃay pəra!”, azlaməna matsəḃal sləm tagòḃ.

⁶⁷ ṅgaha tadzəkà matafal sleslif à adi, azlāḃ la mamits à ahəl, azlaanik tazlāḃ à paṅaw à abà, ⁶⁸ tagòḃal: “Pəhanula dza uwana adəḃ ka, à baṅa kak Kristu zla!”

✧ **26:67** 26.67 Yesayya 50.6

Gəsəl Yesu aw, Piyer agodf
(Mark 14.66-72; Luka 22.56-60; Yuhana 18.15-25,27)

⁶⁹ Piyer adzà madzay la uda la gəl akàl. Magamza misga aṅa mən̄ madzahaga azà à vok à slaka aṅha, agòḏfal: “Kak babay kà, kadzàw à ahən̄ la Yesu zil Galili uwaga.” ⁷⁰ Ama Piyer adfahà fida la huma aṅa azladza gesina la magoḏfay: “Gi kà, gəsəl uwana asa à ka mapəhay aw!” ⁷¹ Kiya uwaga asà à afik la abatà, azà à vok à gay gamagày. Magamza misga anik, anən̄ aya, ṅgaha agòḏf à azlaməna madz à ahən̄ la abatà: “Iyay, dza uwanay kà adzà à ahən̄ la Yesu zil Nazaret.” ⁷² Ama Piyer adfahà fida kà masəla la magoḏfay aya: “Zagəla, gəsəl dza uwaga kapəhaw aw!” ⁷³ Mok uwana tasàfàni aya, azladza uwana la abatà la slaka Piyer, tazà à vok à slaka aṅha, tagòḏfal: “Ndzer kà, kak tekula aṅatà, məsəl ka la kuda aṅak la abà, à slaka uwana kasà à waṅ la abà.” ⁷⁴ Kiya uwaga Piyer adzəkà magoḏfay: “Baṅa fida gəpəhay kà, Zəzagəla adfahà à gi seriya à gəl. Gədəzuwa à akul mawoḏfay kà, gəsəl dza uwaga aw, gəgòḏf à akul, aw takay?” Apəh uwatà la gay ala, tsatsokw yokwyokw mewgdzagalaṅ adawiyay. ⁷⁵ ṅgaha awul à Piyer à gəl à gay uwana Yesu apəhal: “Gurayṅa mewgdzagalaṅ adawiyay asik makər kà, kasəl gi aw, kadəgòḏfay Piyer!”, Piyer asà à uda, atùw la iyaw tugwi.

*Tadala Yesu à huma Pilatus
(Mark 15.1; Luka 23.1-2; Yuhana 18.28-32)*

¹ Mok uwana uwaga adada à lig kà, bəŋ la zay la tsəh, azlamadzahaga, la azlamasiga takəs sawaray la slaka gà kà makəf Yesu. ² Tawadàn, tadàla, tavà à Pilatus gumna aŋa azla Rom à ahàl.

*Mamətsay aŋa Yudas
(Sləray 1.18-19)*

³ Mok uwana Yudas masla mat kaf à Yesu à gəl anəŋəŋ kà, seriya adətəf à Yesu à gəl kà, awùlla sili gursu dzik makər uwaga à slaka azlamadzahaga, la azlamasiga. ⁴ Agòf à atà: “Gəfahà tsakana, kà uwana gətà kaf à dza uwana à gəl kokudà tsakana”, agòf. Ama tagòfal: “Anu kà, gay gami la abà aya aw. Uwaga adagay kà abəz ka à kak pəra!” ⁵ Yudas adùw sili uwaga à məŋ gày Zəzagəla à agu. La lig la ahəŋ, ahəd, akəf vok aŋha la madəb vok aŋha à zagəla.

⁶ Azlamadzahaga tazəb sili uwaga, tagòf: “Makoray gami avà tetəvi kà mazəbay sili uwanay kà maf à sahar aŋa gày Zəzagəla à agu aw, kà uwana uwanay kà sili aŋa aŋiz.” ⁷ Mok uwana tatsən vok gay la tataka aŋatà la abà lakəl aŋha kà, tasùkw guf aŋa masla maŋalàh tatak la sili uwatà, kà atà aŋa malàh azlaməlok dza à abà la abatà. ⁸ Kà uwaga à uwana tsəràh à lakana kà tazallala: Guf aŋiz, à guf uwatà. ⁹ Kiya uwanay à uwana gay aŋa masla mapəhal gay à ahàl Yeremiya agòf:

'Tahəl gursu dzik makər uwaga. (Sili uwaga azla Isərayel tatsəna vok gay lakəl aṅha kà masukwla)
 10 Tasukwla guf aṅa masla maṅalàh tatak, bokuba uwana Sufəl Zəzagəla apəh.'✧

Pilatus anav gay à Yesu la gay ala

(Mark 15.2-5; Luka 23.3-5; Yuhana 18.33-38)

11 Yesu la huma aṅa gumna kà manaval gay la gay ala: “Kak la uwana kak Sufəl aṅa azla Yahudiya ay?” “Iyay, bokuba uwana kapèh”, Yesu agòdɔl. 12 Uwana azlamadzahaga, la azlamasiga tapùwla gudzi à gəl kà, awùlla gay à uda aw. 13 Kiya uwaga Pilatus agòdɔl: “Kak katsənà azlagay uwaga gesina tatugway lakəl aṅak aw, takay?” 14 Ama Yesu awulàlla gay amiyaka tekula aw, tsərəh à uwana ləv avàl à gumna à gay.

Seriya mamətsay atəf à Yesu à gəl

(Mark 15.6-15; Luka 23.13-25; Yuhana 18.39-19.16)

15 Bə kəla madəvaday Paska kà, gumna adawah gəl à masla daṅay tekula uwana asà à maham à ahəṅ dza kà uwana adagay zagələ aṅha. 16 La mok uwatà kà, dza anik la ahəṅ la daṅay, masla mawisiga kaykay, sləm aṅha kà Barabas. 17 Kiya uwaga Pilatus anəv à maham à ahəṅ dza la gay ala: “Uwa à uwana asa à akul gəduw à akul ala à gəl uwa: Barabas ay awma Yesu uwana Kristu ay?”, agòd à atà. 18 Kà uwana Pilatus asəl ndzer kà tafəl Yesu à ahəl kà, kà maṅor.

✧ **27:10** 27.10 Zakari 11.12-13

19 Uwana gəl akəf à Pilatus à vok kà gay aṅa seriya, kà mis aṅha aslèl dza à slaka aṅha agòfal: “Katapa à ahàl à dza uwaga à vok tetuwa aw, kà uwana masla kà adàhà tsakana aw, gəsày ṅgərpa mənḡa la masesiṅay la vədàfà lakəl aṅa gay aṅha.”

20 Məṅ madzahaga la azlamasiga tagòf à azladza kà: Say tanav à masakay kà Barabas, ṅgaha takəf Yesu. 21 Gumna anàv à atà à gay ala aya: “Uwa la tataka aṅa azladza sèla uwanay la abà asa à akul kà gəduw à akul la gəl ala?” Tagòfal: “Dùw à anu gəl à Barabas!” 22 Anàv à atà: “Mana gədehəṅ la Yesu, uwana Kristu tagòfal zlà ma?” Gesina aṅatà tagòf: “Zlèl à ahàf à adi!” 23 Pilatus anàv à atà aya: “Sləray mawisiga ma uwala adàhàṅ là?” Ama tazà kuda à zagəla la ndzəfa, tagòf: “Zlèl à ahàf à adi!” 24 Uwana Pilatus anəṅəṅ kà aslèla vok adàh tatak anik aw say mawiyay pəra taziṅ à zagəla kà, atəfàni iyaw, apəl ahàl aṅha la huma aṅa azladza gesina, agòf: “Tsakana aṅa makəf kona uwanay kà, abəz kà gi aw, uwaga kà say gay lakəl aṅkul pəra.” 25 Azladza gesina tagòf: “Tsakana makəf masla kà awulla à anu à gəl la azlabəza gami!” 26 Ṅgaha Pilatus adùw gəl à Barabas, aslahà Yesu ala la kurpi, avà à atà à ahàl kà mazlèl à ahàf à adi.

*Azlaslodzi takəfasl à Yesu
(Mark 15.16-20; Yuhana 19.2-3)*

27 Azlaslodzi aṅa Pilatus tadàla Yesu à mtəga aṅa gumna, ṅgaha maham à ahəṅ slodzi gesina ahàmàl à adi. 28 Tasə̀rətalla la ahàl lukut aṅha la

vok ala, tadùwal diri mativga à vok. ²⁹ Taslàslàp gabaga aña atàk, tafàl à gəl, tafàl azəva gulakay à ahàl kaf, ñgaha takədédal à huma à gay, takədàslal la magoday: “Ayyi, Sufəl aña azla Yahudiya!” ³⁰ Tatàfal slesliḃ à vok, tazəḃ azəva uwatà la ahàl aña, tazlàbla à gəl. ³¹ Mok uwana takədàslal tsewwa kà, tasərətal diri mativga uwatà la vok ala, tadùwal lukut aña à vok, tadàla masla kà mazləl à ahàf à adi.

Mazləl Yesu à ahàf à adi

(Mark 15.21-32; Luka 22.26-43; Yuhana 19.17-27)

³² La mok uwana tadùw à uda la gudəñ à abà kà tagagàm la dza anik sləm aña Səmon, zil Søren. Azlaslodzi tafàl leri à gəl kà mazəḃ ahàf uwana tadàzləl Yesu à adi. ³³ Tabèz à slaka anik uwana sləm aña *Golgota*, bokuba magoday: Slaka hərəñ gəl. ³⁴ La abatà la uwana tatəḃ à tatak masay hamhamga à Yesu, atapanñ ñiz yewdi kà, akweskà.

³⁵ Tazləl Yesu à ahàf à adi, ñgaha tavàhà lukut aña la tataka añaatà la abà la matsal tsatsa lakəl. ³⁶ Ñgaha tadzàh madzay la abatà kà manəñla. ³⁷ Tafà matsetseray à gəl aña à afik à abatà kà mapəhla godega aña makəḃay aña ala: DZA UWANAY KÀ, YESU SUFƏL AÑA AZLA YAHUDIYA. ³⁸ Tatatàslàh azlaməna nabəra səla à ahàf à adi babay, anik la ahàl kaf, anik la ahàl gudzay.

³⁹ Azladza uwana tauguwàh à awtày la abatà takokòtəhà gəl, tatsàk atà magodəhay à gəl, ⁴⁰ tagòḃal: “Kak uwana kayàh makal mənə gày Zəzagəla à ahəñ, ñgaha kà mawulla à afik la

mahənyay makər kà, bəl gəl aṅak à baṅa kak Kona aṅa Zəzagəla, sà à ahəṅ la ahàf uwaga la adi zla!”⁴¹ Kiya uwaga babay azlamadzahaga aṅa azlaməna mav tatak, la azlaməna mapàhla mapəhay ala, la azlamasiga takəfàsl à masla, tagòd: ⁴² “Masla kà abàlàhà azladza anik, ama aslala vok aṅa mabəl gəl aṅha aw takay? A tsa masla kà Sufəl aṅa azla Isərayel ay? Lagwa kà, sà à ahəṅ la ahàf la adi zla pəra, anu bay mədij à ka gəl à vok. ⁴³ Masla afà madzugway aṅha à Zəzagəla à afik, ṅgaha apəhla lela: ‘Gi Kona aṅa Zəzagəla’, agòd! Iyay zla, mənəṅəṅ à baṅa Zəzagəla abələṅ lagonay zla!”, tagòd. ⁴⁴ Azlaməna nabəra uwana tazlālal à makəla aṅha tatsəkəl magodəhay à gəl kiya uwaga babay.

Mamətsay aṅa Yesu

(Mark 15.33-41; Luka 23.44-49; Yuhana 19.28-30)

⁴⁵ La tataka afats, mələs apakà vok la kutso la abà gesina, tsərəh afats dat magovagova gərewni delga. ⁴⁶ La afats dat magovagova gərewni delga uwatà, Yesu awiyà la ndzəfa, agòd: “*Eli, Eli lema sabachthani?*”[✧] (Bokuba magodəy: Zəzagəla gulo, Zəzagəla gulo, kà mana kasàk gi ma?) ⁴⁷ Azlaanik uwana tadzà à ahəṅ la abatà tatsənəṅ uwaga, tawiyà: “Azalay kà à Eliya!”, tagòd. ⁴⁸ Katskats tekula aṅatà ahòy, azəb sawsaw, adùw à iyaw hamhamga à abà, afà à gulakay à gay, adziyla à Yesu, kà masla aṅa makokuzay. ⁴⁹ Ama azlaanik tagòd: “Məkuda, à baṅa Eliya

✧ **27:46** 27.46 Mahabay 22.1

atsa à waŋ kà mabələŋ kà mənəŋəŋ tak zlà!”
⁵⁰ La lig la ahəŋ Yesu awiyà la ndzəɗa aya, ŋgaha aməts.

⁵¹ La sa uwatà bafta uwana tanəlla məŋ gày Zəzagəla ala akohàla tsərəɗ tsərəh à afik tsərəh à vədah. Kutso abəlākà à vok, ŋgaha azladzəgla tapəslākàh ala. ⁵² Azlazəvay tapàzlla à ama ala ŋgaha aŋuvaw azlaməna maɗiŋal gəl à Zəzagəla à vok tawàlla à uda la mamətsay. ⁵³ Tasàhà à lag la zəvay la aku, ŋgaha la lig mawul à uda aŋa Yesu la ahəŋ, tahàd à huɗ gudəŋ tsidəŋaga à abà, azladza aŋuvaw tanaŋà atà.

⁵⁴ Azlaslodzi aŋa azla Rom, la mənŋa aŋatà tanəŋla Yesu. Uwana tanəŋà mabələk à vok aŋa kutso la tatak uwana apakà vok gesina kà, guba mənŋa akəs atà, tagòɗ: “Ndzer masla kà, Kona aŋa Zəzagəla!” ⁵⁵ Azlamis aŋuvaw tagà la abatà, tatsàzl à ahəŋ kərkər, tanərəzay atà. Tanəfà Yesu à waŋ dagay la Galili, kà atà aŋa mazlak masla à sləray à abà. ⁵⁶ Mariyama uwana dəg zla Magdala, Mariyama iyà aŋa Yakuba atà la Yusufu, la iyà aŋa azlabəza aŋa Zebede tagà la tataka azlamis uwaga la abà.

Mazəb Yesu à uda

(Mark 15.42-47; Luka 23.50-56; Yuhana 19.38-42)

⁵⁷ Uwana mokokhu adasa à waŋ kà, dza galepi anik uwana la Arimate asà à waŋ, sləm aŋha kà Yusufu, masla bay kà masla asik aŋa Yesu. ⁵⁸ Ahàd, abəz à Pilatus à vok kà manaval vok aŋa Yesu. Kiya uwaga Pilatus avà tetəvi à Yusufu kà mazəb vok aŋa Yesu. ⁵⁹ Yusufu asà à waŋ, azəb vok aŋa Yesu à ahəŋ, afafàɗal à bafta

mawga à adi. ⁶⁰ Ngaha afà à zəvay aṅa aslasl gəl aṅha uwana à agu, alà à təhus à afik, atakòslal magol bəlam à gay, kà matsakal à ama, ṅgaha adà aṅha. ⁶¹ Mariyama dəg zla Magdala atà la Mariyama anik uwanay tadzàhà madzay la abatà la magohla à huma à zəvay à adi.

Azlaməna manəṅla zəvay

⁶² La vuɔ maduw ləv aṅa azla Yahudiya bəṅ azlamadzahaga aṅa azlaməna mav tatak à Zəzagəla, la azla Farisəya tahàd à slaka aṅa Pilatus, ⁶³ tagòɔal: “Arveri, awùlla à anu à gəl kà, masla fida uwanay kà, uwana aləg mamətsay kà, agòɔ kà: La mahəṅay makər kà, gədawul à uda, agòɔ. ⁶⁴ Nuləm kà, gòɔ, kà tanəṅla zəvay aṅha mahəṅay makər, kà azlaməna matapla aṅha aṅa mas à waṅ kà mazəb à lag la aku aw, ṅgaha kà atà magòɔay à azladza kà adawul à uda la mamətsay aw. Kà uwana fida uwaga adàɔuw fida aṅa uwarà.” ⁶⁵ Pilatus agòɔ à atà: “Azlaslodzi kà atà la uwanay, dàw, kanəṅawla zəvay bokuba uwana kaslawwalla vok gesina.” ⁶⁶ Tahàd tabək azlaməna manəṅla zəvay à ahəṅ, tafà masəlay à akur uwana à vok tatsakla zəvay à ama, ṅgaha tabək azlaslodzi à ahəṅ kà manəṅla.

28

Mawul à uda aṅa Yesu

(Mark 16.1-10; Luka 24.1-12; Yuhana 20.1-10)

¹ La lig aṅa vuɔ maduw ləv aṅa azla Yahudiya la ahəṅ, à vuɔ ladu la bəṅ gà, Mariyama dəg zla Magdala, atà la Mariyama anik uwatà, tahàd kà manəṅ à gəl zəvay. ² La katskats kutso abəlàkà

à vok la ndzəda, malika aṅa Sufəl Zəzagəla asà à ahəṅ la zagəla, atakòslla à bəlam uwana ala tatsàkla à zəvay à ama, ṅgaha adz à afik la abatà. ³ Masla awutsəḏay bokuba mawutsəḏay habaga, lukut aṅha babay təlla bokuba slewzi. ⁴ Mok uwana azlaməna manəṅla zəvay tanəṅəṅ kà, guba akəs atà kayakay, atà tasəkùlàh, tapàkàh iyaw. ⁵ Malika agòḏ à azlamis uwatà: “Akul kà, guba akəs akul aw, kà uwana gəsəl kà kayakaw kà Yesu uwana tazlèl à ahàf à adi. ⁶ Aga la abanay aw, adawulla à uda la mamətsay, bokuba uwana apəh à akul uwarà. Sàw à waṅ, kagovàlāw slaka uwana tahən à ahəṅ tsi. ⁷ Dàw katskats kadàpəhaw à azlaməna matapla la slaka aṅha kà masla adawulla à uda la mamətsay. Lagwa adàtsəvokay kà akul à kutso Galili. Kadànəṅawwaṅ kà la abatà, uwaga la uwana gəpəh à akul zla.”

⁸ Katskats azlamis uwaga tatsizlla ala la gəl zəvay la guba la vok, ama la marabay məṅga babay. Tahàd la mahoyay kà madla gay uwaga à azlaməna matapla aṅa Yesu. ⁹ Katskats Yesu asà à waṅ agagam à atà nna, agòḏ à atà: “Ayyi, gəgòḏ à akul”. Azlamis uwaga tazà à vok à slaka aṅha, takàs à asik aṅha à ahàl, takəḏfal à ahəṅ, ṅgaha taslèkàw masla. ¹⁰ Kiya uwaga Yesu agòḏ à atà: “Guba akəs akul aw. Dàw, kadàgòḏaw à azladedà gulo kà, tahàd à kutso Galili, la abatà la uwana tadànəṅ gi”, agòḏ à atà.

Azlaməna manəṅla

¹¹ Mok uwana azlamis uwanay tadà aṅatà kà, azlaanik la tataka aṅa azlaslodzi uwana la abà

tanəŋla zəvay uwaga, tahàd à huɸ gudəŋ à abà. Tapəh tatak uwana apakà vok à azlamadzahaga aŋa azlaməna mav tatak gesina. ¹² Azlamadzahaga takəs sawaray la azlamasiga. Mok uwana tatsən vok gay, tavà sili à azlaslodzi uwatà məŋga. ¹³ Tagòɸ à atà: “Kadàgodaw kà azlaməna matapla la slaka aŋha tasà à wəŋ la vəɸ, tazəb vok aŋa Yesu la gəl à gəl, la mok uwana mədatəɸ à madzəhal à abà. ¹⁴ Kiya uwaga baŋa atsən à gumna, məsəl dabaray uwana mədàbəzal à tsəh, ŋgaha akul kadàsaw à uda la gay la abà gesina.” ¹⁵ Azlamanəŋla tahəl sili, ŋgaha tadahəŋ bokuba uwana tatəp à atà ala kà madəhəŋ gesina. Kiya uwaga gay uwaga azahà vok la tataka azla Yahudiya la abà tsərəh à lakana.

Yesu apəhla vok à azlaməna matapla la slaka aŋha

(Mark 16.14-18; Luka 24.36-49; Yuhana 20.19-23; Sləray 1.6-8)

¹⁶ Kiya uwaga azlaməna matapla kulo gəl aŋha tekula uwaga, tawùl à gudəŋ Galili à dadəgwal uwana à afik, Yesu apəhatàla. ¹⁷ Mok uwana tanəŋəŋ kà, tasləkàw masla, azlaanik la tataka aŋatà la abà tabək gəl à ahəŋ səla. ¹⁸ Yesu azà à vok à slaka aŋatà, agòɸ à atà: “Lagwa kà ndzəɸa uwana la zagəla, ŋgaha la uwana la vəɸah kà agay mav à gi gə. ¹⁹ Dàw à slaka azladza gudəŋ à vok gesina, kapakahawatàla kà azlaməna matapla gulo, kadàɸahaw à atà batem la sləm aŋa Baba, la sləm ana Kona, ŋgaha la sləm aŋa Masasəɸok tsikasla. ²⁰ Tapawatàla kà

atà aṅa manəf uwana gətàpàkulla gesina. Sèlàw
kà, gədàgay la ahəṅ la akul koksikoksi, tsərəh à
makəf gəl à ahəṅ gudəṅ à vok.”

**Wakità Zəzagəla Wakitə Anja Makəs Vok
Slawda Mawga (Cameroun)
Matal: Wakitə Zəzagəla Wakitə Anja Makəs Vok
Slawda Mawga (Cameroun) (New Testament)**

copyright © 2019 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Matal)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-18

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 13 Jul 2024 from source files
dated 29 Jan 2022

03efbf2f-98ca-5534-8610-0be3a8c4b974